

ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1961

ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ Τριμηνιαῖον σχολικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Πρωτύπων αὐτῆς Δημοτικῶν Σχολείων. ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: **Σοφοκλῆς Δ. Λώλης**, Λευθυντῆς τῆς Ἀκαδημίας, **Ἰωάννης Ν. Νικολαΐδης** Δημοδιδάσκαλος.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ		ΠΡΟΤΥΠΩΝ	
Ἡμεῖς, οἱ νέοι καὶ τὸ Νέον Ἔτος	Σελ. 1	Μεταξὺ μας	Σελ. 17
Ἐτοι θὰ εἶναι πάντα	» 1	Ἀλέξανδρος Παύλλης	» 18
Νεανιὰ ὄντω	» 2	Ἡ Σημαία	» 19
Τὸ ἀνέβασμα στὸ Μιτωκέλι	» 4	Ἡ ἑορτὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου	» 19
Βιάξαι	» 4	Τὸ κρηφὸν σχαλεῖν	» 20
Ὅχι μόνον στὸ σχολεῖν	» 5	Ὁ ἔρανος τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου»	» 20
Τὸ παιδικὸν διαφέρειν	» 6	Ἡ μικρὴ πατρίδα μου — Ὁ κρημπαρῶς μου —	» 21
Ὁ Σχολικὸς Συνεταιρισμὸς	» 7	Τὸ ραβδόφωνο — Γιατὶ ἀγαπῶ τοὺς γονεῖς μου	» 21
Ἡμεῖς καὶ τὰ παιδιά	» 8	Λαδόνη, τὸ ἀχαιότερον μαντεῦ — Ἡ γατούλα μου — Τὸ σπίτι μου	» 22
Ὁ δημοδιδάσκαλος ὡς παράγων κοινωνικῆς ἀνομορφώσεως	» 9	Ἡ ἔποχὴ τοῦ Φθινοπώρου — Ἐνα πηυλάκι στὸ κλονεῖ — Ὁ κῆπος μου τὸ Φθινοπώρον	» 23
Ἡ γνώσις τοῦ ἑαυτοῦ μας	» 9	Στὸ πατητήρι τῆς τάξεώς μας — Κάστανα, γορὰ κάστανα — Τὸ φθινόπωρον	» 24
Ἡ Ἑλὴν	» 10	Ὁ σημερινὸς ἀέρας — Ἡ σημερινὴ ὀμίχλη —	» 25
Νειάτα γεμάτα δύναμι	» 10	Ἡ ὀμίχλη	» 25
Σκέψεις — πόθοι — ἐλπίδες	» 11	Ἐνας περίπατος στὸ χωριό μου — Τὸ φθινόπωρον — Τὰ χελιδόνια φεύγουν — Στὸν κάμπο	» 26
Ἡ λαδιὰ	» 11	Ἡ γουρμενίτσα, τὸ λιμάνι τῆς Θεσπρωτίας —	» 27
Προσκύνημα στὸ Σόβλι	» 12	Μιὰ ἐκδρομὴ στὴν Κόνιτσα — Ὁ κέρ - Τάσος ὁ μαραγκός	» 27
Ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος	» 13	Τὸ καναρίνι μου — Τὸ περιβόλι τοῦ παπποῦ μου — Τὰ πηυλάκια, οἱ ἐνεργετές μας — Μιὰ βόλτα στὴ λίμνη	» 28
Προσκυνοῦν ἄφρανοι (ποίημα)	» 14	Λανία, ἡ χώρα τῆς τιμότητος — Ἐνας περίπατος στὸ Σπήλαιον Περσέματος	» 29
Συναδελφικότης (ποίημα)	» 14	Ἐνῶ περιμένουμε τὰ Χριστούγεννα — Πῶς πέρσασα τὶς διακοπές μου — Τὰ σπινθηρίτια στὴν αὐλή μου — Τί αἰσθάνομαι ὅταν βλέπω πτωχὸ	» 30
Στατιστικὰ στοιχεῖα εἰσαχθέντων εἰς Ζ.Π.Α.	» 14	Ὁ χεμμῶνας — Ὁ ἔρανος τῆς Φανέλλας —	» 31
Περιμένοντας τ' ἀποτελέσματα	» 15	Ἀγαπῶ πολὺ τοὺς γονεῖς μου — Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι μία ἀπὸ τὶς καλλίτερες πράξεις μας	» 31
Μιὰ παράκλησις (ποίημα)	» 15	Τὰ χροσινὰ τῆς Ἀκαδημίας — Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας	» 32
Σημειώματα	» 16		

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Μάνης Στυλίδου
Ἰωάννης Χοῆστος
Πασιῶς Ἀναστόης
Ἀγγέλης Γεώργιος
Μάστορα Αἰκατερίνη
Ζήση Ἀνθούλα

ΜΑΘΗΤΩΝ

Βασίλεια Καλαφωτιάδου
Ἀνδρονίκη Φωτιάδου
Χρήστος Εθαγγέλου

Ἐπεύθυνος κατὰ νόμον ἐπὶ τῆς ὕλης
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΗΜΕΙΣ, ΟΙ ΝΕΟΙ, ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Ένας χρόνος, επέρασε και ένας νέος ξανάρχισε. Πέρασε για τους Δευτεροετείς το έτος της θεωρητικής κατάρτισεως, αυτό που μόλις αρχίζει για τους νεοεισαχθέντας. Το νέον έτος μας βρήκε πιά προσηρμοσμένους έμιας στην 'Ακαδημαϊκή ατμόσφαιρα, με πλήρη επίγνωση του τι θέλουμε και του τι επιδιώκουμε, γεμάτους άνησυχίες και αγωνίες τους νέους....

Κοντά στη θεωρητική κατάρτιση που συνεχίζεται οι παλαιοί. Επήραμε και το βάπτισμα στις Διδακτικές 'Ασκήσεις. Έγίναμε πλέον Δάσκαλοι. Όλοι διακατέχονται από τον ζήλον να εργασθούν και να διδάξουν, να νοιώσουν τους έαυτούς τους Δασκάλους, να αναλάβουν ευθύνες, να διευθύνουν και να κατευθύνουν αυτό την τάξη....

Με ύπερηφάνεια και έμπιστοσύνη τους παρακολουθεί ή Σ)τή Διεύθυνσις. Διότι βλέπει στην επιτυχία των διδασκαλιών των σπουδαστών τους κόπους της να αμείβονται και το έργο της να επιτυγχάνη. 'Αλλά βλέπει επίσης στα πρόσωπα των νέων αυτών σπουδαστών, τους αύριανους παιδευτάς της γενιάς μας και τους οδηγητάς της σε νέα ανεβάσματα, για νέα ιδανικά. 'Ακούραστα τους παραστέκει, τους καθοδηγεί, τους υποδεικνύει, τους συμβουλεύει....

Διεύθυνσις, καθηγηταί, και διδάσκαλοι των Προτύπων, όλοι εργάζονται με συνείδηση και σκοπό την επιτυχία των Σπουδαστών και την πλήρη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση αυτών....

Και κείνοι προχωρούν σταθερά και με αυτοπεποίθησι. Με όλη την ψυχή τους κι' έχοντες πλήρη συναίσθησι της αποστολής τους βάλλθηκαν, στον λίγο χρόνο που απομένει, να αποκτήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα εφόδια, να γνωρίσουν νέους τρόπους και μεθόδους, που θα τους βοηθήσουν στην επιτέλεσι του δύσκολου μα ύψηλου έργου τους....

Μα και οι Νέοι μας δεν ύστερούν. Έργάζονται πυρετωδώς και αυτοί. Μέλημά τους είναι να καταρτισθούν τον πρώτο χρόνο θεωρη-

τικά πιά τέλεια. Να φθάσουν και να ξεπεράσουν τους Παλαιούς :

«'Αμες δέ γ' έσόμεθα πολλώ κάρρονες»....

Και θα μας ξεπεράσουν, το γνωρίζουμε. 'Αλλως τε αυτό είναι και ή πρόοδος. Οι Νέοι καλύτεροι από τους Παλαιούς.

Σάν κυψέλη την 'Ανοιξη όμοιάζει ή 'Ακαδημία. Τα πάντα εύρισκονται σε συναγεμώ. Όλοι και όλα στη θέση τους και στην αποστολή τους. Όλα σκόπιμα και προγραμματισμένα δια την επιτυχία «κάποιου» σκοπού, πού, μόλις τον διακρίνουμε οι Παλαιοί, και ούτε τον νοιώθουν οι Νέοι....

Και μέσα στην κίνησι αυτή και τον πυρετό και μεϊς με τους «Ζωσιμάδες» μας

Δημιούργημα και επίτευγμα των Σπουδαστών και των Προτύπων. Έντελώς ιδικό τους. Στις στήλες του, τόσο οι μεγάλοι, όσο και οι μικροί, «έκ του περισσεύματος της καρδιάς» θα μιλούν. Όνειρα, σκέψεις, στοχασμούς, σχέδια και σκοπούς θα απιδώσωμε στις στήλες του. Τα πάντα σχετικά με τη ζωή μας τη σπουδαστική αλλά και την μαθητική. Κι' έτσι, αφήνοντας τις καρδιές μας να μιλήσουν, κερδίζουμε τόσα πολλά.... Δίνουμε στους άλλους από την καρδιά μας αλλά και παίρνουμε. 'Αλλως τε αυτό είναι και ο σκοπός μας : Να δίνωμε ακομμάτια από την καρδιά μας....

Καινοτομία ήταν πρό τριών ετών το Περιόδικό για την 'Ακαδημία μας μα ως παράδεισι το παραλάβαμε έμεις. Κάι πού μας ένεπιστεύθησαν οι Παλαιότεροί μας να το διατηρήσωμε, και να το παραδώσωμε σε κείνους πού θα πάρουν τη θέση μας.

'Ηθική ύποχρέωσις αποτελεί λοιπόν για μάς ή έκδοσίς του. Και τη νοιώθουμε και ως ύποχρέωσι και ως ανάγκη. Οι προθέσεις όλων μας είναι καλές. 'Επιθυμία όλων μας είναι να αφήσωμε κάτι καλλίτερο, κάτι το ανώτερο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΤΣΙΑΣ

Β)ετής

ΕΤΣΙ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ

Πυραμίδα θα ήμπορούσες - να φτιάξης με τα ψεγάδια πού της αποδίδουν. Διεφθαρμένη την λέλουν. Χωρίς ιδανικά την βλέπουν.

Όμιλίες διοργανώνουν, αγώνες κάνουν. Βάλλουν κατά του άνύπαρκτου στόχου. Παραβιάζουν άνοιχτές θύρες.

Δέν λέγω, παλαιά ή συνήθεια. Θέλουν και αυτοί κάπου να ταμπουρωθούν. Βλέπουν όσημέραι να χάνουν έδαφος. Νέοι και νέες στην ανώτερη κοινωνική μηχανή. Φυσικό άσυλό τους : «έμεις ήμασταν κα-

ΝΕΑΝΙΚΑ ΟΝΕΙΡΑ

—Νάξερεις Μαρία πόσο χάρηκαν οι γονεῖς μου για τὴν ἐπιτυχία μου! Οἱ δυκοὶ σου χάρηκαν;

—Κι' ἦταν νὰ μὴ χαροῦν; Ἐσὺ δὲν χάραξες Ἑλένη;

—Ἐγώ;... ἀλήθεια... ναι χάρηκα... ἀλλὰ νά... ξέρεις Μαρία ἐκεῖνο τὸ παλαιὸ μου ὄνειρο δὲν μπορῶ νὰ τὸ ξεχάσω. Τὸ πρῶτο μου νεανικὸ ὄνειρο, νὰ γίνω μαθηματικός! Καὶ πῶς σκέψεις καὶ σχέδια δὲν ἔκαμα πάνω στὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ πού τόσο εἶχα ζηλέψει.

Σὰν κινηματογραφικὴ ταινία πέρασε τότε ἀπ' τὸ νῦν τῆς ἡμιμορφῆς γυμνασιακῆς τῆς ζωῆς. Οἱ ἔπαινοι καὶ τὰ ἄριστα τῶν καθηγητῶν τῆς γιαιτί, ὅπως ἔλεγαν, δὲν εἶχαν ξαναβῆ κοπέλλα τόσο καλὴ στὰ Μαθηματικά. Οἱ ἴδιοι ἄλλως τε τὴν εἶχαν συμβουλεύσει νὰ κολουθήσῃ αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα, γὰρ τῆς ταίριαζε. Καὶ αὐτὴ πόσο καμάρωνε στοὺς ἐπαίνους καὶ στὰ κάτωξ ζηλιάρικα βλέμματα τῶν συμμαθητῶν τῆς! Καὶ μετὰ τὰ φτερά τῆς φαντασίας τῆς μεγάλωνε μετὰ μίας, τελειώνει τὸ γυμνάσιο καὶ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἐφθάει ἐπὶ τὴν ἕδραν ἑνὸς γυμνασίου τῆς πρωτεύουσας. Ὁλόκληρος μαθηματικός. Φανταζόταν τὸν ἑαυτὸν τῆς νὰ διδάσκη καὶ νὰ τομάξῃ τοὺς κατὰπληκτους μαθητὰς τῆς μετὰ τὴν εὐτροφία τοῦ νοῦ τῆς.

—Καλέ, τί θὰ γίνωμε, παιδιά, εἶπαμε ὅτι θὰ περάσωμε ὥραϊα τὰ μαθηματι-

κά μετὰ τὴν νέα μαθηματικό, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν συγκρίνεται μετὰ κανένα ἀπὸ τοὺς ἄλλους μαθηματικούς.

Ἄλλὰ καὶ οἱ συνάδελφοι δὲν θὰ τὴν ἐθαύμαζαν κι' ἐξήλευαν;

Μετὰ σκεπτόταν τὸ χωριὸ τῆς.

—Πῶ, πῶ, τί ἔχει νὰ γίνῃ σὰν μόνον ἀποτελέσματα! Θὰ βουξίξῃ ὁ τόπος μας. Ὅλο τὸ χωριὸ θὰ με θαυμάξῃ καὶ θὰ καμαρώνῃ. Μπαράβου στὴν Ἑλένη θὰ λένε ὅλοι. Ἄκουξ ἐκεῖ μαθηματικός!

Τέτοια καὶ πολλὰ ἄλλα σκεπτόταν καὶ φανταζόταν ἡ Ἑλένη, καὶ ἀνεπιμονοῦσε νὰ τελειώσῃ τὸ γυμνάσιον καὶ νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὸ πολυαγαπημένον τῆς ἐπάγγελμα, νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ χρυσὰ τῆς ὄνειρα.

Ἐλα ὅμως πού πολλές φορές τὰ ὄνειρα μένουν γιὰ πάντα καὶ μόνον ὄνειρα! Ἐλα πού πρέπει πολλές φορές νὰ κάνωμε καὶ κείνα πού δὲν μᾶς εὐχαριστοῦν!

Αὐτὸ ἔγινε μετὰ τὴν Ἑλένη. Δὲν ἔγινε μαθηματικός. Δὲν τῆς τὸ ἐπέστρεψαν οἱ γονεῖς τῆς. Λίγα τῆς εἶπε ὁ πατέρας τῆς, ἀλλὰ ἀρκετὰ, γιὰ νὰ νοιώσῃ μετὰ τῆς μιὰ βαθειὰ πλιγῆ πού, ἴσως, νὰ μὴν ἐκλείνει ποτέ. Σὰν κερωνὸς τῆς ἦλθαν τὰ λίγα λόγια τοῦ πατέρους τῆς πού ποτέ δὲν τὰ φανταζόταν.

—Ναι παιδι μου, τῆς εἶπε, τὸ ξέρω θὰ λυπηθῆς. Ἄλλὰ πέντε χρόνια στὸ Πανεπιστήμιον! Γιὰ σκέψου, εἶναι πολλὰ

τὰ ἔξοδα. Μετὰ τί θὰ γίνουν τάλλα σου ἀδελφάκια; Ἐγὼ λέω νὰ γίνῃς καλλιτέρα δασκάλα, ὅπως καὶ ἡ φίλη σου Μαρία. Ἄντε νὰ γίνῃτε συνάδελφοι.

Τὶ ἦταν καὶ τοῦτο πού ἀκούγε τώρα ἡ Ἑλένη; Δασκάλα; Νὰ γίνω δασκάλα; Τὸ μόνο πού δὲν σκέφθηκα ποτέ μου, πού δὲν ἀγάπησα ποτέ. Νὰ γίνω δασκάλα. Καὶ τί νὰ κερδίσω παρακαλῶ; Νὰ γυρῶ ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ, ἀπὸ βουνὸ σὲ κάμπο μετὰ δύο μέτρα χιόνι, καὶ τί νὰ κάνω; Νὰ μαθαίνω πόσο κάνουν ἓνα καὶ ἓνα, νὰ μαθαίνω τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὰμέγα στὰ κλασικάρικα ἐκπαιδεύματα;

Λυπηθήκει ἡ Ἑλένη, ἐγκρίνιαιζε μετὰ τοὺς γονεῖς τῆς, θύμωνσε, ἐκλαιξε, ἀλλὰ ὅταν προστάξῃ ὁ πατέρας... πρέπει νὰ γίνῃται. Καὶ ἔγινε. Ἐσοι χωρὶς δρεξί, χωρὶς κανένα ζῆλο κι' ἐνθουσιασμὸ ξεκίνησε, καὶ νὰ σήμερα βρισκοῦται τὴν Ἀκαδημία, πρώτη ἡμέρα, σπουδαστρία πλέον. Πᾶνε τὰ παλαιὰ τῆς ὄνειρα. Θὰ τῆς μέσῃ τῆς νὰ τὰ θυμᾶται. Σπουδαστρία, ἀλλὰ χωρὶς καμμίαν ἀγάπην πρὸς τὸ ἐπάγγελμα πού αἴριο θὰ ἐξασπῆται.

Μέσα ἀπὸ τὸ πῆλαγος αὐτῶν τῶν σκέψεων τὴν ἔβγαλε ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας.

—Ὅσοτε, πρόχριστι, δὲν σὰρῶσαι νὰ γίνῃς δασκάλα Ἑλένη; Καὶ τί θὰ κάνης;

—Θὰ γίνω, βέβαια, δασκάλα, ἀλλὰ ἡ καρδιά μου θὰ εἶναι δασκίμενη ἄλλου.

Τὴν μικρὴ αὐτὴ συζήτηση, ἀκούσε ἀθελὰ τῆς ἡ Εὐδοκία, σπουδαστρία κι' αὐτὴ, καὶ παραξενεῖθηκε τόσο γιὰ τὸ ὅτι ἡ σπουδαστρία τῆς δὲν ἀγαποῦσε τὸ διδασκαλικὸ ἔργο, ὅσο θὰ τῆς φαινόταν παράξενο, ἀν ἀκούγε ὅτι ἡ μητέρα δὲν ἀγαπᾶ τὰ παιδιὰ τῆς.

—Δὲν τῆς ἀρέσει νὰ γίνῃ δασκάλα, ἐσκέφθηκε, μετὰ τότε γιαιτί ἦλθε ἐδῶ; Ἄλλ' ἀφοῦ πάλι ἔσοι πρέπει νὰ γίνῃ, γιαιτί ἀρχίζει ἔσοι τὴν ἀκαδημαϊκὴ τῆς ζωῆς; Χωρὶς ζῆλο, χωρὶς ἐνθουσιασμό; Ἄ, καὶ μὲν Ἑλένη, ἴσως ὀργότερα νὰ τὸ καταλάβῃ, τὸ ἔργον τοῦ δασκάλου, ἔχει βέβαια δυσκολίες, ἀλλὰ ἔχει καὶ ὁμορφίες πού δὲν τις συναντᾶ ἐπὶ κολο κανεὶς σ' ὁποιοδήποτε ἐπάγγελμα. Ἄλλως τε πρέπει νὰ ξέσης καὶ τοῦτο. Ὅσο ἄχαρο καὶ ἀνιάρθ μᾶς φαίνεται ἓνα ἐπάγγελμα καὶ ὅσο ταπεινὸ τὸ θεωροῦμε, πρέπει, ἐγ' ὅσον θὰ ἀπολογοῦμαι, νὰ τὸ ἐκτιμήσωμε, νὰ τὸ ἀγαπήσωμε μετὰ ἄλλῃ μας τὴν ψυχὴν. Ἐμεῖς θὰ τοῦ δώσωμε ἀξία. Ὅχι ἐκείνο σὲ μᾶς. Καὶ νὰ δῆς τότε πόσο γλυκερὸ θάνα οἱ καρποί, καὶ πῶς ὁμορφιὰς θάνακαλύψωμε στὸ ἄχαρο κι' ἀνεπιθύμητον πρῶτον ἐπάγγελμα.

Στὶς σκέψεις αὐτῆς, μιὰ γλυκερὰ ἀπαλή φωνὴ ἀκούσε μετὰ τῆς νὰ τὴν ἐρωτᾷ:

—Ἐσένα, Εὐδοκία, σὰρῶσαι νὰ γίνῃς δασκάλα; Ἢ μήπως ἦλθε ἐδῶ ἐπειδὴ

λύττει. Ἄπροσπέλαστο τὸ μεσοπύριον τὸ δικὸ τους. Ἄειφανεῖς ἀστέρες ἐκεῖνοι, κομῆτες ἐμεῖς. Δὲν τὰ ἀκούει αὐτὰ ἀπὸ ἀπλοϊκούς ἀνθρώπους. Ἀπὸ ὑπεύθυνους προέρχονται οἱ φωνές διαμαρτυρίας.

Δὲν θὰ ἐπικαλεσθῶ μεγάλες γνώμες γιὰ νὰ ἀντικρούσω τὴν πλάνη Ἐρχονται μερικὲς στιγμὲς πού εἶτε τὸ θέλουν εἶτε ὄχι μᾶς ἐπιδοκιμάζουν. Εἶναι ἐκεῖνες οἱ στιγμὲς πολὺ μεγάλες καὶ ὑψηλές, εἶναι δημιουργήματα Μαραθωνομάχων καὶ Μπιζανομάχων.

Ἀκόμη μιὰ ἀπὸδειξίξῃ ἀπὸ τὴ δικὴ μας ζωὴ. Μιὰ μαθητρία τῶν Προτύπων σχολείων διαψεύδει παταγωδῶς ἐκεῖνους πού τὴν κατηγοροῦν. Προσπαθεῖ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν προκαταλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας. Ἡ φωνὴ τῆς ἄδολα διακηρῶσαι : «ἀφήστε μας νὰ ἐρχόμαστε καὶ ἐμεῖς στὴ βιβλιοθήκη νὰ μελετοῦμε».

Μὲ ἄλλα λόγια περίτρανη ἀπό-

δειξίξῃ τοῦ ποιοῦ τῆς νεολαίας τῆς ἐλληνικῆς, πού διψᾷ γιὰ μάθηση κι' ἔχει τὴν ἐφεση νὰ ἐργασθῇ.

Ἡ κοινωνία μας ὅμως ἀντὶ νὰ λέγῃ τὰ σῦκα - σῦκα καὶ τὴ σκάφη - σκάφη προικτορεύει τὴς θεωρίες τοῦ μυθολογικοῦ ὄγκου χρησιμοποιοῦντας μέτρα πού δὲν βοηθοῦν τὴ νεολαία στὴν πρόοδό τῆς. Ἀντὶ νὰ τὴν καθοδηγήσῃ δημιουργοῦν σκίτσα καὶ γιὰ λειζάνται σημειῶνουν : «εἶναι διεφθαρμένη».

Αὐτὰ συμβαίνουν ἐδῶ. Σὲ ἄλλες γῶρες προηγμένες ὅπως στὴν Ἀμερικὴ ἄλλοι ἀνεμοί, ἄλλες πνοές, διαφορετικὴ νοοτροπία. Ἐπιδοκιμάζουν, ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνωτερότητα τῆς νεολαίας καὶ τὴν βοηθοῦν νὰ γίνῃ ἀνώτερη καὶ νὰ δώσῃ μιὰ ὕψηλὴ Κοινωνία.

Ἄς τοὺς μιμηθῶν καὶ οἱ δυκοὶ μας ἐθύνοντες καὶ νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι «ἄμεξ δ' ἐγεσοῦμεθα πολλῶ κάρρονες».

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΣ
Β)ετῆς

σου τὸ ἐπέβαλαν; Ἐσύ, Εἰρήνη, εἶσαι πλούσια, σάφεισι νὰ γυρίσης ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό;

Μιά συγκίνησι ἐνοιωσε τότε μέσα της, καὶ ἓνα χαμόγελο ἀνθῖσε στὰ χεῖλη της. Ἦταν πλούσια ἡ Εἰρήνη, κόρη πλουσίου γιστροῦ, ἀλλὰ εἶχε καρδιά ζεστή καὶ λεπτή, ἀλλὰ συγχρόνως γενναία καὶ τολμηρή.

— Ἐγώ;.. ἂν μάρωση; ἂν ἤρθα γιατί μου τὸ ἐπέβαλαν;... Καὶ δέβαια γιατί μου τὸ ἐπέβαλαν. Γιατί μου τὸ ἐπέβαλε ἡ καρδιά μου, τὰ χροσὰ μου δνεῖρα. Μὲ περισσὴ χαρὰ καὶ εὐχαρίστησι, ἀπέβηκε τότε στὰ ἀπαλὰ φτερά της φαντασίας καὶ τὰξίδεψε πίσω, σὲ μιὰ ὁμορφὴ πολιτεία· σὲ μιὰ ὁμορφὴ ξέγνοιαστὴ ζωὴ, γεμάτη δνεῖρα νεανικὰ καὶ ἰδανικὰ ἀγνὰ καὶ ὑψηλά. Ξανθῆκε γιὰ λίγο μαθητριούλα.

Σὰν ἡ μητέρα της μὲ καμάρι καὶ κρυφὴ ὑπερηφάνεια, τὴν ρωτοῦσε:

— Τὶ θὰ σπουδάσης σὰν τελεώσης τὸ γυμνάσιο, Εἰρήνη μου; Τὴν ἀγκάλιαζε καὶ τῆς τῆλεγε σιγά, πολὺ σιγά, λές γιὰ νὰ τὸ νοιώσῃ καλά μέσα της: Θὰ γίνω δασκάλα δὲν θέλεις; Καὶ σχεδὸν τραγουδοῦσα ἀπήγγειλε δασκάλα θὰ γίνω σὲ κάπιο χωριό...». Καὶ καμάρωνε ἡ Μάννα τὰ νεῖατα τὰ ἥρωικά. Καὶ στὰ μάτια τῆς Εἰρήνης κλαῖζαν τότε ἓνα δλόκληρο κινήματογοραφικὸ ἔργο, καὶ ἔκαμε τὴν καρδιά της νὰ πάλῃ ἀπὸ συγκίνησι.

Ἐπρόβαλε ἐμπρός της ἓνας χιονισμένος ὁρεινὸς δρόμος. Μιά κοπέλλα εἰκοσιτριῶν - εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ ἔργου, μ' ἓνα βαλτισάκι στὸ χέρι ἐβάδιζε μέσα στὰ χιόνια, μὲ κατεῖθνοι τὸ χωριουδάκι πὸ φαινόταν στὴν χιονισμένη θουνοκορφή. Ἀμέριμνη, λὲς καὶ γύρω της ἦταν ἀνοιξι, δὲν τὴν ἐπείρασαν οἱ νιφάδες τοῦ χιονιοῦ πὸ τὴν ἐμπάσιζαν καὶ τὸ ξεροδόρι. Ἀλλὰ περπατοῦσε λεβέντικα, μὲ μάτια ἀσπροφτερά, καὶ σιγοτραγουδῶντας εὐχαριστοῦσε τὸν μεγάλο Δημιουργὸ πὸ τὴν ἔκαμε ἱκανὴ νὰ νικᾷ τὶς δυσκολίες, νὰ ἀψηφᾷ τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους καὶ νὰ χαίρεται τὴν χαρὰ τῆς νίκης. Τὸ τραγοῦδι τῆς ἔδινε φτερά. «Δὲν μᾶς σκιάζει ἡ μπόρα οὔτε ὁ ἰσρός, εἰς τὸ βάθος λαμπυρίζει ἐν Ἁγίῳ φῶς, κάθε μιὰ Ὀλυμπιάς ἐμπρός».

Σὰν ἡ σκηνὴ ἀλλάξε, ἡ πρωταγωνίστρια βρισκόταν στὴν αὐλὴ ἐνὸς μικροῦ σχολείου. Γύρω της ἓνα αἶθος παυδοπούλα φτωχοντυμένα καὶ ξυπόλητα χαμαγελοῦσαν εὐτυχευμένα. Πότε ἐκοίταζαν τὴ δασκάλα, καὶ πότε καμάζωναν τὰ καινούργια παπούτσια καὶ ἐδάγκωναν τὴν κόκκινη σοκολάτα, δῶρα τῆς νέας δασκάλας. Τὶ νὰ πρωτοκἀμουν;

Νὰ χορτάσουν τὴ χαρὰ πὸ τοὺς ἐχαρίσεις; ἢ ἀγάπη ἢ νὰ εὐχαριστήσουν τὴ γλυκεῖα αὐτὴ μαινοῦλα πὸν χαρίζει σοκολάτες καὶ παπούτσια; Ἀλλὰ ἡ δασκάλα δὲν ἤθελε ἄλλο εὐχαριστώ. Τῆς ἐφθάνε τὸ ἀγγελικὸ χαμόγελο πὸν ἀνθῆξε στὰ μαγεμένα παιδικὰ χεῖλη καὶ τὰ ἰθῶα μάτια πὸν τὴν ἐκοίταζαν ἐκστατικὰ καὶ παιχνιδιάρικα. Ἦταν μεγάλο εὐχαριστώ. Μὲ μητρικὴ στοργὴ ἐχάιδνε μὲ τὴ σεῖρά ὅλα τὰ παιδικὰ κεφαλάκια καὶ συζητοῦσε φιλικὰ μαζί τους. Ἀπὸ κεῖ ἡ πρωταγωνίστρια βρισκόταν στὴν αἴθουσα τοῦ σχολείου καὶ ἐδίδασκε μὲ ἀγάπη στὰ παιδιά πὸν τὴν ἀκουγαν μὲ προσοχή. Ἀλλοτε πάλι βρισκόταν στὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ καὶ ἔψελνε μαζί μὲ τὰ παιδιά τοῦ σχολείου. Ἀλλὰ τὸ ἔργο πὸν ἡ Εἰρήνη ἔβλεπε ἦταν πολὺ μεγάλο καὶ ἡ ἡρωίδα πολὺ γενναία. Σάλλη εἰκόνα ἔβλεπε τὴ δασκάλα πάλι στὸ σχολεῖο ὄχι ὅμως μὲ τὰ παιδάκια, ἀλλὰ μὲ τὶς μεγάλες κοπέλλες τοῦ χωριοῦ. Ἀλλοτε τὶς ἔδειχνε κέντημα καὶ ραπτική, καὶ τὶς καθοδηγοῦσε στὴν καλλιέργεια λαχανικῶν καὶ λουλουδιῶν μὲ προσωπικὴ ἐξάσκηση στὸν σχολικὸ τῆς κῆπο. Ἀλλοτε πάλι τραγουδοῦσαν, ἐδιάβαζαν μορφωτικὰ βιβλία καὶ συζητοῦσαν πᾶνω σὲ διάφορα θέματα. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ χῶμα τὴν εἶδε νῆσχαλῆται. Μὲ τὰ μεγαλύτερα παιδιά τοῦ σχολείου ἐλεινδροφίτενε τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ καλλιεργοῦσε τὸν σχολικὸ τῆς κῆπο.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχαγωγία ἄρεσε στὴν γενναία αὐτὴ ἡρωίδα. Τὴν εἶδε τώρα ἡ Εἰρήνη νὰ εἶναι ὀργανωτῆς μιᾶς ἐορταστικῆς συγκεντρώσεως, μὲ σκοπὸ νὰ ψυχαγωγῆσθαι τοὺς χωριανούς τῶν ὁποιῶν ποτὲ δὲν εἶχε ἀλλάξει ἡ ρουτίνα τῆς καθημερινῆς σκληρῆς δασκαλίας.

Καὶ τὸ ἀτέλειωτο αὐτὸ φαντασμαγορικὸ ἔργο, ἐτελείωσε μὲ μιὰ ἄλλη ὑπέροχη εἰκόνα. Ἡ ἴδια γλυκεῖα μορφή μέσα τώρα σ' ἓνα καλύβι τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀφάνειας, κοντὰ στὸ ἀχνεῖο στρώμα τῆς ἀρρωστῆς χήρας, γίνεται ὁ παρήγορος ἀγγελος, νοσοκόμος μαζί καὶ γιατρός, καὶ μοιράζει τὸ γεῦμα της στὰ δύστυχα ὀρφανὰ.

Ἐδῶ τελείωσε τὸ φανταστικὸ ταξεῖδι τῆς Εἰρήνης, καὶ ἀμέσως γύρισε πάλι στὴν αὐλὴ τῆς Ἀκαδημίας. Νά, λοιπόν, εἶπε μέσα της σὰ νὰ ξύπνησε, νὰ γιατί θέλησα νὰ γίνω δασκάλα. Μοῦ τὸ ἐπέβαλε ἡ καρδιά μου, τὰ δνεῖρά μου. Ἡ ἀγάπη μου σὶς ἀγνὲς παιδικὲς ψυχεῖς καὶ πὸν πολὺ ἡ ἀγάπη μου στοὺς τιμημένους φτωχοὺς ἀγρότας καὶ κτηνοτρόφους τῆς ἀγαπημένης μου πατρίδος. Νὰ διδάξω, νὰ καθοδηγήσω καὶ νὰ μορφώσω μικροὺς καὶ μεγάλους, Νὰ

βοηθήσω ὅσους ἔχουν τὴν ἀνάγκη μου. Κι' ἂν ἄλλο δὲν μοῦ μείνη νὰ προσφέρω, θὰ μ' εὐχαριστῆ τὸ ὅτι θὰ ζῶ καὶ ἐγὼ ὅπως ἐκεῖνοι. Νὰ συμμερίζωμαι τὴ λύπη τους καὶ τὴν χαρὰ τους. Γιατί πληγώνεται πὸν πολὺ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἐταν νοιώθῃ τὸν ἑαυτό της εὐτυχευμένο νὰ ζῆ μέσα στὴ δυστυχία. Τὸ μόνο δὲ φάρμακο γιὰ νὰ ἐπουλωθῇ κάπως ὁ ψυχικὸς πόνος, δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ νὰ προσφέρῃ ὅτι ἔχει στοὺς ἄλλους καὶ νὰ νοιώθῃ ὅτι ὑποφέρει καὶ αὐτὴ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους.

— Ναί, Ἐλένη μου καὶ ὅλοι οἱ συσπουδασταὶ μου, πρέπει νὰγαπήσωμε μὲ ὅλη μας τὴν ψυχὴ τὸ δασκαλικὸ ἐπάγγελμα. Νὰ δοθοῦμε σ' αὐτὸ καὶ νὰ μὴ λογαριάζωμε δυσκολίες. Οἱ δυσκολίες ὑπάρχουν παντοῦ ὅπου λείπει ὁ ζήλος, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστη στὸ καθῆκον, ὁ νεανικὸς ἐκείνος ἐνθουσιασμὸς πὸν πηγάζει ἀπὸ τὸν σταυρὸν τοῦ γλυκιστάτου Ναζωμαίου, καὶ ἐνδυναμώνει καὶ ἐμπνέει, καθοδηγῆ καὶ ἀμείβει. Οἱ δυσκολίες ὑπάρχουν σ' ὅλα τὰ ἐπαγγελήματα νεκῶνται ὅμως ὅπου ὑπάρχει θέλησις.

Ἀς ἀρχίσωμε λοιπὸν τὴν Ἀκαδημαϊκὴν μας ζωὴ μὲ τὸν ζῆλο καὶ τὴν θέλησι ἐκείνη πὸν νικᾷ ὅς ἀγαπήσωμε τὴ δρᾶσι, ὅς πέσωμε μ' ὅλη μας τὴν νεανικὴ ὁρμὴ καὶ ὄρεξι στὴ δουλειά. Τὰ λόγια τοῦ ποιητοῦ μᾶς ἐπαινοῦν:

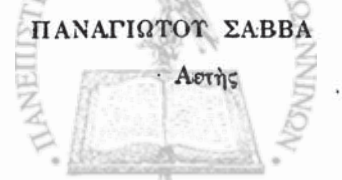
«Ἀγαπημένα νεῖατα, δροσιὰ καὶ φῶς γεμάτα, δὲν εἰσθε σεῖς γιὰ τὴ μικρὴ φτωχεῖα ζωῆ...». Ἐμεῖς δὲν θὰ ἐμμεταλλενοῦμε τὴν δύναμί μας;

Τὸ καμπανάκι τῆς Ἀκαδημίας διέκοψε τὶς σκέψεις τῆς Εἰρήνης. Ἀποῦ εὐθὺς θῆκε στοὺς γόμους τῆς σκαλῆ ἀρχῆς ἀνέβηκε τὶς σκάλες τραγουδῶντας Ξαναπαίροντας στὰ χεῖρα τοῦ φωτὸς τὴν ἅγια δᾶδα, χρίζομαι ὅλοι τραγουδῶντας τὴν καινούργια μας Ἑλλάδα...». Καὶ σ' αὐτιά της ἐφθάνε συνεχῶς ὁ ἦχος τῆς καρδιάς της, «ἂ, ἐμεῖς... ἐμεῖς θὰ φτιάξωμε τὴ νέα γενιά. Στὰ χεῖρα τὰ δικὰ μας θὰ πέση ἡ μαλακία ζῆμῃ τῆς Ἑλλάδος. Ἐμεῖς θὰ τὴ ζυμώσωμε ὅπως θέλωμε. Καὶ θάναι τὰπτότελεμα...». Ὡ, Θεὲ μου, δός μου τὴ δύναμη νὰ φτιάξω καὶ ἐγώ! Κάνεμε, Κύριε, καὶ μένα γεωργὸ στὸν δισκὸν Σου ἀμπελώνον...».

Ἡ πρώτη μέρα στὴν Ἀκαδημία. Νά, πῶς ἀρχίζουν τὰ Ἑλληνικὰ νεῖατα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΣ ΣΑΒΒΑ

Ἀετῆς

ΤΟ ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΣΤΟ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ...

Μέσα στο λυκαυγές της τρίτης του Δεκέμβρη κινείται μια ομάδα από παιδιά, από νέους. Για ποῦ νὰ ξεκινοῦν ὅλοι μαζί ἄραγε; Για ποῦ νὰ ἐτοιμάζονται, μὲ τόση χαρὰ καὶ ζωντάνια; "Ὅλες οἱ συντροφίες τους ἐνωματῶνονται σὲ μιὰ μεγάλη μπροστὰ στὴν Ἀκαδημία. Μπροστὰ στὴν περήφανη ἐτεῖτη Ἡπειρώτισσα σχολή τους, ποῦ κρούει στὴ θωριά της τόση ἀρχοντικὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τόση ἀγάπη. Εὐχάρυστα κρατεῖ στὴν ἀπλόχωρη ἀγκαλιά της τὰ παιδιά της, κι' εἶν' ἐτοιμὴ σήμερα νὰ τὰ στείλῃ ποῦ; Στὸ Μιτσικέλι, σὲ μιὰ κορυφὴ γυμνὴ ἀπὸ δένδρα, χωρὶς πολλὰς ὁμορφιὰς. Μαζί τους τρέχου κι' ἐγώ. Καλὸ μας ξεκίνημα...

Τὸ αὐτοκίνητο μᾶς παίρνει καὶ φεύ-

γει ἀφήνοντας πίσω του τὴν τυλιγμένη ἀκόμη στὸν ἕπνο καὶ τὴν ομίχλη πόλι μας. Ὁ πρῶτος σταθμὸς εἶναι στὸ Πέρομα. Ἐνα χωριὸ κτισμένο στοὺς πρόπλευς τοῦ βουνοῦ, σὰ νὰ μὴ θέλῃ νὰ κατεβῆ λίγο πὺρ κάτω καὶ νὰ καθρεπτιετῆ μεγαλόπρεπα στὴν ἀπέναντι ὄχθη τῆς Γιαννιώτικης λίμνης. Ἀπὸ δῶ ἀρχίζει ἡ πεζοπορία, ἡ ὄρευσία θὰ ταίριαζε καλύτερα. Τὸ ἀνεβασμα στὸ Μιτσικέλι σὲ μιὰ κορυφὴ, ποῦ αἰῶνες ἔχουν στήσει πάνωριον χορὸ οἱ ἀδέρφεις χάρτες τοῦ ἀπειροῦ κόσμου, ἡ γαλήνη, ἡ ἀρμονία καὶ μαζί τους ἡ ἀρετὴ, ἡ εὐτυχία. Σήμερα προχωρῶντας ψηλά, θὰ φτάσαμε ὡς τὸ παλάτι τους, θὰ διακόψουμε τὴν μοναξιά τους καὶ θὰ τοὺς μεταδώσουμε λέγη ἀπὸ τὴ ζωντάνια μας,

λίγες ἀπὸ τὶς χαρούμενες φωνές καὶ τὰ τραγούδια μας. Πρέπει ν' ἀφήσουμε τὸ νοῦ μας νὰ φτερουγίσῃ ἀνάμεσά τους; νὰ ταυτιστῆ μ' αὐτὲς καὶ νὰ ἐξαγιστῆ ἀπὸ τὶς κακίες ποὺ ζοῦνε μέσα στὸν πολυτάραχο ἀνθρώπινο σάλο.

Μέσα στὴν ἐρημιά ὅμως, ἐκεῖ ποῦ πύσμενε κανεὶς πὺς δὲ θὰ συναντήσῃ ἴχνος ἀνθρώπου, νὰ, ξεπροβάλλει ἕνα σπίτι ἢ τόσο ἐπικληνὴς του στέγη τὸ κάνει ἐπιβλητικὸ, ἡ μοναξιά τοῦ χαρίζεται γοητεία. Εἶναι ἕνα καταφύγιο φτιαγμένο ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια. Στὸ ἑσωτερικὸ του βρήκαμε ζεστασιά καὶ ξεκούραση καὶ κουραστήκαμε κάμποσο ὡς ποῦ νὰ φθάσουμε. Ὁ ἀνήφορος εἶναι δύσκολος μὰ προσφέρει πάντα στὸ τέμα του ἀπλόχερα θάλπωρη καὶ ξεκούραση. Κρῦβει πάντα στὴν ἄκρη του ἕνα καταφύγιο γιὰ τοὺς ταλαιπωρημένους ὄρειβάτες...

Εὐρισκόμεθα τώρα ψηλὰ σ' ἕνα ἕπος, ποῦ μᾶς δίδει τὴν ἰδέοσχη εἰκαίαια ν' ἀπενίσουμε τὴν τυλιγμένη στὸ θρόλο καὶ τὴν ἱστορία πόλι τῶν Ἰωαννίκων, μαζί μὲ τὸ νησί τ' Ἀλῆ πασὰ καὶ μὲ τὸ ὑδάτινο ἄσχημ' τῆς λίμνης, ποῦ εἶχε τὴν ἔσχωρητὴ ἀνάμεσά στις ἔσχωρηστὲς τιμῆ, νὰ κοίμησῃ ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ νουφύρα καὶ τὰ πολυτρίχια του τὴν ὠραία Ἡπειρώτισσα, τὴν κυρὰ Φ. σόννη. Ὅλα αὐτὰ ἀπλώνονται μπροστὰ μας καὶ φαίνονται ἀκόμη πὺρ δημοσφ' ἔτσι καθὼς εἶναι ραντισμένα μὲ μιὰ διάφανη καταχνιά. Ἀπὸ δῶ μπορεῖ κανεὶς νὰ θαυμάσῃ τὰ λαμπρὰ καὶ χαριτωμένα ἔργα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὶς ὁμορφιές τοῦ κόσμου χωρὶς τὴν ἀνθρώπινη κακία. Ἡ ἀνηφορία ποῦ ὑψώνει ἀνάμεσά μας κρῦβει, ποδοπατεῖ ὅτι ἄσχημο ὑπάρχει καὶ ὀχνεῖ μπροστὰ στὰ μάτια μας μόνο τὸν ὠραῖο Ἀρκιλή τῆς κοινωρίας. Πόσο θάθελα ν' ἀνεβαῖνον τακτικὰ σὲ τέτοιες κορφές! Ἡ καλύτερα, πόσο ἀκριβὰ ἐπιθυμῶ σ' ἔλξες μου τὶς ἐκδηλώσεις νὰ βρισκομαι σ' ἕνα τέτοιο ἕπος! Μὰ εἶναι βαρὺ τ' ἀνεβασμα, ὅσο βαρεὶα εἶναι κι' ἡ ἀνθρώπινη στολή ποῦ μᾶς περιβάλλει. Δὲν μποροῦμε νὰ ξεγυμνώσουμε τὴν ψυχὴ μας καὶ νὰ φτάσουμε ὡς ἐκεῖ μ' ἕνα φτεροῦγιομα ὄχι αὐτὸ δὲ γίνεται. Θὰ πῆσαι νὰ κουραστοῦμε, νὰ λαχανιάσουμε, νὰ πληγωθοῦμε τότε μόνο θ' ἀνεβοῦμε, τότε μόνο θὰ νικήσουμε.

Ἀρχίζει νὰ βραδυῶσῃ καὶ πρέπει, δυστυχῶς, ν' ἀφήσουμε τὶς ὄνειροτολήσεις, τὰ ελαφροπετάγματα πάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ κατεβοῦμε νὰ πεζοπορήσουμε μαζί μ' αὐτοὺς. Εἶπα δυτικῶς; Ὅχι δὲν τὸ εἶπα σωστὸ. Ἡ ἀπο-

ΒΙΑΖΟΜΑΙ

Τὶ περιμένω; Τὶ εἶναι αὐτὸ ποῦ μὲ κάνει νὰ βιάζομαι πολὺ ν' ἀποχαιρετήσω τὸ ἀγαπημένο μας ἴδρυμα, τὴν Ζωσιμαία Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία;

Σ' αὐτὸ ἐδιδάχθηκα τόσα καὶ τόσα, αὐτὸ μὲ δέχτηκε μὲ τόση καλωσύνη καὶ ἀγάπη στὴν ἀγκαλιά του. Εἶμαι λοιπὸν ἀχάριστος; Ὁ ὄχι, ὄχι. Ἡ σκέψις μου πετᾷ κάπου μακριά. Οἱ τοῖχοι της δὲν τὴν κρατοῦν πιά. Σκαρφαλώνει καὶ ὄλο ἀνεβαίνει, κι' ὕστερα ἀπὸ πολλὰς περιπλανήσεις κάπου σταματᾷ. Σ' ἕνα μικρὸ χωριουδάκι, κρυμένο σὰν φωλεὰ ἀετοῦ μέσα σὲ μιὰ πτυχὴ καποῖου ἄγριου βουνοῦ. Μιὰ φούχτι ἀνθρώποι φαίνονται σὰν νὰ μὲ περιμένουν. Μοῦ χαμογελοῦν. Βλέπω κιόλας στὰ μάτια των τὴν καλωσύνη. Βλέπω νὰ πλανιέται σιὰ ζεῖλη των καλόκαρδα τὸ χαμόγελο. Τοὺς βλέπω πρόθυμους νὰ μὲ βοηθήσιν.

Παίρνω θάρρος καὶ προχωρῶ.

Φτάνω κιόλας στὸ σχολειό, τὸ φτωχὸ αὐτὸ ἐργαστήρι, ὅπου ὁ δάσκαλος κρατώντας μὲ τὸ χέρι του τὸ τεχνικὸ τὴν σμίλη, γλύφει καὶ πλάθει τῶν παιδιῶν ψυχὰς καὶ ὄχι ὄλη.

Αὐτοῦ λοιπὸν θέλω νὰ φτάσω.

Βιάζομαι νὰ γίνω πλάστης τῶν ἀθίων αὐτῶν ὑπάρξεων, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ λυγίσουν μὲ τὸ παραμικρὸ φῆσημα τοῦ ἀνέμου. Καὶ ἀ-

λοίμονο ἂν τὸ φύσημα τὰ παρασύρει στὶς κακίες καὶ στὰ πάθη, στὰ μίση καὶ στὴν ἀμαρτία.

Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ παραστράτημα θέλω νὰ προλάβω. Βιάζομαι νὰ ἐνώσω τὰ χέρια μου μὲ τὰ τρυφερὰ χεράκια ποῦ εἶναι ἀπλωμένα πρὸς τὸ μέρος μου, σὰν νὰ μὲ περιμένουν καὶ πιασμένοι σφιχτά, ὄλοι μαζί, ν' ἀνέβωμε ψηλά, ἔχοντας πάντα ὁδηγὸ τὸν μέγα παιδαγωγὸ μας τὸν Χριστόν.

Βιάζομαι νὰ πλάσω στὰ χέρια μου τὴν μαλακὴ αὐτὴ ζύμη τῶν παιδιῶν ποῦ λέγεται ψυχὴ καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσω στὰ μονοπάτια, ποῦ πρέπει.

Βιάζομαι νὰ σφιξω στὴν ἀγκαλιά μου τοὺς μικροὺς μου μαθητάς, νὰ περιβάλλω μὲ τὴν στοργὴ μου καὶ τὴν ἀφοσίωσίν μου τὰ ἄθῶα αὐτὰ πλάσματα, ποῦ τόσο θὰ ἔχουν τὴν ἀνάγκη τῆς συμπαράστασής μου.

Βιάζομαι νὰ προσφέρω στὴν Πατρίδα τὶς ταπεινὲς μου ὑπηρεσίες. Νὰ ἀφιερῶσω ὄλο μου τὸν ἑαυτὸ γιὰ τὸ ἠθικὸ καὶ ἔθνικὸ μέγαλο της.

Ἄς προχωρήσωμε λοιπὸν μπροστὰ στὸ δρόμο μὲ τὴ δάδα, νὰ φέρωμε φῶς ἀνέσπερο μιὰ μέρα στὴν Ἑλλάδα.

ΜΑΣΤΟΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
Β)ετῆς

ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ήταν Φθινόπωρο. Πήρα τη χαλκόστρωτη στράτα που οδηγούσε με μεινκούς έλιγμούς στο διπλανό χωριό. Σερνόταν πάνω στα νεοσπαρμένα χωράφια που έδιναν την εντύπωση ζωγραφικού πίνακα που ο καλλιτέχνης ξερίζε μερικώς μόνο πινελιές από πράσινο χρώμα στον καφετί φόντο. 'Ωραία, εύχάριστη, μαγευτική ή διαδρομή. 'Η στράτα σταματούσε μπροστά σ' ένα λιγότερο πλατύ δρομάκι του χωριού. Μικρό το χωριό χωμένο μέσα σε πανύψηλα δέντρα. Τράβηξα στη δουλειά μου... Τέλειωσα. Γυρίζοντας σταμάτησα στη μικρή πλατεία του χωριού, στο μικρό καφενείο.

Μιά παρέα σ' ένα τραπέζι απέναντι τράβηξε την προσοχή μου. Έννιά ως δέκα άτομα που μεταξύ τους ξεχώριζε ένας που φαινόταν πως ήταν το κύριο πρόσωπο της συζήτησής τους. Ήταν ο δάσκαλος του χωριού. Νέος, σεμνός, γλυκομίλητος και σεβαστός στην παρέα. Το πρόσωπο στο όποιο όλες οι άποριες και ερωτήσεις των άλλων απευθύνονταν. Από τους ήταν που για κάθε άπορία τους,

πάρης φύσεως, οι άλλοι περιμέναν την αντίτηγίν του; και την λύση της.

Πολλά, και ποικίλης φύσεως θέματα συζητήθηκαν. Γεωργικής φύσεως ήταν το θέμα όταν άρχισα να προσέχω. Πότε, πως πρέπει να γίνεται το όργωμα, ή σπορά, το λίπασμα. Διάφορες οι γνώμες των χωρικών. 'Ο ένας φέρνει αντίρρηση στη γνώμη άλλων με συγκεκριμένες αποδείξεις. Τέλος ή γνώμη του δασκάλου. 'Ισως εκπλήξει. 'Οχι. Γόνος κι' αυτός γεωργικής οικογενείας. Κι' αυτός εδγάτης για αρκετά χρόνια στη Μητέρα Γη. Έχει κι' αυτός πείρα της πραγματικότητας συνδυαζόμενης με θεωρητική μελέτη σε σχετικά βιβλία. 'Αξιόσεβαστη ή γνώμη του που τράβηξε όλους με το μέρος της. 'Από τη σπορά ή συζήτηση σώθηκε στα οικιακά ζώα. Στην καθημερινή τους ένδεδειγμένη διατροφή. Στον τρόπο άποφυγής από διάφορες ασθένειες. Στη συστηματική εκμετάλλευση των ζώων για το άνεβασμα της οικονομικής στάθμης. 'Η σειρά των δένδρων κατόπιν. Πλούσιο το χωριό

απ' αυτά. Γιατί μόνο των προβάλλουν. 'Οχι εκμετάλλευση. 'Η συζήτηση τότισε την ανάγκη της συστηματικής δένδρσφύτευσης καρποφόρων και μή. Τεράστιες οι ώφέλειές τους. Μεγάλη ή σημασία τους στη ζωή, στην υγεία, στη δραστηριότητα του χωρικού.

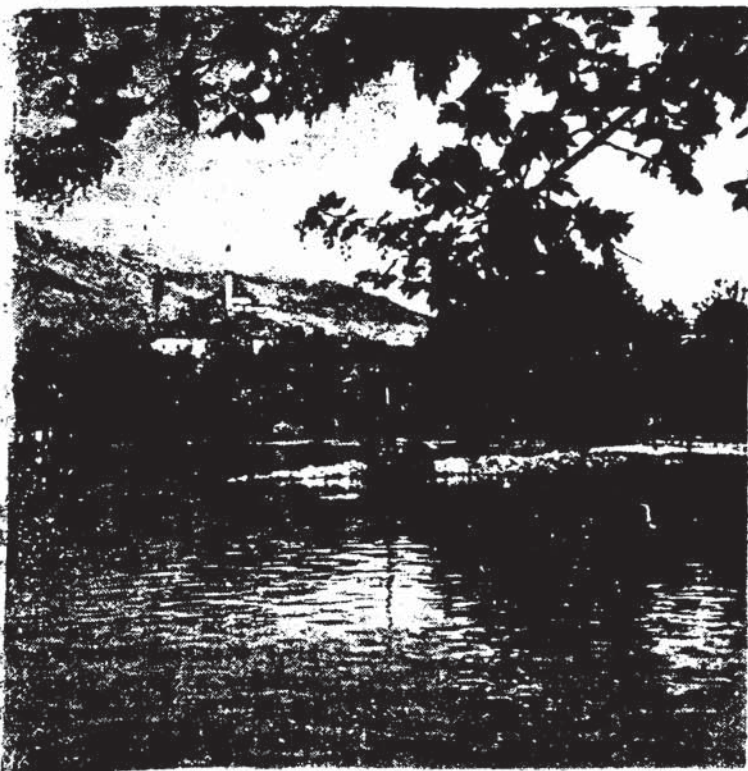
Μιά έρώτηση κάποιου έφερε άλλου τη συζήτηση. 'Ωδήγησε σ' άλλο επίπεδο. 'Αξιόσυνζητήσιμο. Θάθελα να πω περισσότερο από κάθε άλλο. Ναι. Γιατί έθιξε το μεταφυσικό πρόβλημα. Τη μετοθάνατον ζωή. Λίγα ειπώθηκαν από το δάσκαλο. Πολλά όταν τα σκεπτόσων. 'Όταν τα συζητούσες μέγα σου. Πολλά είπε. Πάρα πολλά. 'Η συζήτηση συνεχιζόταν, αλλάζοντας δρόμους. Θίγοντας συνεχώς και νώσρια θέματα. Μεγάλα. Κοινωνικής φύσεως τώρα το θέμα στη συζήτηση. Πολλές οι έρωτήσεις και οι άπορίες. Κατάδηλες οι αντίδράσεις τους για την ανάπτυξη του τεχνικού πολιτισμού. Καλλίτερη ή ζωή καλύτερα. Πιό ήσυχη. Πιό εύχάριστη. 'Η σημερινή δύσκολη. Γεμάτη μύθους, σκοτούρες.

Μεγάλη ή έκταση της συζητήσεως σ' αυτό το θέμα. Πολλές οι άντρώσεις των χωρικών στη γνώμη του δασκάλου, στην άρχη. Λιγότερες όσο ή συζητήσεις προχωρούσε, για να λείφουν τελείως στο τέλος. Θέματα που το ίδιο το χωριό άφορούν, τώρα στη συζήτηση. Κοινωνικά ζητήματα. Κι' δώ ή γνώμη του δασκάλου ζητείται. 'Όλοι με σεβασμό την άκούνε.

'Η συζήτηση συνεχιζόταν. 'Η κορυφή του Κόξιακα θ' άκραθε π' λίγο το ζωογόνο ήλιο. Σηκώθηκα και τράβηξα το δρόμο μου. 'Αφησα πίσω μου το φαλήσυχο χωριό και την ώραία παρέα.

Οι χωρικές άκτινες του ήλου παιγνιδίζοντας έστελλαν το τελευταίο τους χειρισμό. Οι ακιές των δένδρων πέφτοντας πάνω στη στράτα σχημάτιζαν ζωτικές σκηνές κάτω παραμυθικές ζωές. Πιό μαγευτική τώρα ή διαδρομή. Βάδιζα άσυναίσθητα τη χαλινόστρωτη στράτα με άργά βήματα. 'Η σέψη μου ήταν στη συζήτηση. Στο μυαλό μου ο δάσκαλος... Μεγάλο το έργο σου δάσκαλε. Άσκολο. Κοπιαστικό. Έξκολο, εύχάριστο, όταν έχης την θέληση, την άγάπη, την άντοθησία. 'Ανυφορική και άνενοδιάβατη ή στράτα. Γίνεται πιό πλατεία όταν εισαι καταρτισμένος. Πολλές οι άπαιτήσεις από τη μικρή κοινωνία που βούσκεσαι. Πολλά τα καθήκοντά σου στο μικρό χωριό που σου άντετέθη να ύπηρετήσης.

Είσαι ο ψυχολόγος. 'Ο γαλονχη-

Άποψις της λίμνης. Στο βάθος διακρίνεται το Μιτσιάκι.

σταλή μας είναι να ζούμε άνάμεσα στους άνθρώπους. Μαζί τους πρέπει να πάμε τον άνήφορο της ζωής. 'Ο καθένας από τους σημερινούς άνρειβάτες θα πρέπει να γίνη άρχηγός σε μιάν άλλη

δρειβασία, που κορυάζει την ψυχή κι' έχει σαν καταφύγιο στο τέραμα της, την ίκανοποίηση, τηνχαρά.

ΣΚΛΑΒΑΙΝΙΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Βετής

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΔΙΑΦΕΡΟΝ

Από τότε, ότε ημουν έπαυχογός εις τοις προσκόποις, παρετήρησα, ότι μολονότι οί διάφοι συζητητάι ώμιλουσαν περί θεμάτων ώμέσως ένδιαφερόντων τά παιδιά, έν τούτοις ταύτα, δέν είχαν άλλον τους τό είναι έστραμμένον προς τά λεγόμενα. Τό αυτό συνέβη και με τοις συμπαθήτάς μου, δηλαδή, μολονότι ό καθηγητής έδίδασκε μαθήματα σχέσιν έχοντα με τό παιδί, έν τούτοις δέν κατόρθωνε να διεγείρη και να συγκρατήση τό ένδιαφέρον των μαθητών εις τό μάθημα, με άποτέλεσμα, άλλος να είναι άφηρημένος, άλλος να προσέχη τοις δ ασάτιας του δ έμμου και άλλος να εστρεφθή με τόν διπλανό του. Ποία ήτο λοιπόν ή αίτία ώστε να μη διεγείρεται τό διαφέρον του μαθητού και να μην έπιτυγχάνη ούτω τό έργον του εκπαιδευτικού; Όπως ίσχυρισθούν τινές ότι δέν διηγείρε τό διαφέρον ή βλη, ή δι άταξίς της βλης, τό πρόγραμμά, ή άιστηρότης του καθηγητού, ή μη προσοχή των μαθητών και ή... ή...

Επιτό πρόκειται να γίνωμεν και ήμεις εκπαιδευτικοί — άποφεύγω τόν όρον διδάτκαλοί λόγω του ότι δέν γίνεται διδασκαλία ύγλαδή μετάδοσις γνώσεων άλλα άπόκτησις τούτων — διά τουτο έθεώρησα καλόν να άσχοληθώ με τό θέμα τουτο.

Και κατ' άρχήν τί είναι διαφέρον και πώς έξελισσεται τουτο κατά τάς διαφόνας ήλικίας;

Περί του τί είναι διαφέρον διητυλώθησαν πολλά γνώμαι. Μία παλαιότερα θεωρία έλεγε, ότι διαφέρον είναι «ή έγεργισί σίγμιαιάς εήμενούς διαθέσεως προς εισδοχήν γνώσεώς τινος». Ο HERBART έλεγε ότι τό διαφέρον είναι είδος διανοητικής λειτουργίας δια-

της των νεανικών ύπάρξεων. Συγχρόνως όμως, στο άπομεμαρμασμένο αυτό χωριό είσαι ό άντιπρόσωπος του κράτους. Πιύζει τό ρόλο του ιεραποστόλου. Έσαι ό φορεύς του Έθνικού Πολιτισμού, ό μεταδότης γνώσεων και ήθλων. Σιμπαραστάτης, οδηγός και βοηθός τι ό πολυθωασιομένον άγόστη. Συμμεριστής του πόνου του και της θλίψης. Αναπτρωτής των έλλίδων του για μι ά καλλίτεση αύθιο.

Θά γίνη τουτο όταν στη σέψη σου — λόγω και έργω — ύπάρχουν οί λέξεις «άγάπη - έγάσι - πρόδοσις». Όταν βαθίσις στο έργο σου με βλήψη προς την αλήθεια, και τό δικιο και όραμα πάντοτε τό θειο δράμα του ΓΟΛΓΟΘΑ.

ΑΘΑΝ. ΤΖΙΩΡΤΖΙΩΤΗΣ
Βετής

φρόνου της άπλης αντίληψεως. Ο ΚΑΝΤ ότι είναι μόνιμος παράγον έπιδρών εις την βούλησιν». Άλλος τέλος νεώτερος, λέγει ότι διαφέρον είναι έντωος προσοχή έξ ής ή ίκανοποίησις άνάγκης τινος και ή γέννησις ειαρέστων συναισθημάτων.

Τό ένδιαφέρον διακρίνεται εις γενικών και ειδικόν, εις ύποκειμενικόν — άμεσον, και άντικειμενικόν — έμμεσον.

Γενικώς τό διαφέρον έξελισσεται εις τό παιδί από τά συγκρομένα εις τά άφηρημένα, από τά άμεσα εις τά έμμεσα από τά ύποκειμενικά εις τά άντικειμενικά, από τά άπλά εις τά σύνθετα, από τά έννογητά εις παθητικά, από τά γενικά εις τά ειδικά. Εις την ήλικίαν των 2 — 3 έτων παρουσιάζονται τά γλωσσολογικα διαφέροντα και εις τό 1ον έτος ύπερτερουν τά φωνήεντα, εις δε τό 2ον τά σύμφωνα, ότε άρχίζει και ό σχηματισμός των πρώτων προτάσεων.

Εις την ήλικίαν των 6 έτων τό παιδί γνωρίζει 2.500 περίπου λέξεις.

Εις την ήλικίαν 3 — 7 έτων παρουσιάζονται τά λεγόμενα $\alpha \nu \tau \iota \kappa \epsilon \iota \mu \epsilon \nu \iota \kappa \acute{\alpha}$ ή $\psi \nu \chi \iota \sigma \tau \iota \kappa \acute{\alpha}$ διαφέροντα λόγω του ότι τό παιδί άποδίδει εις τά άντικείμενα ψυχή.

Εις την των 7 — 10 έτων τά λεγόμενα $\alpha \nu \tau \iota \kappa \epsilon \iota \mu \epsilon \nu \iota \kappa \acute{\alpha}$ ή $\psi \nu \chi \iota \sigma \tau \iota \kappa \acute{\alpha}$ έννοια της πραγματικης αυτών άξίας και ούτω στρέφεται δι' έκουσίας προσοχής προς τά άντικείμενα προς άπόκτησιν εμπειριών. Τό παιδί προσέχει την κίνηση, τό χρώμα, τό μέγεθος, τάς ένεργείας.

Κατά τό 10. — 12 έτος παρουσιάζονται τά λεγόμενα $\nu \omicron \eta \tau \iota \kappa \acute{\alpha}$ διαφέροντα (αίτια — άποτέλεσμα π. χ. διατι πίπτει χιών, διατι πίπτει βροχή κ.τ.τ.).

Από 12 — 15 έτων παρουσιάζονται τά λεγόμενα $\epsilon \mu \mu \omicron \nu \alpha$ διαφέροντα ήτοι ή έπιμονή επί των αυτών πράξεων και άσχολιών.

Τέλος από 15 — 18 έτων παρουσιάζονται τά λεγόμενα $\eta \acute{\alpha} \nu \omicron \tau \epsilon \rho \alpha$ διαφέροντα (τεχνών, κοινωνίας, θρησκείας, γάμου κ.τ.τ.).

Γεννάται όμως τό μεγάλο έρώτημα με ποιον τρόπον θα δώγειρωμε και θα συγκρατήσωμε τό διαφέρον του παιδός; Τουτο είναι κάποις δύσκολον, άλλα με την άσροδο του χρόνου, με την άπόκτησιν πείρας, άποκτάται δεξιότης ώς προς την διεγερσιν και συγκράτησιν του ένδιαφερόντος του παιδός.

Γενικώς ό διδάσκων πρέπει να έχη κατά μέζονα λόγον ύπ' όψιν του την

πνευματικήν ώριμότητα του παιδός και την συναισθηματικήν ίσορροπίαν αυτου. Και πρώτον, τό παιδί δέν δύναται να ένδιωφερθή διά πράγματα τά όποια όχι μόνον δέν δύναται να συγκρατήση άλλα ούτε καν να συλλάβη. Πράγματα τά όποια είναι ύπεράνω των δυνατοτήτων του και τά όποια του προκαλουν την άνίαν. Διά να ένδιωφερθή τό παιδί πρέπει να ίκανοποιηται ή γνωστή άνάγκη της έπιτυχίας διά δυνάτων και δυομένων, να πραγματοποιηθώσι σκοπόν, εις ό άλλως τά πάντα άποτυγχάνουν.

Ο διδάσκων εκπαιδευτικός, έχει καλόν διά των γνωστών μεθόδων — τότι, περιόματος, πασηρήσεως — να ανακαλύπτη την πνευματικήν ήλικίαν του παιδός και να προσφέρη εις αυτήν βλην και πράγματα άνάλογα προς τό διαφέροντά της.

Αναγκαία ώσαντως είναι ή συναισθηματική ίσορροπία, δηλαδή ή γαλήνη του παιδός, προς τόν έαντόν του κατά πρώτον, προς τοις συναθρούπους του έμμερον και προς τάς κοινωνικάς του έν γένει σχέσεις.

Απατάται ό διδάσκων, ό όποιος ίσχυρίζεται, ότι διά συγκρατήση τό ένδιαφέρον εις τό άνήσυχον παιδί, εις τό διάγον τεταραμμένον βίον, δέν είναι δυνατόν να έπιτύχη ούδέν, διότι ότε αυτός θα προσπαθή να διεγείρη και να συγκρατήση τό διαφέρον, θα τό έχων διαγείρη και θα τό κρατούν σιδηροδέσμιο άλλα πράγματα πλέον έντονα και ζωηρά. Π. χ. Μία φοβερή διένεξις μεταξύ των γονέων ή τά άνηλεή κερπήματα του πατρός προς τό παιδί ή ή ταγματική πενία ή... ή... κτλ.

Όπως δέν οσεφθή τό παιδί τό μάθημα όταν δέν τό περιμένη οικογενειακή θαλωρη και άγάπη, άλλα καταφρόνια και περιφρόνησις;

Αυτός ό δεύτερος παράγον είναι σημαντικώτερος διά την διεγερσιν του άφερόντος και άφείλουν οί άνομόδιοι της άγωγής να τό προσέξουν τά μέγιστα.

Τέλος δέν πρέπει να λημονηθή και ή δλη σωματική ανάπτυξις του παιδιού, οί διάφοι άμεσοι βιολογικοί άνάγκαι αυτου ότως ή πεύνα, ή κυριότης ώριμμένων άγαθών κ.τ.λ.

Άλομόν πρέπει να ληφθή ύπ' όψιν διά την διεγερσιν του διαφερόντος, ή δυσκολία του διδασκόμενου θέματος, ή ώρα του μαθήματος, διότι εις τό τέλος τωματοθημάτων οί μαθητάι λόγω της κατώσεως δυσκόλως προσαρμίζονται και διαφερόνται, τό περιεχόμενον του διδασκόμενου μαθήματος, ό τρόπος διδα-

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Ὁ ψυχικὸς πλοῦτος τῶν παιδιῶν, ποὺ ὁ σχολικὸς συνεταιρισμὸς αὐξάνει καὶ ἀνιχνώνει, σὰν νὰ μᾶς δίδῃ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ θερίσωμεν ὠραία καὶ ὄψυμα στάχυα. Χρέος μᾶς εἶναι νὰ προστατεύσωμε τὴν συγκομιδὴν.

R. MERIC

Δὲν θάναυ ἀνακρίβεια ἂν ποῦμε, ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια γίνεται πολὺς λόγος σὲ πόλλα δημοτικὰ σχολεῖα τῆς πατρίδος μᾶς γιὰ τὸν σχολικὸν συνεταιρισμὸν. Κι' ὄχι μονάχα αὐτό, ἀλλὰ καὶ πόλλα σχολεῖα ἔχουν βάσει σ' ἐφαρμογὴ τὸν συνεταιρισμὸν τους. Καὶ τοῦτο

σχολεῖα, ἢ προσωπικότης τοῦ διδασκάλου, ἢ δημιουργία εὐχαρίστου ἀτμοσφαιρας καὶ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος, ἢ ἀνάπτυξις πεπονηθεῖσας εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι ὁ διδάσκων φροντίζει διὰ τὸ καλὸν τῶν καὶ πλείστοι ἄλλοι παράγοντες.

Ἢ διαφέρουσιν τοῦ διαφέροντος ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν κάτωθι τρόπων:

1. Ἐν ὑπόθεσιν ἢ ἡμεῖς δημιουργήσοιμε κενὸν ὄρηξ ἢ ἀνάγκη δι' ἐρωτήσεων ἢ σχετικῶν ἐργασιῶν.

2. Ἐν συνδέσῳ τὰ λεγόμενα μὲ προηγούμενα διώματα.

3. Διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν νέων προσημάτων.

4. Διὰ τῆς ἐν ἐξελίξει ἐμφανίσεως νέων.

5. Διὰ τῆς στηρίξεως ἀγνώστου ἐπιγνωσῶν.

6. Δι' ἄλλης ἀναλόγου πρὸς τὰς ἰκανότητας τῶν μαθητῶν.

7. Διὰ τῆς καθιερώσεως ἰδιαιτέρων ὠρῶν πρὸς ἀνακοίνωσιν καὶ λύσιν ὑπορωρῶν.

8. Διὰ ἀμέσου ἐπαφῆς τῶν μαθητῶν μὲ τὰ πράγματα.

9. Διὰ τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν ἐξωτερικῶν ἐλατηρίων ἤτοι: ἐπαίνων, βαθμῶν, ἀμοιβῶν, κ.τ.λ.

10. Διὰ τοῦ διαφέροντος τοῦ διδασκάλου.

Ἐνακεφαλαιοῦντες δυνάμει νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ πρόβλημα «διαφέρον», εἶναι σημαντικώτατον, ἄνευ δὲ ἐπιλύσεως τοῦτου ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ διὰ προσωπικῆς ἐμπειρίας καὶ συνεχῶς μελέτης δὲν εἶναι δυνατόν οὗτος νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διαπαιδαγωγικῆς τῶν ἀγνῶν βλαστῶν τῶν Ἑλληνοπαίδων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΟΚΚΙΝΕΛΗΣ
Βετής

γίνεται, γιὰ τὸν ὅσον οἱ μαθητὲς ὅσον καὶ κυρίως οἱ ἐνθουσιώδεις καὶ φιλοπόδοι δάσκαλοι τους ἔχουν πιστέψει γιὰ καλὰ στὰ μεγάλα του ὠφέλη, τὰ ὅποια δὲν εἶναι μόνο ὕλικά, ἀλλὰ καὶ ἠθικά. Ἐπειδὴ δὲν ἀποκλείεται κι' ὁ ἀγαθὸς ἀναγνώστης νὰ θέλῃ νὰ κάμῃ κάτι σὲ σχολεῖα ποὺ θὰ πᾶν, γιὰ τοῦτο νομίσαμε, ὅτι θὰ μπορούσαμε νὰ τοῦ φανοῦμε χρήσιμοι, ἂν τοῦ ἀναπτύξουμε — μὲ συντομία φυσικὰ — τὴν εἰς τὸν σχολικὸν συνεταιρισμὸν, τὴν ἐπιδιώκει, πὼς λειτουργεῖ κτλ. κτλ.

I. ΟΡΙΣΜΟΣ

Ὁ σχολικὸς συνεταιρισμὸς εἶναι ἐλεύθερη μαθητικὴ ἔνωσις μὲ σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν ὁμαδικῶν ἀγαθῶν μὲ κοινὴ ὑπόγνωση ἐργασιῶν τὶς ὅποιας κάνουν ὑπεύθυνα οἱ ἴδιοι μὲ τὴν στοργικὴ συμπαράστασιν τῶν δασκάλων τους.

II. ΑΓΝΑΤΟΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Ἐπίγνωσις τοῦ ἔργου: Τόσον ὁ δάσκαλος, ὅσον — καὶ πρὸ πάντων — οἱ μαθητὲς πρέπει νὰ γνωρίζουν πολὺ καλὰ τὶς ἐπιδιώξεις καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολικοῦ συνεταιρισμοῦ, γιὰ τὴν διαφορετικὰ, ξεφεύγοντας ἀπ' αὐτὰ, δὲν θὰ μπορούμε νὰ μιλάμε γιὰ λειτουργίαν σχολικοῦ συνεταιρισμοῦ. Καὶ αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ γνωρίζουν προτοῦ τὸν ἰδρῶσιν. Τοῦτο θὰ κατορθωθῇ ἂν μελετήσῃν σχετικὰ διβλία καὶ περιοδικὰ, ὅπως π.χ. τῆς πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (Τ.Σ.Ε.) τὰ ὅποια ἐπιμελεῖται ἢ κ. Φωτεινὴ Τζωροζάνη.

2. Ἐναγκασιότατοι πόροι: Πρὶν ἀρχίσῃ ἢ ἰδρῶσιν καὶ λειτουργίαν θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συγκεντρωμένον κάποιον χρηματικὸν ποσό. Ὅσοδήποτε φτωχὸ καὶ ἂν εἶναι τὸ σχολεῖο καὶ θὰ κατορθωθῇ, γιὰ τὴν διαφορετικὰ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ κάμῃ τίποτα.

3. Ζήλος: Τριττὴ καὶ πρὸ ἀπαραίτητη προϋπόθεσις πρέπει νὰ εἶναι ὁ ζήλος, διότι ὅλα κι' ἂν ὑπάρχουν, ἂν λείπῃ ὅμως ἢ ὄρεξις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς νὰ εἴμαστε δέθαιοι, ὅτι κάθε προσπάθεια εἶναι καταδικασμένη σὲ ἀποτυχίαν. Ὁ ζήλος αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι ἐντονος σὲ τοὺς μαθητὲς, καὶ θὰ τὸν ἐμπνεύσοιμε σ' αὐτοὺς ἂν τὸν ἔχοιμε πρῶτα οἱ ἴδιοι. Δὲν θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἀπογοητευτοῦμε εἴτε ἐμεῖς εἴτε τὰ παιδιά, ἀλλὰ θὰ βασίζοιμε μὲ θάρρος στὸν δρόμον ποὺ χαράξαμε, ἂν τυχὸν συναντήσοιμε ἐμπόδια.

4. Χρόνος: Ἄν θὰ πρέπει τέ-

λος νὰ ἐπιβαρῶνῃ τὸ σχολικὸν πρόγραμμα, ἀλλὰ νὰ τὸ ὑπηρετῇ καὶ νὰ τὸ βοηθῇ, ὥστε νὰ γίνῃται ἐνικολότερον καὶ ἀποδοτικότερον στὰ παιδιά. Ἐν αὐτὰ δὲν εὐκαιροῦν εἴτε ἀπὸ τὰ μαθήματα εἴτε ἀπὸ ἄλλες πρὸ ἐπείγουσας ἐργασίας δὲν θὰ ἀγαπήσῃν ὅπως πρέπει τὸν συνεταιρισμὸν, ὁ ὅποιος ἔτσι δὲν θὰ ἀποδώσῃ τοὺς ἀναμενόμενους καρπούς.

III. ΜΕΤΟΧΗ

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπάρχουν οἱ δινατότητες ἐφαρμογῆς — ἂν δέθαιο ὑπάρχουν — τότε θὰ γίνῃ ἢ ἰδρῶσις τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Θὰ καλέσῃ ὁ δάσκαλος τοὺς μαθητὲς σὲ γενικὴν ἐπιλογήν τῶν ὅποιων θὰ ἐκλέξῃ τὴν ἐπιτροπὴν ποὺ θὰ συντάξῃ τὸν κανονισμὸν τοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἐπειδὴ συντάχθῃ, θὰ γίνῃ πάλι γενικὴ συνέλευσις, γιὰ νὰ τὸν συζητήσῃν τὰ μέλη, νὰ προτείνων ὑποπροτάσεις καὶ τέλος μ' αὐτὲς τὶς προτάσεις θὰ τὸν στειλλοῦν στὸν ἐπιτροπὴν τῆς περιφέρειας τοῦ σχολεῖου γιὰ νὰ τὸν ἐγκρίνῃ.

Ἐπειδὴ γίνῃ κι' αὐτὸ θὰ κάμουν καὶ πάλι τὰ μέλη γενικὴν ἐπιλογήν τῶν ὅποιων θὰ ἐκλέξῃ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ὅποιων θὰ ἐκλέξῃ τὴν ἐπιτροπὴν (ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἐπιτροπὴν τὰ 2)3 τοῦλάχιστον τοῦ συνόλου), ὅποτε ἢ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ θὰ προκηρῶσῃ ἐκλογὰς γιὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 μέλη τὰ ἑξῆς:

1ον: Πρόεδρος. 2ον: ἀντιπρόεδρος. 3ον: γραμματεὺς. 4ον: Ταμίας καὶ 5ον: Σύμβουλος ἐπιχειρηματικῶν.

Ὁ χρόνος διαρκείας τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου θὰ εἶναι ἢ ἐτήριος ἢ ἑξαμηνιαῖος ἢ καὶ τριμηνιαῖος ἀνάλογα μὲ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Ἐπίσης, πρέπει νὰ ἐκλέγεται καὶ ἐπιτροπὴ ἐλέγχου τῶν ἐπιχειρηματικῶν, τὸ ὅποιαν θὰ ἐλέγῃ τὴν ἐργασίαν τῆς διοικήσεως.

Στὴν διοίκησιν ἐπίσης τοῦ συνεταιρισμοῦ μποροῦν νὰ παρῶν μέρους καὶ ἐπίτιμα μέλη (δάσκαλος κ.λ.π.).

Καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἔχῃ ὁ συνεταιρισμὸς στενὴν σχέσιν μὲ ὑπηρεσίες συνεταιριστικῆς, γεωργικῆς, οικονομικῆς, κοινοτικῆς κ.τ.λ. οἱ ὅποιας μποροῦν νὰ βοηθῶν τὸν συνεταιρισμὸν εἴτε ἀπὸ τεχνικῆς, εἴτε ἀπὸ οικονομικῆς εἴτε ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως, χωρὶς ὅμως νὰ παραμερίζεται ἢ προτοβολοῦται τῶν μαθητῶν.

IV. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

1. Ἀρσενική ἐπιτροπὴ: Ὁ σχολικὸς συνεταιρισμὸς θὰ ἐπιδιώκῃ: Ἀ. Τὸν ἐπιχειρηματικὸν τοῦ σχολεῖ-

ΗΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ον εις τ' ατον, ὥστε νὰ τὸ ἀγαυὸν τὰ παιδιὰ, καὶ ἡ ζωὴ των καὶ ἡ ἐργασία των μέσα σ' αὐτὸ νὰ εἶναι εὐχάριστη.

Β. Νὰ συντηρῇ καὶ νὰ πλουτίσῃ τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὸ μουσεῖο τοῦ σχολείου, τὰ ἐπιτικά μέσα δόξιας, τὰ ὑλικὰ μέσα γὰ διάφορα παιγνίδια, τὰ περιηγητῆ ἑλικά καὶ ἐργαλεῖα γιὰ ὁμαδικὰς γεωγραφικὰς ἐργασίας, σπόρους καὶ ἐργαλεῖα γιὰ τὸν σχολικὸ κήπο κ. ἄ. π.

Γ. Νὰ ὀργανώσῃ σχολικὰς γιορτὰς, ἀθλοπαιδιὰς, ὁδαστικὰς ἐκδρομὰς κ. ἄ. παρόμοια.

Δ. Νὰ καλλιερῇ τὸν σχολικὸ κήπο καὶ νὰ συντηρῇ μικρὰ ζῶα, πτηνὰ κ. λ. π.

Ε. Νὰ ἐξυπηρετῇ — ἂν εἶναι καὶ ὅπως εἶναι δυνατὸν — τὰ ἄπορα παιδιὰ στὶς πύ ἀμωσες ἀνάγκας τους. Καὶ

ΣΤ. Γενικὰ νὰ ἀναπτύσῃ ἐμπρακτικὰ στὰ παιδιὰ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας.

2. Ἐ σ ο δ α : Αὐτὰ μπορεῖ νὰ π. ὀρῶνται :

Α. Ἀπὸ εἰσφορά τῶν μελῶν — μαθητῶν (ἐτησία, μηνιαία, ἑσπαστος κ. τ. λ.).

Β. Λειτουργία πρατηρίου (τετράδια, μολύβια, καρσιμέλλες κ. τ. λ.).

Γ. Ἀπὸ διάφορες δωρεὰς.

Δ. Ἀπὸ τὴν εἰσπραξὴ ἐκείνων πού θὰ πουλήσουν, (ζῶα, πουλερικά, λαχανοκομικά, φρούτα κ. τ. λ. κ. τ. λ.).

3. Ἐ ξ ο δ α : Αὐτὰ θὰ διατεθοῦν.

Α. Στὴν ἀγορὰ ἀνεγκαιμένων ἀναγκαιῶν γιὰ τὴν καλὴ δόξια καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸ τοῦ σχολείου, γιὰ τὴν ὑγιεινὴ ζωὴ, τὴν περιθαλάγη μερικῶν παιδιῶν κ. τ. λ. καὶ

Β. Στὴν καταβολὴ ἐν ὄλω ἢ ἐν μέρει γιὰ ἐσοτὰς ἢ ἐκδρομὰς.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

"Ὅπως ἐν συντομία εἶδαμε ὁ συνεταιρισμὸς ὑπηρετεῖ καλὰ τὴν ἀγωγὴν νὰ καλλιερῆσθαι στὰ παιδιὰ τὸ κοινωνικὸ πνεῦμα γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ γίνωνται μελλοντικὰ συνειδητοὶ ἐργάτες μὴδὲ παλ' αἰτίας πού σκοπὸ θὰ ἔχη τὴν δίκαιη καὶ ἠθικὴ ὀργάνωσίν της.

Ἰδιαίτερα σὲ μᾶς τοὺς Ἕλληνας — τοὺς περισσότερο ἀτομικιστὰς — θὰ εἶναι, ἴσως, κομμάτι ἀναπόσπαστο τῆς ἀγωγῆς μας. Τὸ καθαρὸ τὸν δημοκρατικὸ πνεῦμα καὶ ὁ ἀπλότος σεβασμὸς τὸν πρὸς τὴν αὐτονομία τοῦ ἀτόμου μέσα στὸ ὀργανωμένον σύνολον εἶναι σύγχρονα βασικὰ γνώριμα καὶ πρωταρχικὴ ἀνάγκη τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα χρόνια.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως πρόπει ὅλα σχεδὸν τὰ μέλη του νὰ ἔχουν ὁ μ ὄ νοι μ, ἔ ν ἰ ὁ υ σ ι α σ μ ὸ καὶ ἰ π ο μ ο ν ἦ. Καὶ ἂν δὲν τὰ ἔχουν πρόπει μὲ τίς δικὰς μας συμβουλὰς καὶ

Ἄρα γε ἔχομε σκεφθῆ ποτὲ ὅταν θὰ ὀμοιοποιήμε μὲ τί θ' ἀσχοληθῶμε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐκτελέσωμε τὸ ἔργον μας; Ἡ μήπως τὸ καθημερινὸ διάβασμα τοῦ καλοκαιριοῦ, πού μᾶς πέρασε, ἢ διεξαγωγή τῶν ἐξετάσεων καὶ στὸ παρὸν οἱ καθημερινὲς ἀνάγκες προσγειώνουν τὴ σκέψιν μας καὶ δὲν μᾶς ἀφήνουν ἔστω ὀλίγα λεπτά νὰ σκεφθῶμε λίγο σοβαρὰ — νὰ φέρωμε τὸν ἑαυτὸν μας ἐκεῖ, ὅπου ἴσως ἄπειρες ἀποσθήσομε ἰκάνωμε — μέσα στὴν αἰθουσα — ὅπου θὰ συγκεντρωθῇ τὸ θαιμάσιο ὄλικό μας;

Τὸ λέγω θαιμάσιο, ἐπειδὴ οὐδεμία ἄλλη ἀσχολία ἔχει ὄλικό μὲ ζωὴ, μὲ δυνάμεις κρυμμένες, πού θέλουν κάποιον βοηθῆμα νὰ ἐξηπρήσουν.

Θᾶχομε μπροστά μας ὑπάρξεις, πού θὰ χαίρωνται καὶ θὰ πονοῦν κατὰ τὸν δικὸν τους τρόπο, πού ἴσως ἡμεῖς οἱ μεγάλοι δὲν καταλαβαίνουμε μὲ διαφορετικὴ νοοτροπία, οἱ ὅπως ἀνθρώπινες ὑπάρξεις ἐξέουν πολὺ καλά νὰ ἐκτιμῶν, νὰ ἀνταμειβῶν, νὰ θαιμάξουν καὶ δὲν θὰ εἶναι ὑπερβολὴ νὰ πῶ — νὰ λατρεύουν ἐκείνους, πού τὰ φροντίζουν, ἐκείνους πού τοὺς ἔχουν ἐμπιστοσύνη. Γιὰ νὰ προχωρήσωμε στὸ ἔργον μας πρέπει νὰ λάβωμε ἕπ' ὄψιν μας ὅτι πρέπει νὰ ἐγγίσωμε τὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν, νὰ τὰ βοηθήσωμε. ἂν ἔχουν ἀνάγκη, μὲ ἓνα λόγο νὰ τὰ ἀγαπήσωμε ἄφοῦ τ' ἀγαπήσωμε ὅλαι αἱ ἄλλαι προσπάθειαι πού κάνουμε γι' αὐτὰ ἀπορροῦν ἐκ τῆς ἀγάπης μας.

Πρέπει νὰ τ' ἀγαπήσωμε, ἴσως τὸ ἀκούσωμε πολλὰς φορὰς καὶ νὰ σχηματίσωμε τὴν γινώμη ὅτι δὲν εἶναι εὐκολο. Πῶς ν' ἀγαπήσωμε ἀνθρώπους, πού ἴσως νὰ μὴ μᾶς μιλοῦν, νὰ δυσκολεύονται νὰ μάθουν — νὰ μᾶς κουράζωμε — νὰ μὴ μποροῦν νὰ μᾶς νοιώσουν;

Ὅμως τὰ παιδιὰ ἔχουν δυνάμεις καὶ ἐκδηλώσεις, πού ἂν ξέρωμε νὰ ἐκτιμῶμε πραγματικὰ, θὰ νοιώσωμε ἀγάπη — συμπάθεια γιὰ τὰ ἀθῶα πλάσματά μας, θὰ θροῦμε στὸ παιγνίδι τους, στὴ συμπεριφορὰ τους, ἔστω καὶ στὸ δειλὸ βλέμμα τους κατὰ ἀξιαγάπητο, κατὰ ἐλικυστικὸ.

Σύνθημά μας λοιπὸν ν' ἀγαπήσωμε τὰ παιδιὰ καὶ αὐτὰ θὰ μᾶς ἀγαπήσουν ἀμοιβαίως. Μόνον ὅταν ἀγαπᾶμε τὸ ἐξοπλισμένον ἀγαπᾶμε ἡ γοργόρα νὰ τ' ἀποκτήσωμε.

Τότε θὰ μπορέσωμε νὰ πῶμε, φίλε ἀναγνώστη, φερόντως ἀπ' τὴν ὑπὸ πηγία μας, ὅτι «κάτι» καὶ μεῖς συμβάλωμε στὸ γενικὸ καλὸ.

ΛΕΟΛΕΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Βετής

γο μας καὶ τὰ παιδιὰ μας θὰ τὰ προωθήσωμε διὰ ποικίλων μέσων διὰ τοῦ σχολικοῦ κήπου καὶ ἄλλων ἀπαρασῆτων, πού θὰ φροντίσωμε νὰ δημιουργήσωμε καὶ θὰ φροντίσωμε κατὰ τὸν καλύτερον καὶ παραγωγικότερον ἀπὸ αὐτὸν, πού θὰχομε ἕπ' ὄψιν μας ἀπὸ τὰ βιβλία.

Τὸ διαφέρον, ὁ ζήλος μας, ἡ ἀγάπη μας γι' αὐτὰ θὰ προκαλέσῃ στὸ μυαλὸ μας τρόπον διδασκαλίας εὐχάριστον καὶ πύ ἀποδοτικὸν ἀπὸ πρῖν. Ἀπὸ τὴν μίαν μέρη στὴν ἄλλη θὰ καταλαβαίνωμε τὰ περασμένα σφάλματά μας καὶ μὲ πείρα θὰ κατευθύνωμε καλύτερα τὶς πλοῦσιες ψυχὰς τῶν παιδιῶν.

Στὴν ἐπαρχία, πού θὰ στολοῦμε, ἴσως συναντήσωμε περισσότερες δυσκολίας ἀπὸ ὅτι θὰ συναντοῦσαμε στὴν πόλι ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία μπροστά στὴν ἰδέα ὅτι σ' ἐκείνη τὴν ἐπαρχία θὰ προσφέρωμε κάτι τι ἐποικοδομητικὸν κατὰ πού θὰ βελτιώσῃ τὴν ζωὴν των, θὰ διευκολύνῃ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων των.

Μὴς τέτοιαις φτωχῆς περιοχῆς τὰ παιδιὰ θ' ἀγαπήσωμε θερμὰ ἂν ἀναλογισθῶμε τὴ δικὴν μας θέσιν, πόσο ταλαιπωρηθήκαμε φτωχοὶ — μαστὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Τὰ δικὰ μας βάσανα πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγῶν ν' ἀγαπήσωμε τὸ παιδί τῆς ἐπαρχίας, τὸ φτωχὸ, τὸ ἴσως ἀκάθαρτο καὶ ἀπεριποίητο, πού βαθειὰ ἔχει νοιώσει τὶς δυσκολίας τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς οἰκογενείας του, ἀλλὰ καθόλου δὲν ὑπολείπεται τῶν παιδιῶν τῆς πόλεως ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς ψυχῆς του.

Ἡμεῖς θὰ πρέπει νὰ τὸ κάνωμε νὰ γνωρίζῃ, νὰ ἐκδηλώνεται, νὰ διατυπώνῃ τὶς σκέψεις του, νὰ τὸ βοηθήσωμε ὅσο μποροῦμε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ ὅτι ἴσως νὰ τὸ βασανίζῃ. Δὲν ἀμφισβῶλω ὅτι θὰ εἴθι ἀπεριποίητο, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κατὰ μόνιμον γιὰ τὸ μικρὸ παιδάκι, ἀλλὰ μὲ μιὰ προσπάθειά μας θὰ συνηθίσῃ στὸ ὄμορφο καὶ καθαρό. Θὰ ἀναπτύχῃ ἡ δραστηριότητά του μὲ τὴ βοηθειά μας διὰ τῆς ὀργανώσεως παιγνιδιῶν καὶ σὲ λίγο καιρὸ θὰ εἶναι καταφανῆ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας μας.

"Ὅστε ἡ δειλία τοῦ παιδιοῦ, ἡ ἄλλειψις καθαριότητος, οἱ λίγο ἄγχιες διαθέσεις του δὲν ἀποτελοῦν ἀνεπάρθητα ἐμπόδια, ἀρκεῖ νὰ ψάξωμε νὰ θροῦμε ἐπάνω του μίαν χάρι, πού θὰ μᾶς κἀνὲν νὰ τὸ ἀγαπήσωμε; νὰ τὸ βοηθήσωμε, νὰ μᾶς ἀγαπήσῃ καὶ οἱ σχέσεις μας νὰ εἶναι ἀχάσεις, γυνέως πρὸς τὰ παιδιὰ του.

ΜΗΤΑΖΟΤΕΛΑ ΚΛΕΟΝΙΚΗ

Αρτή.

Ο ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Πάντες οι σπουδάζοντες επιστήμην τινα ή άσκούντες τέχνην ή χειρωνακτικόν επάγγελμα μετερχόμενοι εν τῷ κύκλῳ τῆς δράσεώς των προσπαθοῦν νά συνεκφέρουν κάτι εἰς τὸ κοινωνικόν σύνολον.

Παράλληλως δὲ με τὴν ὠφέλειαν καὶ τὸ κέρδος, τὸ ἄποιν δι' ἑαυτοὺς ἐπιδιώκουν καὶ ἐξασφαλίζουν, ἀσυνειδήτως ἢ ἐνσυνειδήτως συμβάλλοντες εἰς μίαν καθολικὴν ἀνάσθησιν, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἄρων καὶ τῶν σινηθῶν τῆς ζωῆς γενικῶς.

Πάντες ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ συνεργοῦν εἰς κοινωνικὴν ἀναμόρφωσιν. Οὐδὲν ὅμως ἐπάγγελμα, οὐδεμία ἀποστολή ἢ λειτουργίαν δύναται νά παραβληθῆ με τὸν ἱψηλὸν προορισμὸν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ διδασκάλου. Εἰς τοὺς διδασκάλους κατὰ κύριον λόγον ὀφείλεται ἡ καλὴ ἢ κακὴ κοινωνία τῆς αἰῶνος. Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δίδουν τὰ πρῶτα φῶτα τῆς γνώσεως, τὰ πρῶτα βήματα εἰς τοὺς νέους, αὐτοὶ προετοιμάζουν τὸ μέλλον καὶ τὸ ἔργον των ἀναταλάει κατὰ τρῶπον ἄμωσον εἰς τὴν ποιότητα τῆς ἐκπαιδευμένης κοινωνίας.

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς μορφώσεως, τὴν ἀσφαλὴ βάση διὰ τὴν προκοπὴν τοῦ ἔθνους. Ὁ αἰσιανὸς λαμπρὸς ἐπιστήμων, ὁ δίκαιος κυβερνήτης, ὁ ἀπλοῦς ἔστω, ἀλλὰ ἐντιμὸς ἄνθρωπος τῆς πρακτικῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινῆς δράσεως, εἶναι δημιουργήματα τοῦ θεμελιωτοῦ νότου ἥρωος τῆς παιδείας, τοῦ διδασκάλου. Διότι ὁ διδασκαλὸς δὲν μεταδίδει μόνον ξηρὰς γνώσεις, τὸ ἔργον του δὲν σκοπεῖ μόνον εἰς τὴν γραμματικὴν κατάρτισιν τοῦ νέου, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν διόρθωσιν ἤθους, εἰς τὴν διάπλασιν ψυχῶν, εἰς τὴν δημιουργίαν ἀξίων χαρακτήρων. Τὰ πάντα, δύναται νά ἐπιτη τις, ὀφείλονται εἰς τὸν διδασκαλόν. Ἀρχὰς καὶ ἰδέας καὶ ἀρετὰς, πᾶς ὁποίας θεωροῦμεν ἀπαραίτητους διὰ τὴν ἀρμονικὴν συμβίωσιν τῶσων τὴν οἰκογενειακὴν ὅσον καὶ τὴν κοινωνικὴν, ἢ πως ἢ ἀγᾶτη, ἢ πευθαρχία, ἢ ἀτακτοσύνη, ὁ σεβασμὸς, ἢ δικαιοσύνη, τὰ διάφορα αἰσθητικὰ φιλαλληλίας κ.λ.π. ἀπὸ τὸν διδασκαλόν πρῶτον τὰς ἠκούσαμεν καὶ τὰς ἐδιδάχθημεν.

Ἄλλ' ἔάν αὐτὸ εἶναι γενικῶς τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου, ὅποια ἢ ἀποστολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν θειασθρον, εἰς ἕν ἀπομεικνωμένον χωρίον, αὐτοῦ καλεῖται αὐτὸς νά παίξῃ ἕνα γενικώτερον ὅλον δρῶν ἐντὸς τῆς μικρᾶς κοινωνίας μᾶς πολιχνης! Ἐδῶ πραγματικῶς

ἢ προσωπικῶς τοῦ διδασκάλου ἀποτελεῖ φωτεινὸν ἀδάμαντα, ὁ ὁποῖος στέλλει πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τὰς ζωηρὰς ἀκτῖνας του. Ὁ καλὸς ἐκπαιδευτικὸς, ὁ τέλειος δημοδιδασκαλὸς ἔω φαίνεται. Ἡ λαϊκὴ παροιμία λέει:

«Ὁ καλὸς καραβικὸς εἰς τὴν φουρτῦνα φαίνεται».

Ἀσφαλῶς, Ἐδῶ ὁ διδασκαλὸς ἔχει νά ἀντιμετωπίσῃ σοβαρὰ προβλήματα. Πᾶσον βαθέως καὶ ἀποτελεσματικῶς δύναται νά ἐπηρεάσῃ ἐπ' ἀγαθῶ τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων νοητικῶν μικρῶν καὶ μεγάλων! Εἶναι κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ ἀποκλειστικὸς παρόντων ἀπὸ πολιτιστικῆς ἀπόψεως τοῦ χωρίου. Εἰς αὐτὸν πάντες ἀπευθίνονται διὰ πᾶν ζήτημα. Καὶ εὐχαρίστως αὐτὸς δίδει ὅλας ἀνιδιαιτητικῶς γνώσεις, παύει διδασκαλίας, ἐκφέρει δικαίαν κρίσιν ἐπὶ ἐπιμάχων θεμάτων, διεκπεραιώνει ἐν γένει ὑποθέσεις πολλὴν κέραν τῆς διδασκαλίας του ἀμοδιότητος. Ἀναλαμβάνει δικαιοδοσίας καὶ καθήκοντα, τὰ

ὅποια οὐδαμῶθεν κατὰ νόμον τοῦ ἐπιβάλλονται. Κίνητρον τῶν ποικίλων ἐνεργειῶν του πάντοτε εἶναι ἡ εὐσυνειδησία του καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ εὐρυτέρου προορισμοῦ του καὶ τῆς ἀποστολῆς του εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἔτσι γίνεται πρῶτον ἡθικὸς βίον, παραδειγμα ἱψηλὸν πρὸς μίμησιν ὑπὸ πάντων.

Ἀφοῦ λοιπὸν τοιοῦτον ἱψηλὸν λειτουργίαν ἀσκήσῃ ὁ διδασκαλὸς, καὶ ἐφ' ὅσον τωσαύτη εἶναι ἡ ἐπιδρασίς του ἐπὶ τῆς διανομορφώσεως μιᾶς καλλιτέρας αἰῶνος, ὀφείλομεν πάντες πολιτεία καὶ πόλιται, νά τὸν σεβόμεθα, νά τιμῶμεν αὐτὸν δεόντως, νά τοῦ παραχωρῶμεν πᾶν μέσον διὰ τὴν ἐπιτυχεστέραν τέλεσιν τῶν ἱερῶν του καθήκοντων, νά τρέφωμεν ἀπρόριστην εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν, διότι κατὰ τὴν εἰσποχον ῥῆσιν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

«Εἰς τοὺς γονεῖς μας ὀφείλομεν τὸ ζῆν, εἰς τοὺς διδασκάλους ὅμως ὀφείλομεν τὸ εὖ ζῆν».

ΜΠΑΛΑΜΑΤΣΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Ἀτῆς

Ἡ ΓΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΣ

Εἰς τὴν σειράν τῶν ἀψίτου ἀξίας γνωμικῶν, τὰ ὅποια ἐλέγχθησαν κατὰ καιροὺς ἐκ τῶν ἀρχαίων σοφῶν, συγκαταλέγεται καὶ τὸ ἀνωτέρω πρὸς ἀνάπτυξιν, τὸ ὁποῖον ἄλλοις λόγοις ἐΓνωθι σατόν, ἦτο γεγραμμένον χερσὶ γράμμασι, ἐπὶ τῆς μετώπης τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν καὶ τὸ ὁποῖον ὠδήγει καὶ ἐξακολουθεῖ νά καθοδηγῆ καὶ νά κατευθῆναι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς πράξεις του.

Ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ θεϊκοῦ νόμου ὑπὸ τῶν πρωτοελάστων τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐτιμωρήθη, τὰ κατὰ ἐπιτηθύνθησαν καὶ κατέστη δυσκολώτατον εἰς τὸν ἄνθρωπον νά γίνῃ τέλειος ἔκτοτε. Διὰ τοῦτο ἐτέθη ὡς ἀπαραίτητον νά γνωρίζῃ τὸν ἑαυτὸν του, ἦτοι νά γνωρίζῃ τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα, διὰ νά προοδεύσῃ καὶ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ζωὴν, ἢ ὅποια δὲν εἶναι λεωφόρος διὰ ῥόδων ἐστρωμένη, ἀλλὰ ὁδὸς ἀνηφορικὴ, τραχεῖα, δύσβατος καὶ πλήρης ἀκινήτων καὶ ἐν αὐτῇ ἐνδαιμονοῦν μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κάμνουν πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ἀγαθῶν μετὰ τὰ ὅποια ἐπροοικίσθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἐκτιμῶν πλήρως, τὰς σωματικὰς καὶ ἰδιαιτέρως τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀρετὰς, διότι τὸ πνεῦμα κυριαρχεῖ καὶ οὐχὶ ἡ βλῆ καὶ δι' αὐτοῦ εἶναι δυνατόν νά ἀνέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, νά

προοδεύσῃ ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ ἑαυτοῦ του, τῆς κοινωνίας, τοῦ ἔθνους καὶ ἀκόμη καὶ ὁλοκληρῶς τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ φεῖται λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος νά ἔχῃ ἐπιγνωσιν τῶν ἰκανότητων καὶ ἀρετῶν μετὰ τὰς ὁποίας ἐπροοικίσθη, διὰ συνεχῶς αὐτοελέγχου καὶ παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Τοῦτο δὲ, εἶναι δυνατόν νά ἐπιτύχῃ ἐν μέρει μὲν παραδειγματιζόμενος ἀπὸ σφάλμα, τὸ ὅποῖον τυχὸν διέπραξε, ἐν ὅλῳ δὲ παραδειγματιζόμενος ἀπὸ τὰ σφάλματα τῶν συνανθρώπων του, ὅπote εἶναι καὶ ἰδανικὸς ἄνθρωπος. Τοιοῦτοτρόπως θὰ κατορθώσῃ νά ἀποκτήσῃ ἰσότητην καὶ νά σταδιοδρομήσῃ εἰς τὴν ζωὴν, ἢ ὅποια εἶναι διαρκῆς ἀγὼν καὶ εἰς πᾶν βῆμα πρὸς ἄνοδον παρεμβάλλονται πλεῖστα ἐμπόδια, τὰ ὅποια εἶναι δυνατόν νά ἐπεπληθῆσθαι εἰκότως, ὑπὸ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πλήρως ἐξετίμησε καὶ ἐκαλλιέργησε τὰς ἰκανότητάς μετὰ τὰς ὁποίας ἐπροοικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἄλλως θὰ ἀποτύχῃ καὶ θὰ ζῇ ὡς ἀσημαντὸς μόνος εἰς τὸ σύνολον.

Ἡ ἱστορία καὶ ἡ ζωὴ γίμει παραδειγματῶν, τὰ ὅποια καταδεικνύουν τὴν ὀφθιτητα τῶν ἀνωτέρω. Εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τομέα ἀνθρώπων, ὅσοι πλήρως ἐξετίμησαν τὰς ἰκανότητάς των καὶ ἐκαλλιέργησαν τὰς ἀρετὰς, διὰ τῶν ὁποίων ὁπλοίσθησαν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ,

Τὸ ἱερὸν δένδρον τῆς Ἑλλάδος

Η Ε Λ Η Α

Εὐλογημένο νᾶναι ἑλῆ τὸ χῶμα ποῦ σὲ τρέφει
Κι' εὐλογημένο τὸ νερὸ ποῦ πίνεις ἀπ' τὰ νέφη
Κι' εὐλογημένο τρεῖς φορὲς Αὐτὸς ποῦ σ' ἔχει στείλει
Γιὰ τὸ λυχνάρι τοῦ φτωχοῦ γιὰ τ' Ἄγιου τὸ καντήλι.

I. Πολέμης

Μέσα στὴ ζωὴ τῆς πατρίδος
μας τῆς Ἑλλάδος ἱερὸ σύμβολο ὑ-
ψώνεται ἡ ἑλῆ.

Ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ
ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Παλλάς Ἀθηναῖα
πῆρε τὴν προστασία τῶν Ἀθηναίων
κι' ἔκανε σύμβολό της, σύμβολο
τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εἰρήνης
τὴν ἑλῆ, τὸ ὑλικὸ δένδρον γίνηκε
πνεῦμα κι' ἐνώθηκε μὲ τὴν πνευ-
ματικὴ ἔωθ ἐνὸς κόσμου, τοῦ κό-
σμου τοῦ ἑλληνικοῦ.

Ἔτσι ἀπὸ τὸ πικρὸ φύλλωμα
τῆς ἑλῆς ξεκίνησε τὸ μεγαλεῖο
μιας ἰδέας ποῦ συνδέει τοὺς αἰῶ-

Ὅμοιως εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς
προώδευσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶχον φη-
σικὴν τὴν ἱκανότητα καὶ οἱ ὅποιοι ἀ-
κολοθοῦντες τὴν δόξην τὴν σύμφωνον
μὲ τὴν κλίσιν των, ἐκαλλιέργησαν οὖ-
τω τὰς ἱκανότητας καὶ ἀπέδησαν χυή-
σμοι εἰς δλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα.
Γενικῶς ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐξετίμησαν
καὶ ἐγνώρισαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸν
ἐαυτὸν των ἠτύχησαν καὶ ἐδοξάσθη-
σαν. Ἐνῶ ἀντιθέτως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι
δὲν ἐγνώρισαν τὰς ἀρετὰς των τὰ πλεο-
νεκτῆματα καὶ τὰ μειονεκτητήματά των
εἴτε λόγῳ τῆς φιλαντίας καὶ τοῦ ἐγωϊ-
σμοῦ τοῦ ὑπερμέτρου, εἴτε δι' ἄλλους
λόγους ἐκοιμήθησαν καὶ ἔγιναν πρό-
ξενοι κακῶν. Ὁ Μουσολίνι καὶ ὁ Χίτ-
λερ μὴ γνωρίζοντες τὰς ἀρετὰς τοῦ
ἐαυτοῦ των καὶ τῆς φυλῆς των ὠδή-
γησαν τὸν λαὸν των εἰς καταστροφὴν.
Ὅμοιως ἄρχοντες ἀνώτατοι οἱ ὅποιοι
ἀνέρχονται λόγῳ εὐνοῦνης τύχης καὶ
ἀνευ ἐπιγνώσεως τῶν δεξιοτήτων των,
ὠδηγοῦν τὸ κράτος εἰς πλήρη μαρ-
σμὸν καὶ ἐξαθλίωσιν.

Ὅθεν γνωρίζοντες τὰ ἀνωτέρω ὀφεί-
λομεν νὰ ἔχωμεν πλήρη ἐνύγνωσιν τῶν
ἱκανότητων μὲ τὰς ὁποίας ἐπροικίσθη-
μεν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ προοδεύ-
σωμεν εἰς τὴν ζωὴν, ἀποβαίνοντες τοι-
σοποτόπως κοῦσμοι εἰς ἐαυτὸν, οἰκο-
γένειαν, πατρίδα, κοινωνίαν καὶ ὄλο-
κληρον τὴν ἀνθρωπότητα, ἔχοντες πάν-
τοτε ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ «Ἀρχὴν δὲ τοῦ
θροῶν οὐ πρέπει τάμηχανα».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Αετῆς

νες τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ κι'
εἶναι τὸ δένδρον τῆς εἰρήνης καὶ
τῆς ὁμόνοιας, ἡ προσωποποίηση
τῆς ἀφθονίας καὶ εὐδονεσίας.

Ἡ ἑλῆ τὸ κλασσικὸ αὐτὸ δέν-
δρο τῶν Ἑλλήνων ἔχει μιὰ ξενω-
ριστὴ ἀτομικότητα μέσα στὸ ἑλλη-
νικὸ τοπίο.

Οἱ χρωματικὲς τῆς εὐαισθησί-
ες εἶναι ἀπειρες. Ὁ τόνος τοῦ
φυλλώματος τῆς ἀλλάζει ἀπορῶ-
σεις τὴν αὐγὴν καὶ τὸ σούρουπο τὸ
μεσημέρι καὶ τὸ δειλινὸ. Καὶ γίνε-
ται γαλάζιος, γίνεται πράσινος, ἀ-
σημένιος ἀνάλογα μὲ τὴν κλίσι-
τον στὶς χοιρῆδες τοῦ ἡλιου ἀχτι-
δες.

Καὶ βλέπει κανεὶς μέσα στὸ
φῶς τὸ ἑλληνικὸ, τὰ σεμνὰ λικνί-
σματά της στὸ δροσερὸ-ξέφυρο, τὰ
ἐξαισία παιχνίδια τῆς στὸ ἑλαφρὸ
φύσημα τῆς αἰσας. Κι' ἀκούει τὸ
θροῖσμα τοῦ φυλλώματος τῆς, τὶς
συνομιλίες τῆς μὲ τὴν Πατρίδα
τῆς τὴν Ἀττικὴν, τὴν Ἑλλάδα.

Οἱ κλώνοι τῆς ἀπλώθηκαν καὶ
σκίασαν τὸν Παρθενῶνα, μὲ τὰ

λεπτὰ κλαδιά τῆς στεφάνωσαν οἱ
Ἑλλανοδίκες τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν
Ὀλυμπιάδων καὶ Παναθηναίων.
Ἄλλὰ εἶναι καὶ τῆς Χριστιανόσι-
νης τὸ ἱερὸ δένδρον. Ἀνάμεσα στὰ
ἐλαιόδενδρα καὶ κάτω ἀπ' αὐτὰ
γονάτισε ὁ Χριστὸς νὰ προσευχη-
θῆ λίγο προτοῦ συλληφθῆ καὶ ὁ-
δηγηθῆ στὸν Σταυρὸ τοῦ Μαρτι-
ρίου.

Ἡ γλυκεῖα Του φωνὴ ἔγινε
μελωδία περνώντας ἀπὸ τὰ πικρὰ
φύλλα τῆς καθὼς ἀνέβαινε πρὸς
τὸν οὐρανὸ. Καὶ ὁ ἰδρωτὰς Του
δροσιὰ ἀγιασμένη χύθηκε στὶς ρί-
ζες τῆς γιὰ νὰ ἐπισφραγίσῃ τὸ
μεγαλεῖον τῆς καὶ τὴν εὐγένεια
τῆς ἀποστολῆς τῆς.

Ὁ καρπὸς τῆς, ἡ ἑλῆ, γίνηκε
τὸ προσφάι τῆς φτωχολογίας καὶ
τὸ λάδι τῆς στάθηκε ἡ βάση τῆς
ζωῆς.

Αὐτὸ μὲς τὸ λυχνάρι φώτισε
αἰῶνες τὸν ἄνθρωπο καὶ φωτίζει
ἀκόμη τὸ καλὸ τῆς δυστυχίας
καὶ τοῦ πόνου. Αὐτὸ φέγγει παν-
τοτεινὰ κι' αἰώνια μπρὸς στὴν
Ἅγια εἰκόνα τῆς Παναγίας
μπρὸς στὴν μορφὴ τῆς θεῖας τοῦ
Χριστοῦ.

Ἡ ἑλῆ εἶναι τὸ δένδρον τῆς
εὐλογίας τὸ ἐθνικὸ δένδρον τῆς
Ἑλλάδος μας.

ΝΕΙΑΤΑ ΓΕΜΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙ

Βαδίζω μόνος. Προχωρῶ ἀργά, ἀ-
φηρημένα. Ὁ κόσμος ποῦ μὲ περιβάλ-
λει εἶναι σὰ νὰ μὴν ὑπάρχη. Ἡ σκέ-
ψι μου σπανᾷται ἀόριστα.

Μπρὸς τὰ πηγαίνει ὁ γέρος, μὲ τὸ
μπαστοῦνι. Μόλις ἀντιλαμβάνεται τὴν
παρουσία μου. Τὸν ἀκολουθῶ ἀπὸ μι-
κρὴ ἀπόστασι χωρὶς νὰ προσέχω ποῦ
βαδίζω. Κι' ἐνῶ προχωροῦσα ἔτσι βλέ-
πω τὸ γέρο νὰ γυρίῃ.

—Ἀπὸ τὸν κάτω δρόμο παυδὶ μου,
μοῦ λέγει, δὲν περνᾷς ἀπὸ δῶ. Ἦταν
σὰ νὰ μὴν ἔκουσα.

Προχωρῶ δέκα βήματα καὶ σταμα-
τῶ ἀπτόμα. Μπρὸς τὰ μου ἠκόνεται
ἕνας τοῖχος, ψηλὸς ὡς δυὸ μέτρα. Μέ-
νω γιὰ λίγο ἀδρανῆς, ἔπειτα διστακτι-
κός. Νὰ γυρίσω πίσω; νὰ ὑποκίψω;
Μὲ κανέναν τρόπο. Ποστὲ δὲν τὸ σή-
κωνε ὁ ἐγωϊσμός μου. Κι' ἔπειτα ἔχω
πληθύνει ἄλλοτε, ἀπὸ ψηλότερα. Καὶ
χωρὶς νὰ σκεφθῶ πιδ πολὺ, ἔγα σάλτο

καὶ βρίσκομαι στὸν κάτω δρόμο. Γυρί-
ζω, βλέπω τὸ γέρο λὲς κι' ἔκανα κα-
νὴν κατόρθωμα.

Κι' ἔπειτα, βαδίζω πάλι. Θέλω νὰ
συνεχίσω τοὺς κοιμῆνους μου στοχα-
σιμούς. Μὰ ἡ σκέψι μου στριφογυρίζει
πάντα σ' αὐτὸ τὸ μικροσπειροῦδι...

—Βλέπεις; τὰ χρόνια περνοῦν. —Τώ-
ρα, ἔχεις τὴ δύναμι νὰ πηδᾷς κάθε ἐ-
μπόδιο ποῦ σοῦ παρουσιάζεται. Καὶ ὁ-
χι τέτοια σὰν αὐτό. Ἄν γνώριζες τὴ
δύναμι σου, τὴ δύναμι τῶν νειάτων
σου! Πόσα ἐμπόδια θὰ πηδοῦσες! Πό-
σο ψηλὰ θ' ἀνέβαινες! Κι' ἔχεις νὰ
περάσῃς πολλὰ τέτοια στὴ ζωὴ σου..

Τελειωνέ τα λοιπὸν τώρα ποῦ ἔχεις
τὴ δύναμι, γιατί σὲ λίγα χρόνια...
Προσπαθῶ νὰ διώξω τὸ βάσανο ποῦ
μὲ φορτώθηκε, γιατί, δὲν μπορῶ, δὲν
θέλω, νὰ πιστέψω πῶς... Μὰ εἶναι ἡ
δύναμι νὰ ἀπαλλαγῶ.

—Μὴν τ' ἀφήνεις γιὰ τότε ποῦ δὲν

ΣΚΕΨΕΙΣ - ΠΟΘΟΙ - ΕΛΠΙΔΕΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Με την εισαγωγή μας εἰς τὴν Παιδ. Ἀκαδημίαν χαράξαμε πλέον τὸν δρόμο, τὴν κατεύθυνσι, τὸν ῥόλο, τὰ καθήκοντα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις πού θ' ἀκολοιθῆσάμε εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν.

Θὰ εἴμεθα διαμορφωταὶ χαρακτήρων.

Θὰ παίρνωμε τὸν πηλό, τὴν ἀμορφο, μαθητικὴν ψυχὴν, καὶ θὰ τῆς δίνωμε τὸ ὑψαιότερο σχῆμα — τὸν σωστότερον δρόμο, γιὰ νὰ δυνῆθῃ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὶς ἀνάγκας καὶ τὶς ἀναρτίμηντες ἀ-

πὸ μιορῆς νὰ κἀνης τίποτε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου. Θὰ μετανοιώσῃς. Σκέψου λογικά, ἀνδρικά. Κοίταξε τὸ γέρο. Νομίζεις πὼς θὰ ἔχης πάντα αὐτὴ τὴ δύναμι; αὐτὴ τὴν εὐλιγισία;

"Ὅλα αὐτὰ μοῦ φέρονουν ἓνα σωρὸ σκέψεις. Ἀλήθεια! πόση δύναμι κρύβουν τὰ νεῖατα! Καὶ τί δὲν μποροῦν νὰ κἀνουν! Τὰ πάντα, μὰ καὶ τίποτε.

Πάσο εὐχάριστο εἶναι νὰ δλέπῃς νέους νὰ σκαρφαλώνουν σὶς κορφές. Μὲ πόση εὐκολία, μὲ πόση εὐκινησία προχωροῦν! Καὶ ἔχουν τὴν ἴδια ἰκανότητα νὰ ἀνεβαίνουν ὅποια δῆρπτε κορφή, στὴν ἠθικὴ, στὴν ἐπιστήμη, στὴν τέχνη, παντοῦ. Ἀκροατικὸς εἶναι σὸ ἀνεβασμά του ὁ νέος, δυναμικὸς, ἀέρινος. Πάσο νὰ ποθῇ κι' ὁ γέρος αὐτὴ τὴ δύναμι! Θὰ θυμῶται τὰ νεῖατα του.

Ναί! ὁ νέος κρατεῖ μιὰ ἀφάνταστη δύναμι, ἔναν ἀντιπέροβλητο ἠρωϊσμὸ. Εἶναι πλοσμένος ν' ἀνεβαίην πάντα ψηλά, σὲ κόσμους ἄλλους. Ἐπωφελεῖται ὅμως ἀπὸ τὴ δύναμί του; τὴν χρησιμοποιεῖ ἐκεῖ πού πρέπει;

Μὲ ὅση δύναμι ἀνεβαίνει ὁ νέος, μ' ἄλλη τάση οἰχίνεται στὸν κατήφορο. Καὶ εἶναι ἀσυγκρατήτος. Εἶναι ἰκανὸς γιὰ κάθε φραγμὸ πού τοῦ κλείνει τὸ δρόμο. Ἀλοίμονο... ἀλοίμονο ὅταν οἱ νέοι σπαταλοῦν τὴ δύναμί τους σ' αὐτὴ τὴν κατεύθυνσι, στὸν καθησφαικὸ δρόμο, Θρησκεία, πατρίδα, οἰκογένεια, κοινωνία, τὰ πάντα κινδυνεύουν. Χρειαζέται κάποιος νὰ τοὺς κατευνῆσῃ στὸ σωστὸ δρόμο...

Ἀπευθύνωμαι τώρα σὲ ὄλους μας. Γνωρίζομε τὴ δύναμί μας ὡς νέοι; τὸ σκεφθῆκαμε ποτέ; Τὴν ἐκμεταλλεῖσθε αὐτὴ τὴ δύναμι πρὶν τὴ χάσουμὲ γιὰ πάντα; καὶ πῶς; Κι' ἔπειτα θὰ δὴγηθῶσιν τὴ δύναμι τῶν νέων βλαστῶν στὸ δρόμο τῆς; Θὰ τοὺς δώσομε τὴν εὐκαιρία ν' ἀνεβοῦν;

Σοβαρὰ σι' ἀλήθεια ἐρωτήματα...

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Βετῆς

πατήσεις τῆς ζωῆς.

Θὰ εἴμεθα οἱ πρωταγωνισταί, οἱ συντηρηταὶ καὶ θεμελιωταὶ τῆς ἀριανῆς κοινωνίας, διότι θὰ ἔχωμε εἰς χεῖρας μας τὴν ἐλπίδα, τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, τοὺς μικροὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

Εἶναι δὲ παραδεκτὸν ἀπὸ ὄλους ἔτι, τὰ μεγάλα ἔργα, ὅπως τὸ τοῦ διδασκαλικοῦ μας ἐπαγγέλματος, λειτουργήματος, δὲν ἐπιτελοῦνται μόνον μὲ τὸν φόβον τῶν εὐθύνων πού ἐπομιζόμεθα ἀλλὰ ἀπὸ τὴν βαθύτεραν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος.

Αἱ σκέψεις μας καὶ τὰ ἔργα μας πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε σύμφωνα μὲ τὸ καθήκον μας, πού θὰ μᾶς ἀναθέσῃ αὐριον ἢ πολιτεία.

Αἱ σκέψεις, πόθοι, καὶ ἐλπίδες μας, νὰ στηρίζονται εἰς εὐγενεῖς ἐπιδιώξεις γιὰ τὴν πρόδο τῆς φυλῆς μας, νὰ εἶναι ἐξῆθαικευμένα, ἰσχυροποιήσονται ὅτι τὸ ὑψαιότερον αὐριον τοῦ ἔθνους μας ἐξαρτῆται κατὰ κύριον λόγον ἀπὸ τὸν δάσκαλο.

Πρότερι, παντὶ τρόπῳ, νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ ἔθνος μας αὐτὴ ἡ βαρεῖα λέξι πού τὸ συνοδεῖ — ὑποανάπτυκτον.

Μὲ μόνην τὴν ἔξασιν τῶν κατορθωμάτων τῶν προγόνων μας, τῶν φωτιστῶν τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν ἐπιτυγχάνεται τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα.

Χρειαζέται μίμησις αὐτῶν καὶ ἀκατάπαντος προσπάθεισ γιὰ τὴν βελτίωσι, τὴν ἀνύψωσι, τοῦ πνευματικοῦ μας ἐπιπέδου.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ἐδῶ ἔλα τὰ ἔθνη προβάλλον ἀξιώματα τὸ παρὸν τῶν καὶ ἡμεῖς ἀρκοῦμεθα προγονολατρικὰ εἰς καυχησιαλογίας γιὰ ἐτοὺς ἐνδόξους

ἡμῶν προγόνους...

Οἱ μαθηταὶ μας, πρέπει νὰ μάθουν, νὰ διδαχθοῦν ἀρκετὰ ὥστε νὰ μὴ ἀποκομῶν μόνον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἀτέμνου τῶν, ἀλλὰ νὰ νοιώσουν, νὰ γίνῃ βίωμα τῶν ὅτι εἶναι ἕκαστος ἀναπόσπαστον μέλος τοῦ συνόλου—ὅπως ἀάθε κίτταρον εἰς τὸ σῶμα μας— καὶ πρέπει νὰ ἐργάζωνται συγχρόνως καὶ γιὰ τὸ κοινὸν ὄφελος.

Τὴν ἐπικύωσι τῶν ἀνωτέρω θὰ τὴν ἐξῆ ἐκἀσποτε τὸ παδάευγμα τοῦ δασκάλου.

Συγκεκριμένα κατὰ τὸν Πλούταρχον οἱ διδάσκαλοι δὲν νὰ ὦσι τοῖς βίοις ἀδιδάκτοι, τοῖς τρόποις ἀνεπίλητοι καὶ τοῖς ἐμπειρίαις ἀριστοί.

Οἱ μιορὶ μαθηταὶ πρέπει συνεχῶς νὰ πλουτίζων τὶς γνώσεις τῶν, νὰ μαθαίνων.

Εἶναι ἐξ προϋπόθεσις τῆς μαθήσεως ἢ ἀμοιβαία συμμετοχὴ διδάσκοντος καὶ διδασκόμενου.

Τὸ θάρρος τῆς γνώμης καὶ τῆς ἀναπείξεως τῆς πρωτοβουρίας, καλῶς ὀργανοῦμενα, ἀποθαίνων ὠφέλιμα εἰς τὴν διάπλασιν τοῦ χαρακτήρος τῶν. Ἴδιῃ ἡ Πολιτεία προσπαθεῖ νὰ ἀνυψώσῃ τὴν στάθμην τῆς παιδείας μας. Ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ὁ ἴτυπος τὸ ἀπειτεῖ διακρηύσσοντας ὅτι ἡ σημερινὴ νεολαία ἀκολοθεῖ τὸν σωστὸ δρόμο—διότι εἰς τὴν χώραν μας δὲν καποφορεῖ ὁ τεπτιμοποιήσους— καὶ ἔχει ἀνάγκην σὺνσπασοτάσεως.

Μιὰ σκέψις, γνώμη, πού δὲν εἶναι καθόλου ἀβάσμος.

ΣΠΤΡΟΣ ΑΘ. ΜΑΝΟΣ

Αετῆς

Η ΛΑΔΙΑ

«Ἐνας μαθητῆς ἔριξε κατὰ λάθος στὸ ἐξώφυλλο τοῦ τετραδίου του μιὰ λαδιά. Ἐβαλε καθαρὸ ντῦμα γιὰ νὰ τὴν καλύψῃ, ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα ἡ λαδιά φάνηκε στὸ ντῦμα. Ἀλλάξε τὸ ντῦμα καὶ ἔβαλε ἄλλο καθαρὸ καὶ πιδχοιντρό, ἀλλὰ καὶ πάλι ἡ λαδιά ξεχώρισε στὸ χοντρό χαρτί.

«Ὅποιος πηγαίνει παρὰ μὲ κακοὺς ὅσο καθαροὺς καὶ ἀν εἶναι θὰ πάρῃ κάποια ἴχνη ἀπὸ τὴν κακία τους.

«Ὅσο καλὸς ἀρχὲς καὶ ἀν ἔχωμε, ὅσον ἰσχυροὺς καὶ ἀν εἶναι ὁ χαρακτήρας μας, ἡ λαδιά τοῦ πονηροῦ καὶ τοῦ κα-

κοῦ φίλου μας θὰ ποτίσῃ σιγὰ - σιγὰ μὲ τὸν καρὸ τὴν ψυχὴν μας. Τὸ καλὸ μεταβάλλεται εὐκολώτερα στὸ κακό. Ἐτσι καὶ ἓνας καλὸς φίλος εἶναι δύσκολο νὰ μεταβάλῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ κακοῦ. Ὁ ἴδιος ὅμως χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίη δέχεται μὲ τὸν καιρὸ τὶς ἐπιδράσεις τοῦ κακοῦ φίλου του.

Εἶναι ὅμως οἱ φίλοι μας τέτοιοι, ὥστε νὰ μὴν μᾶς λερώνουν μὲ τέτοιες λαδίες, οἱ ὅποῖες δύσκολα καθαρίζων;

ΓΕΩΡΓΑΡΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Αετῆς

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟ ΣΟΥΛΙ

Ἡ ἰδέα νὰ γίνῃ ἐμᾶς τῶν Πρωτοετῶν σπουδαστῶν ἡ ἐκδρομὴ στὸ Σοῦλι ἦταν τοῦ σεβαστοῦ μας Διευθυντοῦ κ. Λώλη. Καὶ ἐμεῖς ὅλοι τὴν ἐδεχθῆκαμε μὲ ἐνθουσιασμό. Μᾶς ἐδινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμε ἀπὸ κοντὰ τὸν ἑξακουσμένον αὐτὸ τόπο, ἡ μοναδικὴ ἴσως στὴ ζωὴ μας, καὶ δὲν θέλαμε νὰ τὴν χάσωμε.

Δὲν ἐδισταξαμε καθόλου νὰ ματαιώσωμε τὴν ἐκδρομὴ μας στὸ ὄμιον. Νησὶ τῶν Φαιάκων ἢ τίς μαγευτικὲς μυθικὲς καλογές, τίς νοσηρῶς ἀκρογιαλές, καὶ τίς σύγχρονες ἀνέσεις, γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τοὺς ἄγριους καὶ κακοπάτητους βράχους τοῦ Σουλίου, ἀλλὰ τοὺς ἱεροὺς καὶ δοξασιμένους...

Ἐξήντα πέντε περίπου ἄτομα ἐκινήσαμε ἀπὸ τὴ Γλυκὴ, ὅπου μᾶς ἄφησαν τὰ λεωσορεῖα, ἢ τὴν ζουρφή λαχτάρα καὶ τὸν ἐνθουσι-

μεσα σὲ δέντρα καὶ ὄξνες; ἀνεβαίναμε ἀνηφοριές, διαβαίναμε γεφύρια καὶ σβήναμε τὴ δίψα μας στὰ νερὰ τοῦ Ἀχέροντα.

Ἡ πορεία ἦταν κοπιαστικὴ, ἀλλὰ ὁ νεανικὸς ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία μας νὰ δοῦμε τὸ Σοῦλι ἀπὸ κοντὰ, ἦταν πολὺ πρὸς δύναμή!...

Ὁ σκοτεινὸς οὐρανός, ἡ ἀγριότης τοῦ τοπίου μὲ τὸ παράξενο καὶ μυστήριον βουῖσμα τοῦ Ἀχέροντα στίς ἀπόκρημνες καὶ ἀνεξιχνίαστες χαράδρες, ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τοὺς προγόνους μας νὰ πιστεύουν πὼς κάποιον ἐκεῖ ὑπῆρχε ἡ εἰσοδος τοῦ Ἄδῃ, τὸ παρελθόν, καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τόπου, ὅλα μᾶς ἐπροκάλουν τὸ δέος καὶ τὸν σεβασμόν...

Ἀπὸ πολὺ μακριὰ πάνω στὴν Κιάφα εἶδαμε τὸ κάστρο μὲ τὰ φοβερὰ μπουντρούμια, μαυρισμένο ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Καὶ

Καὶ στὰ ριζὰ τοῦ βράχου, πρὸ φουλα... ἐνὶ ἀπὸ τοὺς βοριάδες εἶναι ἡ Σαμονίβα, ἓνα ἀπὸ τὰ τέσσαρα σημαντικώτερα χωριά τοῦ Σουλίου τῶν τοῦρκοικῶν χρόνων. Μιζορὸ καὶ φτωγὸ σήμερα, τρεῖς ὄρες μακριὰ ἀπὸ τὴν συγκοινωνία, ζῆ μὲ τὴν ἀνάμνηση τοῦ παρελθόντος...

Τίποτε δὲν μαρτυρεῖ σήμερα στὸν τόπο αὐτὸ τὸ ἐνδόξο παρελθόν, ποὺ ἔδωσε τὴν παρουσίαν τοῦ τόπου αὐτοῦ στὴν ἱστορίαν μας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐδόξασε στὸν κόσμον ὁλόκληρον. Δὲν ἄφησαν τίποτε οἱ Σουλιῶτες, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ ἐρείπια τοῦ μαρτυροῦν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς των, γιὰτὶ ἐπολέμησαν μόνον γιὰ τὴν Ἰδέαν καὶ ἄφησαν μόνον τὴν Ἰδέαν.

Ἄλλως τε δι' αὐτὸ ἀπέκτησαν περιεγόμενον οἱ ἀγῶνες καὶ οἱ αὐτοθυσίες των, διότι ἦσαν ἀγῶνες ἀνιδιοτελεῖς μὲ μόνην ἰδιοτέλειαν τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὅποιαν ἐξηγόραζον μὲ τὸ αἷμα των, καὶ ἡ ὁποία τόσο ἀκριβὰ τοὺς ἐστοίχισε...

Οὔτε γιὰ εὐφορες πεδιάδες, οὔτε γιὰ κτήματα, οὔτε καὶ γιὰ πολιτελῆ σπίτια ἐπολέμησαν οἱ Σουλιῶτες. Ἐπολέμησαν μόνον καὶ μόνον γιὰ μιὰ γωνιά ἐλεύθερης γῆς μὲ ἄφθονους βράχους καὶ λίγο οὐρανὸ, διὰ νὰ μπορέσουν νὰ ζήσουν ἐλεύθερα τὸ οἰκογενεῖς τους καὶ νὰ λατρέψουν τὸν Θεὸ τους...

Γνήσιοι καὶ ἄδολοι Ἕλληνες ἄφησαν τοὺς κάμπους καὶ ἀνέβηκαν νὰ ζήσουν μὲ τοὺς αὐτοὺς πάνω στὰ ἀπόκρημνα Σουλιώτικα βουνὰ μὲ τίς βαθεῖες καὶ ἀπάτητες χαράδρες, τὰ ὅποια πράγματι γιὰ εἰσοδος τοῦ Ἄδῃ θὰ ἦσαν καταλληλότερα παρὰ γιὰ κατοικία ἀνθρώπων.

Καὶ ἔζησαν ἐκεῖ ἄνω ἀτίθασα, πεοῦσανα, λεβέντικα, ὅπως εἰταίριαζε στὴ γενιά τους ποὺ ἐδημιούργησε καὶ ἐλάτρευε τὴν ἔννοϊαν τῆς Ἐλευθερίας.

Καὶ ὅταν ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ τὸ πείσμα τοῦ τυράννου τῶν Ἰωαννίνων, μαζί μὲ τὰ πολυάριθμα στίφη καὶ τίς πολυάριθμες πολιορκίες, τοὺς ἀνάγκασαν νὰ ὑποκύψουν, δὲν ὑπέκυψαν, ἀλλὰ ἐδιάλεξαν τὸν δρόμον τῆς δόξης καὶ τῶν ἀθανάτων, ἀφήνοντας ἔκθαμβον τὸν κόσμον μὲ τὰ λαυρὰ παρα-

Τὰ ερείπια τοῦ σπιτιοῦ τῶν Τσαβελλαίων στὸ Σοῦλι.

ασμὸ στὰ στήθη, νὰ γνωρίσωμε τὸ Σοῦλι, τὴν ἀπόμωρη αὐτὴ γωνιά τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔμεινε Ἀθάνατη εἰς τὴν ἱστορίαν μας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου.

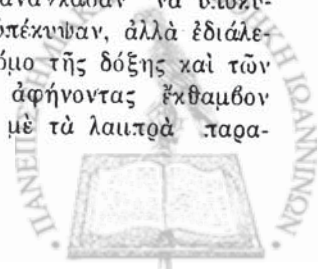
Ἡ σκέψις νὰ βρεθοῦμε στὸν Ἅγιον αὐτὸ τόπον, νὰ δοῦμε καὶ νὰ πιάσωμε τὸ θαμμένο ἀπὸ τὸ Σουλιώτικον αἷμα γῶμα, καὶ νὰ παρενρεθοῦμε στὸ Μνημιώσυνο τῶν Σουλιωτῶν ἡρώων, ἐναλύδωνε τὴν θέλησίν μας καὶ ἐβαδίζαμε ἐπὶ τέσσαρες συνεχεῖς ὄρες ἀσταμάτητα μέσα σὲ δυνατὴ βροχὴ καὶ τσουγγερὸ ἄνεμο.

Βρεγμένοι ὡς τὸ κόκκαλο, ἐπερονοῦσαμε θεώρατες ροματιές, ἀνά-

πάνω στὰ τείχη του ἐδιαβάσαμε τὴ λέξι ΣΟΥΛΙ, χαραγμένη μὲ ἄσπρο ἀσβέστη...

Πρὸ βορηνὰ στὸ βάθος εἶναι τὸ Κοῦγκι, ὁ βράχος ποὺ τὸν ἐδόξασε ἡ αὐτοθυσία τοῦ Σαμουήλ. Ὑψώγεται περήφανα, ὀλόρθος πρὸς τὸν οὐρανὸ, ἀπειλητικὸς καὶ φοβερός, λέ- καὶ τὸν ὑπερασπίζεται ἀκόμη ὁ Καλόγηρος μὲ τὴ φωνὴν αὐτοῦ στὸ χέρι.

Σώζονται ἀκόμη τὰ ερείπια τοῦ Μοναστηριοῦ, τοῦ τελευταίου μὲ τὸ ἀθάνατον τέλος προμαχώ- νος τοῦ Σουλίου. Στὸ πλάϊ τώρα εἶναι κτισμένη μικρὴ λευκὴ ἐκκλησοῦλα, ἡ ἐκκλησοῦλα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

«Λόξα ἐν ἡρώσις Θεῶν καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» σὲ μιὰ μικρὴ πολιτεία τῆς Ἰουδαίας τὴν Βηθλεὲμ, γεννήθηκε ὁ πολυτάλαντος Μεσσίας, ἡ «εὐσδοκία τῶν ἐθνῶν», ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ θεία

ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου Νηπίου ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή παρουσίασε τὶς τρεῖς βασικὲς γραμμὲς μέσα στίς ὁποῖες ζευλιχθῆκε ὁλόκληρη ἡ ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Θεανθρώπου. Ἡ ΦΤΩΧΕΙΑ, ἡ ΑΣΗΜΟΤΗΣ, ἡ ΤΑΠΕΙΝΩΣΤΗ — ἡ ἄκρα κι' ἀνεκδήγητη ταπεινώσῃ — ἐπαρουσίασαν μεγαλοπρεπέστατο τὸ θεῖο

φωτιστικὸ φάνο τῆς ὑπερόχου ἐκείνης ἀρετῆς, ποὺ ἐξάλυψε τοὺς οὐρανοὺς.

Ἄς μεταβοῦμε, μὲ τὴ σκέψη μας στὴν ἅγια ἐκείνη πολιτεία τῆς θείας Γέννησης γιὰ νὰ ἰδοῦμε μὲ τὰ ἴδια τὰ μάτια μας ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Ἄς ἀκολουθήσωμε τὸ λαμπρὸ ἀπὲρι μας μὲ τοὺς Μάγους καὶ τοὺς ἀπλοῦς βοσκούς γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ μπροστὰ στὴν ἅγια φαίτη καὶ νὰ προσκυνήσωμε τὸ νεογέννητο Μεγάλον Βασιλιὰ μας. «Λιέλθωμεν δὴ ἔως Βηθλεὲμ». Ἐκεῖ ἂς εἶδῃ στὴ μυαλό μας ἡ ἀπλή καὶ ἅγια ἱστορία τῆς Γέννησης. Ἄς εἶδῃ μπροστὰ μας ὁ ἅγιος καὶ δίκαιος ἐκείνος ἀπόγονος τοῦ Λαυδῶ ὁ Ἰωσήφ «ὁ μνήστωρ» καὶ ἡ Λειπάρθενος Παναγία Θεετόκος Μαρία, καθισμένη ἐπάνω σὲ ὑπομονητικὸ ὑπόζυγιο, νὰ βαδίζον ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ γιὰ τὴν Βηθλεὲμ, τὴν πόλη τοῦ Ἰσάκα καὶ τοῦ Λαυδῶ, γιὰ νὰ ἀπογομφῶν, σύμφωνα μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα τῆς Ρώμης.

Ἄς φθάσωμε κι' εμεῖς στὸ κατοικυμά τους. Ἄς παρακολουθήσωμε τὴν ἀγωνία τοῦ Ἰωσήφ, ποῦ, ἀφοῦ γόρῃσε ἄλλή τὴν πόλιν, δὲν κατόρθωσε νὰ βρῇ οὔτε σὲ σπῆτι, οὔτε καὶ σ' αὐτὸ τὸ χάνι τόπο γιὰ νὰ ξεκουραθῇ ἡ Παναγία Παρθένος. Ἐκεῖ στὸ δάθος τῆς σπηλιᾶς τοῦ σταύλου τοῦ χανιοῦ, ποὺ στενάζονται τὰ βόδια, τὰ ἄλογα, τὰ πρόβατα καὶ τὰ ζῶα τῶν ταξιδιωτῶν ἂς ἀτεύσωμε τὴν μοναδικὴ φιλόξενη γωνία, ποὺ προσφέρεται αὐτοῦς κοινοῦσμένους μας ταξιδιωτῆς. «Ὅν ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι». Τὰ μάτια μας ἂς συλλάβουν τὴν εἰκόνα τῆς Γέννησης. Ἄς ἰδοῦν στὴ Φάτην, στὸ φτωχικὸ λαχνὸ τῶν ζώων, τὴν κοίνα τοῦ Μεγάλου μας Ξένου, καὶ «ΠΛΟΥΣΙΟΣ ὢΝ ΕΠΤΩΧΕΥΣΕΝ ἵνα ΠΑΜΕΙΣ ΤΗ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΤΩΧΕΙΑ ΠΛΟΥΤΙΣΩΜΕΝ».

Ἄς ἀντιληφθῶμε πὺς ἡ σπορὴ τοῦ κόσμου στὸ χάνι ἀφαιρεῖ καθ' ἰδιαιτέρη σημασία ἀπὸ τὸ θεῖο γεγονός καὶ ἀκόμη πὺς ἡ σιγαλιά τῆς γέρας καὶ ὁ πέλλος τοῦ σκοταδίου σκεπάζον πέρα τὴν εἴσοδο στὸν κόσμον τοῦ Θείου Λυτρωτοῦ.

Ἡ ψυχὴ μας ἂς νοιώσῃ βαθειὰ μέσα στὸ εἶναι τῆς τὸ τριμεγάλου μιστήρι· πὺς ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς κατέβηκε ἀπὸ τὸ Θρόνον τῆς Θείας ἐδῶς Του καὶ γεννήθηκε πᾶν ὁ πτωχότερος, ὁ ἀσημότερος, ὁ ταπεινότερος ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ βαδίσῃ βίαια ἴσαμε τὴν τελευταία ταπεινώσῃ νὰ στανωθῇ σὺν κακούργο ἐπάνω στὸ ξύλο τοῦ

δείγματα ἡρωϊσμοῦ, φιλοπατρίας καὶ αὐτοθυσίας...

Οἱ Σουλιῶτες ἔζησαν ὡς ἄπλοιοι, καὶ ἀπέθανον ὡς ἄπλοιοι χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζουν τὴν σημασίαν τῆς αὐτοθυσίας των, καὶ τὴν θέσιν τοῦ θά ἐπαιροῦν εἰς τὴν Ἱστορίαν. Τοὺς ὠδήγει ὅμως σ' αὐτὸ τὸ ὑποσυνείδητον, τὸ πεπωμένον τοῦ Ἑλληνοῦ: Νὰ εἴη καὶ νὰ ἀποθνήσκῃ διὰ τὴν Ἐλευθερίαν.

Καὶ σ' αὐτὸ ἴσως νὰ ἀπορῇ ὁ ἄπλοιο ἀνθρώπος: Πὺς οἱ ἄπλοιοι καὶ ἄξεστοι Σουλιῶτες ἐμεγαλοῦσθησαν!... Ἄλλὰ οἱ Σουλιῶτες δὲν ἦσαν ἄπλοιοι. Ἦσαν οἱ γνήσιοι καὶ πραγματικοὶ Ἕλληνες. Καὶ ἡ συνειδήσις μας ἔδωσε νόημα καὶ περιεχόμενον στὸν ἄγριο καὶ ἄνοστο τύπο ποὺ ἐπισκευάσαμε ὥστε νὰ τὸν βλέπωμε ὡς τὸν γλυκύτερον καὶ τὸν προσφιλέστερον...

Στὴν Σαμονίβια δὲν εἰμίναμε καθόλου. Σκόπος μας ἦταν νὰ προσφάσωμε τὴν Δοξολογία. Ἐβαδίσσαμε κάπου μισὴ ὥρα ἀκόμη, ἐνῶ συνέλιζε νὰ βρέγῃ, διὰ νὰ φθάσωμε σ' ἕνα διάσελο ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ Κούγκι καὶ τὴν ἀπέναντι οἶκον. Ἐκεῖ, στὸ μικρὸ σχολεῖο, ἐτέλεσε τὴν Δοξολογία ὁ Δεσπότης τῆς Παραμυθιάς, στὴν ὁποίαν ἐνδουλοῦνταν καὶ πλῆθος κόσμου ἀπὸ τὰ γύρω χωριά.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὠμίλησε διὰ τὸ Σούλι καὶ τοὺς Σουλιῶτες ὁ λογοτέχνης Κραφίτης. Ὅλος ὁ λόγος ἦταν ἕνας ἔπαινος καὶ ἕνας ἕμνος στοὺς ἡρωϊκοὺς Σουλιῶτες.

Ἄλλὰ ἐκεῖνο ποὺ θὰ μᾶς μεῖνῃ γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ μας ἀλησιόνητο, εἶναι ἡ συγκίνησις τοῦ κόσμου ὅταν ὁ Δεσπότης ἄκουσε νὰ τραγουδᾷ τό:

«Ἐνε γειὰ καμμένη κόσμε, ἔχε γειὰ γλυκειὰ ζωή».

Ῥιγὴ συγκινήσεως ἐπέρασεν στὸ κορμὶ μας, καὶ τὰ μάτια μας ὅλων ἐκάνθησαν, ἐνῶ ἐτραγουδοῦσαμε μαζί του. Ἀξίζει πράγματι νὰ εἴη κανεὶς τέτοιος σι-

γυεῖς!

Ἄλλα χρόνια μετὰ τὴ γιορτὴ γινόνταν πανηγύρι μὲ τρικοῦβερτο γλέντι. Φέτος ὅμως τὸ ἐγάλασε ἡ κακοκαιρία...

Μεσημέριασε. Ἐπρεπε νὰ πάρωμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς γιὰ τὸ βράδυ θὰ μέναμε στὴν Παραμυθιά. Τώρα βαδίζαμε πρὸ ἄνετα. Ὁ δρόμος ἦταν κατηφορικὸς καὶ ἡ βρογὴ εἶχε σταματήσῃ.

Κατεβαίναμε ομάδες - ομάδες καὶ αἰλουροῦντας.

Ἀσφαλῶς τὸ θέμα μας ἦταν τὸ Σούλι καὶ οἱ Σουλιῶτες:

Κακότοπος τὸ Σούλι, ἀγροὶ καὶ παληζάρια μέγιστοι αὐτοθυσίας οἱ Σουλιῶτες...

Ἐπειτα ἀπὸ δυὸ ὥρες πορεία συναντήσαμε κάλι τὸν Ἀχρόντα, καὶ στὴν συνέχεια πῆτε πρὸς συναντοῦσαμε καὶ πότε τὸν ἐγράναμε. Στὴν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ δρόμο μας ὄρθη εἶδαμε μιὰ σπηλιά. Ἐκεῖ ὅπως μᾶς εἶπαν συνοδοιπόροι χωρικοὶ, ἐσχότωση τὸν ἀνθρωπομόρσο Λοάκο ὁ Προσπάτης τῆς Παραμυθιάς Ἅγιος Λανάτος, γλυτώνοντας τὴν διουση κόρη...

Σὲ κάποιον σημεῖο τοῦ δρόμου ἐπεράσαμε τὴν Σκάλα τῆς Τσαβέλαινας. Ἦταν τόσο στενὸς πρῶτα ὁ δρόμος ποὺ ἀναγκάσθησαν νὰ τὸν φαρδύνουν μὲ τσιμέντο, διὰ νὰ μὴ ξεφύγῃ κανεὶς καὶ πάει κατακυλόντας ἔως κάτω στὸ ποτάμι.

Ποῖν ἀκόμη βασιλέψῃ ὁ ἥλιος εἶμασθε ξανά στὴ Γλυκὴ. Ἐκεῖ ἀσήσαμε τὸν Ἀχρόντα νὰ τρέγῃ στὸν Παραμυθιώτικο κάμπο καὶ εμεῖς πῆραμε τὸ δρόμο γιὰ τὴν Παραμυθιά.

Τ' ἀπόκια ἔπεφταν τώρα στὸ κάμπο καὶ ὁ ἥλιος φερόντας ἐφώτιζε ὀνόνη τὶς κορυφῆς ἀπὸ τὰ Σουλιώτικα βουνά...

Καμμένη Ἑλλάδα. Ἡ κάθε γωνιά σου καὶ δόξα σου!..

ΠΑΤΣΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Βετῆς

ΠΡΟΣΜΟΝΗ ΟΡΦΑΝΟΥ

Ἄρχισε μέσ' στὰ στήθη μου ἡ ἀγάπη νὰ φουντώνη
καὶ ὁ ζουφὸς καρμῖός,
Σὰν λείπ' ἡ μητρικὴ στοργή, σεσημῶς π' ἀναστατώνει
καὶ αἰώνιος πληγωμῖός.

Πόθοι καὶ λύπες καὶ καρμοὶ γεννιῶνται στὴν καρδιά μου
γι' αὐτὴ καὶ στεναγμοί,
καὶ σὰν νιώθω τὴ μάννα μου νὰ λείπ' ἀπὸ κοντά μου
μὲ πνίγουν οἱ λυγμοί.

Μοῦ χάρισες τὴν προσμονή, μ' ἀβέβαιη ἐλπίδα
τὴν ὥρα τὴν πικρή...
καὶ περιμένω νὰ φανῆς: μ' ἀκόμη δὲν σέ εἶδα.
Μαννούλα μου γιατί;

Θὰ καρτερῶ μιὰν ἄνοιξη ποὺ λουλουδιάζει ἡ φύσις
ν' ἀλλάξῃ τὴν καρδιά,
καὶ νάρθηξ τότε δίπλα μου ξανά νὰ ποῦ μιλύση
μαννούλα μου γλυκειά...

ΣΑΡΑΛΙΑ ΒΑΓΓΙΑ
Λετῆς

ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΤΗΣ

Ὁ δρόμος μας εἶναι μακρὸς, δόστε σφιχτὰ τὸ χέρι
νὰ τὸν βαδίσωμε μαζί. Κανείς μας δὲν τὸ ξέρει
τί θάβρωμε στὸ δειάδα μας... Ἴσως γκρεμνοῦς, ποτάμια,
ἴσως καὶ κάμπου προάσινου... Μ' ἄς εἴμαστε ἀντάμα...

Ὁ δρόμος εἶναι ἀνωφεριά: ζουφὰ ἔχει μονοπάτια
καὶ νὰ τὰ δοῦνε δὲν μποροῦν μονάχα τοὺς δυὸ μάτια...
Στοὺς πόνοὺς μας καὶ στοὺς καύμοὺς καὶ στῆς χαρᾶς τὸ δάκρυ
ἂν εἴμαστε πάντα μαζί, θὰ φθάσωμε στὴν ἄκρη...

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΑΦΕΙΡΗ
Λετῆς

Σταρεῶ γιὰ νὰ σώσῃ ἐμᾶς!

Ἄς καταλάβωμε ἀκόμη πὼς ἐνῶ τὸ
Ἅγιο Νήπιό μας γεννήθηκε κοιμημένο
μέσα στὸ σπήλαιο, κοιμημένο μέσα
στοὺς πέλιους τῆς νύχτας, ὅταν οἱ σφι-
πατρῶνται Του κι' ὅλος ὁ κόσμος εἶχαν
παραδοθῆ στὸν ἔθνο, ὅμως, ὁ οὐρανὸς
γεμάτος ἀπὸ τὴν θεία δόξα τῆς θεό-
τητᾶς Του, τὸ φανερόναι πανηγυρικὰ
στοὺς φτωχοὺς καὶ ἀπλοικοὺς βοσκούς,
ποὺ δ' ἀνυπερέβονεν στὸ ἀντικρινὸ λό-
φο. «Λαθὼν ἐτέχθη ἀπὸ τὸ σπήλαιο,
ἀλλ' οὐρανὸς Σε πᾶσιν ἐκήρυξεν ὡσπερ
στόμα, τὸν ἀστέρα προβαλλόμενος Σω-
τήρ!» Ἄς δοῦμε στὴ συνέχεια τὸν
Ἄγγελό κι' ἐμεῖς μαζί μὲ τοὺς βο-
σκούς: ἡ θεία Του λάμψη, ἃς μᾶς κα-
λέψῃ μαζί μ' ἐκείνους, ἡ χαρὰ καὶ ἡ

ἀγαλλίασή του, ἃς πλημμυρίσῃ καὶ τὴ
δική μας καρδιά. Ἡ θεία Του ἀναγ-
γελία, ὅτι γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ
κόσμου ὁ «Σωτήρ, ὃς ἔστι Χριστὸς Κύ-
ριος», ἃς γίνῃ τὸ μήνυμα τοῦ ψυχικοῦ
μας κόσμου, ἃς ἀκούσωμε μὲ τὰ ἴδια
μας τ' αὐτὰ ἀπ' τὴν οὐράνια στρατιά
τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων τὸ: «Δόξα ἐν
ὕψιστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς ἐν ἀνθρώ-
ποις εἰδοχίρα!»

Καὶ γεμάτοι ἀπὸ ἱερὸ δέος καὶ κα-
τάβυξη ἃς γονατίσωμε μπροστὰ στὴν
ἅγια φάτνη: ἃς προσκυνήσωμε εὐλαβι-
κα τὸν «νηπιόμορφον Λόγο», ἃς προ-
σευχηθοῦμε πρὸς «τὸν δι' ἡμᾶς νηπιάν-
σαντα Κύριον» λέγοντάς Του:

ὦ! καὶ ἐμεῖς Πανάγιον Νήπιον
τῆς Βηθλεέμ, γονατισμένοι μπροστὰ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Ζ. Π. Α. ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τοῦ
τρέχοντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους εἰς τὴν
Ζ.π.σ. Παθ. Ἀκαδημία π.σπ.σπ.σπ. 460
ἐποψήγιοι ἐξ ὧν 207 θήλειαι καὶ 253
ἄρ.ενες. Ἐνεγοράφθησαν ἐπίσης ὡς ἀλ-
λοδαποὶ 2 θήλειαι καὶ 4 ἄρ.ενες. Ἐκ
τῶν 207 θήλειων, αἵτινες διηγωνίσθη-
σαν αἱ 148 κατάγονται ἐξ Ἠπείρου,
34 ἐκ Θεσσαλίας, 9 ἐκ Πελοποννήσου,
6 ἐκ Στερεᾶς Ἑλλάδος, 7 ἐκ τῶν νή-
σων καὶ 3 ἐκ Μακεδονίας.

Ἀπὸ τὰς 207 θήλειαι εἰσῆλθον 55 ἐκ
τῶν ὁποίων 45 ἦσαν ἐξ Ἠπείρου, 6
ἐκ Θεσσαλίας, 3 ἐκ Πελοποννήσου, 1
ἐκ τῶν νήσων. Συνολικῶς αἱ εἰσαχθεῖ-
σαι πρωτοετείς ἀνέρχονται εἰς 57.

Ἐκ τούτων αἱ 16 τευχάνουν κόραι:
γεωργῶν, 6 ἐκπαιδευτικῶν, 1 ἰδιωτικῶν
ἐπαλλήλου, 6 ὀρφανὰ πατρῶς, 1 κόρη
καρσοποιῦ, 3 κόραι ξυλουργῶν, 5 κό-
ραι ἐμπόρων, 3 δημοσίων ἐπαλλήλων,
3 κόραι παντοπωλῶν, 1 ἱερέως, 1 ἀρ-
τοποιῦ, 1 σωφῆρ, 1 κόρη κτίστου, 1
κόρη κτηματίου, 2 κόραι ἐργατῶν, 1
κόρη κασιτερωτοῦ, 2 κτηνοτρόφων, 1
κόρη ἀξιοματικοῦ, 1 ἀποδηματοποιῦ
καὶ 1 κόρη καφεπόλου.

Ἐκ τῶν 253 ἄρ.ενων οἵτινες διη-
γωνίσθησαν κατάγονται: ἐξ Ἠπείρου
189, ἐκ Θεσσαλίας 28, ἐκ Πελοποννή-
σου 7, ἐκ Στερεᾶς Ἑλλάδος 16, ἐκ τῶν
νήσων 11 καὶ ἐκ Μακεδονίας 2.

Ἐκ τούτων εἰσῆχθησαν συμπεριλαμ-
βαομένων καὶ 4 ἄλλοδαπῶν 95.
Τόπος καταγωγῆς αὐτῶν εἶναι: 78 ἐξ
Ἠπείρου, 8 ἐκ Θεσσαλίας, 5 ἐκ Στε-
ρεᾶς Ἑλλάδος, 2 ἐκ τῶν νήσων καὶ 2
ἐκ Πελοποννήσου. Ἐκ τῶν ἐπιτεχνόν-
των εἶναι τέκνα: γεωργῶν 50, ἐργατῶν
4, ὀπίου 1, ἐπαλλήλων 4, ἀνατήρων
1, ἀ τεργάτου 1, ἀξιοματικῶν 1, ὀρ-
φανοὶ 9, ἱερέων 6, ξυλουργῶν 1, κτη-

Σου Σὲ προσκυνοῦμε καὶ Σὲ λατρεύο-
με μαζί μὲ τοὺς βοσκούς. Λέξου τὴν
Μετάνοιά μας, σὰν πρώτη μας θυσία
γιὰ Σένα. Λέξου τίς καρδίαις μας γιὰ
φάτνη καὶ ἔλα νὰ κατοικήσῃς μέσα
μας. Πλημμύρῃσε μας ἀπὸ τὴν θεία
εὐτυχία καὶ χα.ὰ τῆς θείας Σου ἐπά-
νω στή γῆ θεοφάνειας καὶ ἀκούσε καὶ
τὴ δική μας προσευχὴ ἐνωμένη μὲ ἐ-
κείνη τῶν ἀγγέλων Σου: «Δόξα ἐν ὑ-
ψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰσῆλθη, ἐν
ἀνθρώποις εἰδοχίρα».

ΜΟΥΖΙΟΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Βετῆς

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ...

Ἐπὶ τὸ Ὀκτωβρίου... Τί συμβαίνει;... Τί γίνεται;... Διὰ τί τόσοι κόσμοι ἔχει συγκεντρωθῆ ἀπόψε στήν αὐλή τῆς Ἀκαδημίας; Ἀσφαλῶς κάτι θὰ περιμένουν. Κάτι τὸ εὐχάριστον! Κάτι ποὺ θὰ ἀποτελέσει ἕξισημείων σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἢ εἰς τὴν ζωὴν κἀπῶν συγγενῶν τῶν! Καὶ περιμένουν! Περιμένουν μὲ ἀγωνία καὶ ταφασίην, μὲ ἀδριανίαν καὶ ἐναλλαγὴν ψυχικῶν συναρτημάτων.

Μὰ, τί τέλος πάντων εἶναι αὐτὸ τὸ κάτι, ποὺ ὠδήγησε ἄλλους αὐτοὺς ἐδῶ; Οἱ ἐφημερίδες ἔχουν δημοσιεύσει πρὸ ἡμερῶν ὅτι σὺς ε π τ ἰ ἂ Ὀ κ τ ω β ρ ἰ ο ν θὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων τῆς Ζ.Π.Α. Ὅλοι τοὺς λοιπὸν περιμένουν νὰ ἀκούσουν τὰ ἀποτελέσματα. Ὅλοι τοὺς ἀγωνιοῦν. Στὰ πρόσωπα ἄλλων εἶναι χωραγμένη βαθειὰ ἡ ψυχικὴ τους ἐγκατέρευσις καὶ ὁ δείκτης τῆς συναρτηματικῆς τῶν εὐαισθησίας. Ἀνάμεσα στοὺς πολλοὺς εἶμαι κι' ἐγώ. Καὶ ἐγώ, τὰ ἀποτελέσματα περιμένω. Τὸ ἴδιον ψυχικὸ μαρτύριο περνᾶω κι' ἐγώ, στήν ἴδια μὲ αὐτοὺς ψυχικὴ κατάστασις βρίσκομαι. Πόσο τοὺς καταλαβαίνω! Εἶμαι μέσα σὺς σκέψεις τῶν. Μὰ, πλησιάζουν μεσάνυχτα καὶ ἀκόμη τίποτε. Ὅσο ἡ ὥρα περνᾶ, τόσο ἡ ἀγωνία μου γιγαντώνεται ἐκδηλουμένη μὲ μικροδηματισμοὺς καὶ μὲ μορφαρισμοὺς τοῦ π.ο.σώπου. Τὰ πόδια μου τρέμουν. Τὰ γόνατά μου λυγίζουν. Ἡ καρδιά μου χτυπᾶ δυνατὰ. Χριστέ μου... πότε;... γιατί καθυστεροῦν; δὲν ὑποφέρω ἄλλο τὸ μαρτύριο τῆς ἀναμονῆς τῶν! Τὰ λεπτὰ φαίνονται χρόνια. Οἱ ὥρες αἰῶνες. Ἐπὶ τέλος ἡ δωδεκάτη, ἡ ὥρα τῆς κρίσεως τοῦ πνευματικοῦ μας στίβου, ἡ ὥρα τῆς ἀφίξεως εἰς τὴν γοαμὴν τοῦ τέλους τῆς πνευματικῆς σκυτάλης καὶ τῆς συνεχίσεως μιᾶς ἄλλης ἢ ὄχι. φθάνει. Ὁ νυμφίος ἔρχεται. Συνέροχομαι κάπως καὶ ἀναλογίζομαι σὲ ποιά ὁμολογητῶν 3, πανταπωλῶν 2, κτιστῶν 8, σαγματάποιου 1.

Ἐκ τῶν στατιστικῶν αἰτῶν στοιχείων γίνεται καταφανές ὅτι ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν προσερχομένων εἰς τὴς ἐξετάσεις καὶ εἰσαγομένων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν σπουδαστῶν εἶναι Ἡπειρώται. Ἐκ τῶν ἄλλων περιφερειῶν τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν δίδει ἡ Θεσσαλία.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κοινωνικὴν προέλευσιν τῶν ὑποψηφίων ἐκ τῶν στατιστικῶν στοιχείων ἐξάγεται ὅτι καὶ οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειες προέρχονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀπὸ ἀγροτικῆς οἰκογενείας.

ΜΑΣΤΟΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝῆ

Βετῆς

δα παρθένων εὐρίσκονται εἰς τὰς μοῦσας ἢ εἰς τὰς φρονιμίας; Ἢ τὸ δείξει τὸ λίγο ἢ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ἄν ἀργοπορεῖ τώρα, ποὺ εἶθ' ν' ἀργοποροῦσε; μὴ καὶ ἡ τύχη ξεῖρει νὰ χαμογελά ἀθέβαια καὶ ἀνάμεικτα σὲ τελεσίδικον ἀπόφασιν ὄνειρον ἠρηλῶν καὶ τελεσμένων πράξεων. Ἡ πόρτα τῆς Ἀκαδημίας ἀνοίγει. Ὁ Γραμματεὺς κατεβαίνει τὴς σκάλες κρατῶντας στὰ χεῖρα τὰ ὄνοματά τῶν ἀξίων νικητῶν τοῦ μεγάλου καὶ ἱεροῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος.

Τὸν βλέπω καὶ τρέμω. Τὸν πλησιάζω καὶ χάνω τὴς αἰσθήσεις μου. Ἐκεῖνος μεγαλοφώνως ἀρχίζει νὰ διαβάσῃ: ... Πρῶτος ... Λεύτερος ... Ἀκούω, μὰ δὲν καταλαβαίνω. Γκούντα Ναυσικά, ἀκούεται σὲ λίγο. Ἡ ψυχὴ μου ἐφθασε στὸ στόμα. Ἀπίστευτο μοῦ φαίνεται. Μήπως δὲν ἀκούσα καλά; Μήπως ἔδλεπα ὄνειρο; Μήπως ἔκαμε λάθος ὁ Γραμματεὺς; Πηγαίνω κοντὰ ν' ἀκούσω καλύτερα. Ἐκεῖνος ὅμως ἔχει ξεπεράσει τὸ ὄνομά μου καὶ διαβάσκει ἐν συνεχείᾳ ἄλλα. Τὸν ξαναρωτῶ καὶ βεβαιώνομαι θετικά. Μὰ ἀκόμη δὲν πιστεύω γιατί

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μέσ' τοὺς γεγυόβλους ἀκτινοῦφαν-
(τοὺς ἰσοῦς σου
ἔλα θεά, μαγεῦτρα τέχνη μου καὶ τύ-
(λεξέ με,
θεραπεινίδα στὸ ναὸ σου καὶ μένα διά-
(λεξέ με
τί εἶν' ὄνειρό μου ἀκριθὸ ν' ἀγγίξω
(τοὺς χαρτοὺς σου

Ποθῶ τρελλὰ στοὺς κόλπους νὰ βρεθῶ
(τοὺς φωτεινοὺς σου
ἔλα μάνα γλυκειά; τὸ θέλω τόσο, ἔγ-
(κάλασέ με
μὰ ἂν σοῦ φαίνεται πολὺ γύφνα καὶ κί-
(ταξέ με
τί μ' ἔνα μόνο βλέμμα σου ξανοίγω
(τοὺς σκοποὺς σου

Λὲ μπορῶ, ξέ.ω, ν' ἀνεβῶ στὰ θεῖα
(σου παλάτια
μὰ πάρε με ἐργάτιδα πρωχὴ στὰ ἰδανί-
(κά σου
νὰ ζῶ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θ' ἀγγίξω
(τὰ φτερά σου,

Τὰ φτερά ποὺ φέρνουν, ὅπου βλέπουν
(τῆς ψυχῆς τὰ μάτια
περ' ἀπὸ τοῦ σκληροῦ κόσμου τὴν κα-
(γία τὴν πλάνα
ἐκεῖ φέρε με Παυδαία φωτισσοποιῦσα
(μάνα.

ΣΚΛΑΒΑΙΝΙΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Βετῆς

εἶναι τόσο ἔντονος καὶ ἐναργής ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἀναμεικτῶν συναρτημάτων προσμονῆς, ἀγωνίας, φόβου καὶ χαρᾶς. Ἀφοῦ συνήλθα λίγο, ἐπιστρέφω στὸ σπίτι μου. Σελιολογίζομαι ὅμως καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι δὲν ἠδύοχησε νὰ ἀκούσουν τὰ ὄνοματά τῶν, οἱ ὅποιοι ἔμειναν ἔξω τοῦ νυμφῶνος. Ποία ἡ αἰτία; ποία ἡ ψυχολογικὴ τους κατάσταση; σὲ ποιά κοινωνία ζοῦν τώρα αὐτοί; τί πράττουν; τί θὰ ἐπραττοῦν; τοῦ κλείνουν τὴν κεφαλὴν τῶν; Εἶναι ἐφαρμόσιμος ὁ βιολογικὸς νόμος εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, ἐπὶ δηλ. ὁ ἰσχυρότερος ἐπικρατεῖ; Ἢ δὲν ἐτολογοῦνται οἱ βιολογικοὶ νόμοι καὶ ἐφαρμόζονται οἱ ἠθικοί;

Ὅλη τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκα. Περιμένα πότε νὰ ξεμερώση διὰ νὰ τηλεγραφήσω στοὺς γονεῖς μου, νὰ τοὺς ἀναγγεῖλω τὴν δικαίωσιν τῶν μόχθων τῶν.

Ὅλη τὴ νύχτα σκεπτόμουν. Ἄν μποροῦσα νὰ τὸ πιστέψω πῶς ἐγὼ ἢ χθιστὴν μνήθηκα, ἔγινα σπουδαστρια τῆς σήμερον καὶ παιδαγωγὸς τῆς αὔριον. Περιεργο μού φαίνεται. Καὶ ὅμως πραγματικότης μὲ εὐφείξ ὀϊζοντις! Ναι, εὐφείξ εἶναι οἱ ὄφθοντες τοῦ διδασκαλικοῦ λειτουργήματος, διότι εἶναι λειτουργημὰ ὑψηλῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς καὶ, ὡς ἐκ τούτου, πολλὰ εἶναι αἱ εὐθύναι, αἱ ἀπαιτήσεις, αἱ συνέπειαι τὰ ὀφέλη.

Ἡ κοινωνία μας περιμένει πολλὰ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς αἰριανοὺς πνευματικῆς ἡγέτας, οἱ ὅποιοι θὰ ἀναλάβωμεν τὴν διὰπλασιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῶν ἡσυχαιότερων ὑπάξεων τῆς ζωῆς, τῶν παιδιῶν, τὴν μόρφωσιν καὶ σὺλλεισιν τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἑλληνοπορετῶν καὶ χριστιανικῶν.

Ἐπομένως ἠρηλὸν τὸ ἔργον καὶ βαρεῖα ἡ εὐθύνη! Μέγας ὁ προσορισμὸς μας, πολλὰ αἱ ἀπαιτήσεις καὶ ἀφθονοὶ οἱ πνευματικοὶ καρποὶ ἐκ τῆς κολλῆς προσερχομένης εἰς αὐτὸ τὸ λειτουργημὰ. Ἢ μπορῶσσω ἄρα γε νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις ὡς πρῶξις καὶ θεωρία; Ἢ φανῶ ἀνταξία τῶν προσδοκῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τοῦ ἔθνους;

Ἀναμετρῶ τὴς δυνάμεις μου, ζυγίζω τὴς ἱκανότητές μου, καὶ ἐψῶνω ταπεινά, ἱκετευτικά καὶ παρακλητικά τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου πρὸς τὸν Μεγάλον μας Παιδαγωγὸν Χριστόν, ὁ ὅποιος προσέκοιπέ σοφία καὶ ἀρετὴν καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ βοηθήσῃ ἄλλους εἰς τὸν μεγάλον ἀγῶνα.

ΓΚΟΤΝΤΑ ΝΑΤΣΙΚΑ

Λετῆς

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἡ δὴμα πρὸς μᾶθησιν, ἐργασίαν καὶ ἔρευναν, ὠδήγησε ἄπαντας τοὺς σπουδαστάς καὶ σπουδαστρίδας, νὰ θεωρήσουν ὡς ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τὴν λειτουργίαν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀκαδημίας. Πρὸς τοῦτο συνεκρότησαν ἐπιτροπὴν ἀποτελούμενην ἐκ τριῶν σπουδαστῶν καὶ τριῶν σπουδαστριῶν με ἐπικεφαλῆς τὸν κ. Ζύδην, οὗτοι ἔχουσιν τὴν πρόκλησιν βιβλιοθηκαρίου καὶ τὴν ἐπιρρήμον λειτουργίαν τῆς βιβλιοθήκης. Ἀλλάς τὰς δαπάνας τῆς λειτουργίας τῆς βιβλιοθήκης, δι' ἰδίον ἐξόδων, ἀνέλαβον οἱ σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι. Περισσότερον ἀναγκαίαν τὴν βίβραξιν τῆς βιβλιοθήκης ἠσθάνθησαν οἱ δευτεροετείς διὰ τὰς Πρακτικὰς Ἀσκήσεις. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς πρωτοετείς δὲν εἶναι ὀλιγότερον ἀπαιτήτος. Τὰς ἐλευθέρως ὥρας τὸν δύναται νὰ τὰς ἀφιερῶσιν ὅλοι εἰς τὴν μελέτην τῶν βιβλίων καὶ εἰς τὴν σταχυολόγησιν πνευματικῶν θησαυρῶν διὰ νὰ καταρτισθοῦν ὅσον τὸ δυνατόν τελεωτέρον καὶ νὰ γίνον ἀξιοὶ τῆς ἀποτέλει τῶν διδάσκαλοι.

ΤΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ

Μὲ τὴν ἐναρξιν τῶν μαθημάτων ἤρξατο νὰ λειτουργῇ καὶ τὸ συσσίτιον διὰ τοὺς σπουδαστάς καὶ σπουδαστρίδας τῆς Ἀκαδημίας μας. Χάρις εἰς τὰς ἀόκτους προσπάθειάς τῆς ἐπιτροπῆς του, τῆς ἀποτελούμενης ἐκ καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν, λειτουργεῖ κατὰ τὸν πλέον ἀριστὸν τρόπον. Σκοπὸς τοῦ συσσιτίου εἶναι νὰ καρπωθῶν ὠφέλη οἱ συσσιτούμενοι, οἵτινες ἀνέχονται εἰς 130 καὶ πλέον οἰκονομικά ἀλλὰ καὶ ἡθικὰ. Λιὰ ἀποτελεῖ ἀριστὸν μέσον νὰ

ἔλθουν οἱ σπουδασταὶ εἰς στενωτέραν ψυχοπνευματικὴν ἐπαφήν, προϋπόθεσις ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπέτευξιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τοῦ διδασκάλου. Ἐκτὸς τούτου, εὐρίσκουν οἱ συσσιτούμενοι, εἰς τὰ γεύματα τὰ ὅποια πολλάκις τιμᾶ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ὁ σεβαστὸς μας κ. Διευθυντῆς, τὴν οἰκογενειακὴν χαρὰν καὶ θαλαπωρήν, τὴν ὅποιαν στεροῦνται μακρὰν τῆς οἰκογενείας τῶν καὶ τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος.

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΕΤΩΝ

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐναρξέως τῶν μαθημάτων τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν ἔγινε με ἐορταστικὸν χαρακτῆρα ἡ ὑποδοχὴ τῶν πρωτοετῶν. Εἰς ταύτην παρέστησαν, τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας, ἅπαναι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλήθος ἐπισήμων. Σκοπὸς τῆς ὑποδοχῆς ἦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὰ συγχαρητήριά μας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν εἰς τοὺς νεοεισαχθέντας, καὶ νὰ ὑπογραμμίσωμεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα καὶ τὰς βαρεῖας ὑποχρεώσεις τῶν ἀνελάμβανον συγχρόνως με τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον. Κατ' αὐτὴν ὁμίλησαν σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι ὡς καὶ οἱ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι μας σχετικὰ με τὸ ἔργον καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ διδασκάλου. Τὸ πρόγραμμα τῆς τελετῆς ἐτελείωσε με τὸ ψευχωγωγικὸν του μέγας ὄργανωθὲν ὑπὸ τῆς χορηγίας τῆς τελοῦσης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῶν μουσι-

κῶν κ. Ἄν. Πάτσι.

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἀκαδ. ἔτους 1960—61, ἰδρύθη ὑπὸ τῶν περιουσιῶν Ἀετῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν σχολικὸς συνεταιρισμός. Τοῦτο ἀπραγματώθη κατὰ τὸν ἐνεργειῶν καὶ προτροπῶν τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Στεφάνου. Σκοπὸς τοῦ συνεταιρισμοῦ εἶναι κυρίως νὰ ἀποκτήσιν οἱ σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι γνώσεις περὶ τῆς λειτουργίας τῶν σχολικῶν συνεταιρισμῶν καὶ περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ προαδευτικῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ. Ἦδη ὁ συνεταιρισμὸς ἐκτελεφε σημαντικὸν ἀριθμὸν πτηνῶν καὶ ζώων. Εἶναι τὸ πρῶτον θῆμα. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι οἱ διάδοχοί μας θὰ τὸν ἐπεκτείνουν καὶ θὰ τὸν ἐπανξήσουν κάποιως ὅτω αἰσθητότερα τὰ ἀποτελέσματα του.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Πλὴν τῶν ἐφημερευόντων καθηγητῶν, ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀκαδημίας κ. Λώλης διώρισε ἐφέτος καὶ ἐφημερευόντας σπουδαστάς καὶ σπουδαστρίδας. Δύο σπουδασταὶ καὶ μία σπουδάστρια ἀνδραγαθάνουν καθήκοντα ἐφημερευόντος. Ὅτω ἐπιτυγχάνεται καλλίτερον ἢ ἐξυτηρέτηρις τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Ἀκαδημίας μας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμεσὸς παρακολούθησις, τόσον τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κτιρίου, ὅσον καὶ τοῦ προαελλίου πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς προλήψεως παντὸς ἀποράτου τοῦ ὅποιον ἤθελε συμβῆ κυρίως εἰς τὰ παιγνίδια τῶν μαθητῶν τῶν Πρωτοτύπων κατὰ τὰ διαλείμματα,

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΑ σχολεία μας έτίμησαν την μεγάλη Έθνική μας επέτειο της 28ης Οκτωβρίου με τη γιορτή που οργάνωσαν στην αίθουσα τελετών. Απαγγείλαμε ποιήματα, τραγουδήσαμε έθνικά άσματα, ακούσαμε λόγους πανηγυρικούς για το ιστορικό της ημέρας, ζητωκραυγάσαμε για την Ελλάδα μας και τα παλληκάρια της που τη δόξασαν. Ακόμα θυμηθήκαμε τους ήρωικούς νεκρούς που έπεσαν πολεμώντας για την ελευθερία της Πατρίδος μας και τα σκλαβωμένα αδέρφια της Βορείου Ηπείρου που στεναίνουν κάτω απ' το ζυγό της δουλείας και λαχταρούν να ένωθούν με τη μεγάλη Μητέρα. Φύγαμε από τη γιορτή με τις καρδιές μας γεμάτες έθνική υπερηφάνεια. Σιωπηλά δώσαμε κι' εμείς οι μικροί την υπόσχεση να αγωνισθούμε, όταν μεγαλώσουμε, για το μεγαλείο της Πατρίδος μας.

ΜΕ το τεύχος αυτό το περιοδικό μας μπαίνει στον πέμπτο χρόνο της εκδόσεώς του. Πιστεύουμε πως κάθε χρονιά γίνεται και πιο καλλίτερο και τούτο φυσικά οφείλεται στίς προσπάθειες που καταβάλλουμε όλοι μας. Δεν αρκεί όμως αυτό να ένοιμε τη συνείδησή μας ήσυχη. Ποέπει με τον ίδιο ζήλο να εργασθούμε για να επιτύχουμε την εκδόσή του σε περισσότερα τεύχη κάθε χρόνο. Αυτό θα γίνει αν όλοι μας δείξουμε μεγαλύτερο ακόμα ενδιαφέρον και σκεπτόμε τρόπους που θα εξασφαλίσουν σταθερά τα έξοδα της εκδόσεώς του. Λέγ είναι και

τόσο δύσκολο αν το θελήσουμε.

ΤΟ βιβλίο είναι ένας πολύτιμος φίλος για τα παιδιά. Μας ξεκουράζει, μας εύχαριστεί, μας διδάσκει, μας μορφώνει. Γι' αυτό και τα παιδιά αγαπούν και λαχταρούν το καλό βιβλίο. Είπαμε καλό. Μά υπάρχουν και κακά βιβλία; Θά μπορούσете. Και βέβαια υπάρχουν. Και, δυστυχώς, πάρα πολλά τέτοια κυκλοφορούν στον τόπο μας. Τις περισσότερες φορές μας ξεγελά ή ώραία τους εμφάνιση και τρέχουμε να τ' ανοράσουμε. Ακόμα και όσα εκεί μέσα γράφονται συχνά μας είναριστούν με τον τόπο που μας παρουσιάζονται. Πίσω όμως απ' αυτή την εύχαριστηση της στιγμής κρύβεται ένας μεγάλος κίνδυνος. Χωρίς να το καταλαβαίνουμε οδηγούμαστε στον κακό δρόμο κι' όταν το νοιώσουμε με δυσκολία θα μπορέσουμε να τραβηγτούμε απ' εκεί. Χρειάζεται λοιπόν προσοχή όταν διαλέγουμε τα βιβλία μας. Το καλλίτερο θά να είναι να εμπιστευόμαστε στους γονείς και τους δασκάλους μας την εκλογή τους. Αυτοί ξέουν ποιά είναι εκείνο που θα μας εύχαρίστηση αλλά και θα μας ώφελήση μαζί.

ΚΑΙΝΟΤΡΓΙΑ διαμόσωσης γίνεται στο γώοο της αύλης μας. Το μέρος που ως τώρα νοησιμοποίησαν για «Παιδική Χαρά» σκάφτηκε, καθαοίστηκε και άργισε να καλλιεργήται. Έτσι ώραία λουλούδια θα το στολίσουν την άνοιξη και άλλες καλλιέργειες θα

ανάπτυχθουν, που θα βοηθήσουν κι' ευās και τους σπουδαστές στη μόρφωσή μας. Πολλοί βέβαιοι, και ιδίως οι μικροί, θα σκέπτονται την τύχη της «Παιδικής Χαράς». Όμως ως μη άνησυχούν Σ' ένα άλλο μέος, πιο καλλίτερο, δίπλα από την είσοδο των Προτύπων, θα στηθούν οι κούνιες κι' οι τοσιπάλες και τα άλλα παιννίδια μας, όπου θα μπορούμε να περνάμε εύγάριστα τις ώρες των διαλειμμάτων μας.

ΤΑ Χριστούγεννα είναι μιὰ από τις μεγαλύτερες γιορτές της Θεσσκείας μας. Τις άγιες αυτές μέρες μικροί και μεγάλοι τρέξαμε στις Εκκλησίες για να ακούσουμε κατανυκτικά τις ιερές άκολουθίες και να ψάλλουμε το «Χριστός γεννᾶται δοξάσατε...». Η ψυγή μας γέμισε φως και χαρά από το χαοιόσσυνο άγγελμα της γεννήσεως του Θεανθρώπου. Ημείς οι μικροί μαθητὰι όμως νοιώθουμε ιδιαίτερη εύχαρίστηση την περίοδο αυτή γιατί μαζί με το νεογέννητο Χριστούλη μας έρχεται κι' ο Άη—Βασίλης με τα δώρα του. Με πόση άνυπομονησία τα περιμέναμε! Τώρα με νέες δυνάμεις, και κάτω από τη σκέπη Έκεινου που τόσο αγαπάει τα μικρά παιδιά, ξαναγυρίσαμε στο Σχολείο και τα μαθήματά μας. Με τον καινούοιο νόοοο άς βάλλουμε τα δυνατά μας να ξεπεράσουμε τον ξαντό μας και στή μόρφωση και στή συμπεριφορά μας.

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

«Τότες με κάθε Κυριακή και μ' ἄγιον
(κάθε σκόλη
τά παλληκάρια πάγαιναν νωρίς νά
(προσκυνήσουν
κι' ἔπειτα μέσα στ' ἄσπρα τους λαμι-
(ποκοπώντας ὄλοι
ἔβγαιναν ὄξω τὸ συζιτὸ χειροκτιστοὶ νά
(τήσουν».

Ἔτσι τραγούδησε τὴν κλεφτουριά ὁ
λόγιος καὶ ποιητὴς Ἀλέξανδρος Πάλ-
λης.

Ἡ οἰκογένειά του ἔχει τὶς ρίζες της
στὴν Παρραμυθιά τῆς Ἡπείρου. Ὁ ἴ-

λειτάει τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ
μεταφράζει τὴν «Ἰλιάδα» μὲ ἐοικημε-
νικὰ καὶ διορθωτικὰ σχόλια στὴν Ἀγ-
γλικὴ γλῶσσα. Ἡ μετάφρασι τῆς Ἰ-
λιάδος στὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα ἀποτε-
λεῖ σπουδαῖο κατόρθωμα.

Τὸ ἔργο του βραβεύτηκε στὸ Παρίσι
καὶ ἐκυκλοφόρησε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία.
Τὸ 1923 ἔξεδωσε τὸ «Μίτρουσό», τα-
ξιδιώτικες ἀναμνήσεις πρὸς μαρτυροῦν
πολλὴ σοφία καὶ μεγάλη μάθησι.

Ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης ἦταν πα-
τριώτης καὶ φιλόδοτος. Ἀσχολήθηκε
πολὺ μὲ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ ἰδιαί-

«Ταξιδί» τοῦ Ψυχάρη, ἔγινε ὁ σημαν-
τικώτερος σηματοφόρος γιὰ τὴ δημοτι-
κιστικὴ προσπάθεια. Ἀγαποῦσε τὰ
παιδιά. Τὰ γνώρισε, διάδασε στὴν ψυ-
χή τους.

Τὸ 1889 ἔξεδωσε τὸ «Τραγοῦδια γιὰ
παιδιά». Ποίησι ἀληθινὴ, ὠραῖοι στί-
χοι, καθαρὴ γλῶσσα. Τὸ βιβλίο ἐκίνη-
σε ἀμέσως τὴν προσοχὴ καὶ ἔκαμε τὸν
τόσο αὐστηρὸ Δ. Βερναρδάκη νά τὸν
συγχαρῆ ἐγκράδια.

Ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης δὲν ἔλασε
ποτέ τὴν πατρίδα του, ἔλειξε πάντα νά
γυρίσῃ κοντὰ της καὶ μὲ μεγάλη νο-
σταλγία ἔγραψε:

«Ἄχ πότε θὰ χαράξῃ ἡ αὐγὴ
ν' ἀράξω πιά σμά σου
νάμαι μαζί σου στὴν θλιμὴ
μαζί καὶ στὴ χαρὰ σου».

Καὶ στὴν ἐμπορικὴ καὶ κοινωνικὴ του
ζωὴ πᾶντε ἀπόλυτα. Στὴν Ἀγγλία
ἐκτιμοῦσαν τὴν ἐμπορικὴ του ἱκανότη-
τα καὶ τὰ ἠθικὰ του προσόντα.

Πέθανε στίς 18 Μάρτη τοῦ 1935. Στὸ
νεφί τῶν Γιαννίνων, πίσω ἀπὸ τὸ Μο-
ναστήρι τῶν Φιλανθρωπικῶν στὴν ἐρη-
μιὰ, στὴν ἡσυχία κοιμᾶται τὸν αἰώνιο
ἕπνο του ὁ ποιητὴς Ἀλέξανδρος Πάλ-
λης. Ὁ βορρῆς καὶ τὰ κύματα τῆς λί-
μνης ἀντάμα μὲ τ' ἀνεμοβόροι, κάθε
χειμῶνα, μιλοῦν γιὰ τὴ ρωμάλια ψυ-
χή του. Τ' ἀνθισμένα κλαριά, ἡ χα-
ρούμενη φύσι, τὸ κελάρδημα τῶν που-
λιῶν, τὴν ἄνοιξη, μιλᾶν γιὰ τὴ με-
γάλη του καρδιά· κι' ἐγὼ ὅταν τὰ θή-
ματά μου μὲ φέραν μπροστὰ στὸ λη-
σιμονημένο του φτωχικὸ τάφο, κάθησα
κοντὰ στὸν πέτρινο σταυρὸ, ἔνοιωσα
πὼς κι' ἂν ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης ἦ-
ταν θαμμένος ἐκεῖ, μπορούσα νά τὸν
ξαναβρῶ διαβάζοντας τὰ βιβλία του
καὶ μιλώντας μὲ τοὺς πατριώτες μου
στὴ γλῶσσα τῆ δημοτικῆ, τὴ γλῶσσα
τῆς ψυχῆς μας, πρὸς αὐτὸς στέριωσε μὲ
τόση ἀγάπη.

Νὰ κι' ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραῖα ποιήματα
πρὸς ἔχει γράψῃ γιὰ τὰ παιδιά:

ΤΕΣΣΕΡΑ ΑΔΕΡΦΙΑ

Τέσσερα
(γύριζε γοργά!)

τέσσερα ἀδέρφια τὸ χορὸ ὄξω· στοῖς
(κάμπους σέρονον

πιασμένα χέρι, χέρι
τοῦ Γεροχρόνου τὰ παιδιά
ποῦναι τὰ ἀρόρια ὁμορφιοὶ κι' ἡ κό-
(ση δίχως ταῖρι

Κι' ἡ κόρη

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

διος γεννήθηκε στὸν Πειραιᾶ καὶ ἀπὸ
τὸ Γυμνάσιο ἀκόμα φανερόνεται ἡ κλί-
σι τοῦ Ἀλεξάνδρου Πάλλη στὴ λογο-
τεχνία. Σπουδάζει στὴ φιλοσοφικὴ scho-
λῆ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἔπειτα πη-
γαίνει στὴν Ἀγγλία ὅπου καὶ ζῆ. Με-

τερα μὲ τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέ-
λιον.

Ἀγάπησε τὴν δημοτικὴ γλῶσσα, μό-
χθησε καὶ θυσίαστηκε γιὰ νά τὴν ἐπι-
βάλλῃ σὰν ἀληθινὴ γλῶσσα τοῦ τόπου
μας. Προπαντὸς ἀπ' ὅπου ἐκδόθηκε τὸ

ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ήταν ένα γλυκό απόγευμα.
Ο ήλιος έδνε. Ο ουρανός πρὸς
τὴν δύση εἶχε ζωοασφισθῆ σὰν ἀ-
πὸ τὸν πῦρ τέλειο ζωγράφο μὲ ρο-
σοκόκκινα σύννεφα.

Πήγαινα στὰ Γαλλικά.

Καθὼς περνοῦσα ἀπὸ τὴν πλα-
τεῖα ἄκουσα. Τὰμ - ταρὰ - τὰμ-
τάμ. Στὸ ἄκουσμα αὐτὸ ὅλος ὁ
κόσμος στάθηκε προσοχῆ καὶ ἡ
συγκοινωνία σταμάτησε. Ἐμείνα
καὶ ἐγὼ ἀκίνητη.

(Κοίταξε ὁμοφρέσ!)

Κι' ἡ κόρη πρώτη τραγουδεῖ: «Τοὺς
(κάμπονις λουλουδίω
καὶ τὰ κλαδιὰ φουρνιών
τοῦ Πάσχα φέρνω τὶς χαρὲς
στῆς νύχτας μέσα τῆ δροσιὰ μ' ἀηδό-
(για ξεφαντώνω».

Τὸ πρῶτο

(μάννα μας γλυκιὰ!)

Τὸ πρῶτο ἀγόρι τραγουδεῖ: «Σφαλιῆστε
(τὰ βιβλία

στὶς ἐξοχὲς νὰ πῶμε
νὰ δροσιοτοῦμε στὰ νερὰ
στὸν ἥσκιο τῆς γερομουριᾶς τὰ 'πωρικά
(νὰ φᾶμε».

Καὶ τ' ἄλλο

(Κράτα τὸ χορὸ)

Καὶ τ' ἄλλο ἀγόρι τραγουδεῖ: «Ὁ τρύ-
(γος τώρα ἀρχίζει

μὲ χαροπὰ τραγοῦδια·
σταφύλια κεῖ, σταφύλια δῶ·
πατεῖτε ἄντρες στοὺς ληνοὺς, τραγαῖτε
(καπελοῦδια».

Τὸ τρίτο

(Ἄ, μὰ τί χαρά!)

Τὸ τρίτο λέει: «Ὅμως κι' ἐγὼ τὰ πα-
(ραμῦθια φέρνω

τραγῶν στὰ μαγκάλια
μαζὶ μὲ κάστανα ψητά·
'Αγιοβασιλῆ φέρνω γώ, καὶ πορτοκά-
(λια».

Κι' ὅλα τους

(γύριζε γοργά!)

Κι' ὅλα τους τραγουδοῦν μαζὶ: «Γυρ-
(νάμε νύχτα μέρα

πιασμένα χέρι χέρι
ἐμεῖς τοῦ χρόνου τὰ παιδιὰ
τρεῖς γιοὶ κι' οἱ τρεῖς ὁμορφονιοί, μὰ
(κόρη δίχως ταίρι».

ΑΝΤΑ ΑΘ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

Στ' 6)θεσίου

«Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ εἶχαν
σταθῆ ἀκίνητοι, κοίταζαν εὐλα-
βῶς πρὸς τὸ μέρος τῆς Μεραρχί-
ας ποὺ κατέβαινε ἡ σημαία μας.

«Ὅλων τὰ βλέμματα στράφη-
καν πρὸς τὸ ἱερὸ αὐτὸ πανί, ποὺ
εἶναι κομμάτι ἀπὸ τὸν ἀνοιξιὰτικο
γλυκύτατο καὶ γαλανὸ οὐρανὸ καὶ
ἡ λευκάδα τοῦ ξεπερνᾶ τὸ λευκὸ
τοῦ μυροδόλου κρίνου ποὺ ἀνθίζει
στοὺς Ἑλληνικοὺς ἄνθοις. Σὲ ὅ-
λων τὰ πρόσωπα ἔβλεπες μιὰ συγ-
κινητικὴ ἔκφρασι.

Βλέποντας τὴν Σημαία σὰν νὰ
ἔβλεπα τὴν Πατρίδα μας νὰ πο-
λεμᾷ τοὺς ἐχθροὺς τῆς καὶ τὸν
σημαιοφόρο νὰ τραβᾷ μπροστὰ μὲ
τὴν ἀνεμίζουσα σημαία γιὰ νὰ δι-
δῆ θάρρος στοὺς πολεμιστὰς καὶ
νὰ φωνάξῃ «Ἀέρα».

Ἐβλεπα ἀκόμα τὴν σημαία μας
ποὺ τὴν ὕψωσε ὁ Παλαιῶν Πα-
τρῶν Γερμανὸς στὴν Ἁγία Λαί-
ρα καὶ φώτισε ὅλη τὴν σκλαβω-
μένῃ Ἑλλάδα σὰν Βόρειο σέλας.

Σὲ αὐτὴν τότε ὠρκίσθησαν οἱ
Ἕλληνας· νὰ ἐλευθεώσουν τὴν
Πατρίδα ἢ νὰ ἀποθάνουν γι' αὐ-
τὴν.

Θυμῆθηκα πόσοι καὶ πόσοι θυ-
σιάστηκαν γι' αὐτὴν καὶ ἔγυσαν
τὸ αἷμα του· στὰ καταπράσινα
δάση, στὶς κοιλάδες καὶ ἀκόμη

στὰ γαλανὰ νερὰ τῆς θαλάσσης.

Μὲ τὸ κυμάτισμά της θυμῆθη-
κα ἓνα ποίημα.

«Αὐτὸ τὸ ἱερὸ πανί τὸ γαλανὸ
(καὶ τ' ἄσπρο
κομμάτι ἀπ' ἀνοιξιὰτικο καὶ
(ξάστεσο οὐρανὸ,
ποὺ εἶναι λευκὸ σὰν τὸν ἀφρὸ
(τοῦ κρίματος ποὺ ἀνθίζει
σὲ περιγιάλι ὀλόλευκο σὲ πέλα-
(γο μακρινό.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἱερὸ πανί, ποὺ
(ὅταν περνᾷ μπροστὰ μας
ὑγραίνονται τὰ βλέφαρα καὶ
(σπαρταρᾷ ἡ καρδιά μας».

Σὲ λίγο ἡ σημαία εἶχε κατεβῆ
καὶ ἡ κίνησις ἄρχισε. Ἐγὼ καθό-
μουνα σὰν στήλῃ ἄλατος καὶ μό-
νον ὅταν μὲ σκούνηξε κάποιος,
γύρισα στὴν πραγματικότητα. Ἡ
σημαία βοισκόνταν τότε στὴν ἀγ-
καλιὰ τοῦ στρατιώτου ποὺ τὴν κα-
τέβασε.

Τὴν κρατοῦσε μὲ μεγάλο σεβα-
σμό. Νᾶσαι πάντα δοξασμένη ὡ
σημαία γαλανή, εἶπα μὲ τὸ νοῦ
μου, καὶ ἐνοιῶσα νὰ βορσκῶνουν
τὰ μάτια μου.

ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤ' 6)θεσίου

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Στὸ σχολεῖο μας ὅλα μαζὶ τὰ παι-
διὰ γιορτάσαμε τὴν εορτὴ τῆς 28ης
'Οκτωβρίου. Αὐτὴν τὴν ἡμέρα, παντοῦ
κυματίζουν γαλανόλευκες Ἑλληνικὲς
Σημαίες.

Αὐτὴν τὴν ἡμέρα στὰ 1940 ἓνας
ἄνθρωπος ξένος σὰν δράκος, θέλησε ν'
ἀρπάξῃ τὸν τόπο μας, τὰ σπιτῶμα μας,
τὰ χωριά μας. Ἐξήγησε ἀπὸ τὸν Ἰω-
άννη Μεταξᾶ νὰ πρᾶσῃ ὁ στρατός του
ἐλεύθερα στὸν τόπο μας.

— Ἄν δὲν θελήσετε, θὰ σᾶς κάνω
πόλεμο, εἶπε.

— ΟΧΙ. Ἀπάντησε ὁ Ἰωάννης Με-
ταξᾶς. Πρῶτα θὰ πεθάνομε ἐμεῖς καὶ
ἔπειτα θὰ μᾶς πάρῃς τὴν πατρίδα μας.

— ΟΧΙ, εἶπαν καὶ ὅλα τὰ παλληκά-
ρια μας. Ζήτω!.. ἡ Ἑλλάδα μας.

Τότε οἱ ἐχθροὶ ξεκίνησαν μὲ κανό-

νια, μ' ἀεροπλάνο καὶ πολὺ στρατὸ νὰ
πάρουν τὴν πατρίδα μας.

Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ὅμως τοὺς
σταμάτησε καὶ τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸν
τόπο μας. Τοὺς κυνήγησε στὰ μέρη ἀπ'
ἔπου ξεκίνησαν.

Αὐτὴν τὴν ἡμέρα τὴν γιορτάσαμε,
μὲ παρελάσεις, χοροὺς, καὶ τραγοῦδια.
Ἐμεῖς στολίσσαμε τὸ σχολεῖο μας μὲ
σημαιοῦλες καὶ ἐπιγραφές.

«Ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὴν ἡμέρα αὐτὴ
στρέφουν τὸ νοῦ τους καὶ τὰ μάτια
τῆς ψυχῆς τους, στὰ βουνὰ τῆς Πίν-
δου, ποὺ ἔπεσαν μαχόμενοι ἡρωϊκῶς
γιὰ τὴν Πατρίδα μας οἱ στρατιῶται
μας.

«Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη τους».

ΣΟΛΩΝ ΜΑΤΣΑΣ

Γ' 6)θεσίου

Τὸ κρυφὸ ὀχολειὸ

Νύκτα βαθεῖα. Τὰ ἄστρα τρομο-
ύνουν φοβισμένα στὸν οὐρανό.
Ἐνας ἴσκιος προβάλλει ἀνάμεσα
ἀπὸ τὸ σκοτάδι, καὶ βαδίζει στὴν
δημοσιά. Βαδίζει σιγά, προφυλα-
κτικά. Κάθε τόσο σμίγει μὲ τὸν
ἴσκιο τῶν πυκνοφύλλων δένδρων
καὶ βαδίζει πρὸς ἕνα λόφο, πού
εἶναι μερικὰ χιλιόμετρα μακριὰ
ἀπὸ τὸ χωριό. Ὁ ἴσκιος αὐτός,
εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λιγιστοὺς μα-
θητὰς τοῦ πατᾶ - Δημήτρη, τοῦ
ἡγουμένου τοῦ Μοναστηριοῦ. Ξα-
φνικά, ἀκούει μιὰ φωνὴ πού τὸν
κάνει νὰ παγώσῃ δλόκληρος, ἐ-
νῶ βλέπῃ τρεῖς ἴσκιους νὰ βγαί-
νουν ἀπ' τὰ κλαδιά.

—Ἄλτ! ποὺς εἶσαι ἐσύ; Τί γυ-
ρεῖς ἐδῶ ἑλληνικὸ σκυλί;

—Νά... ἐνῶ εἶμαι... ὁ Νίκος
τοῦ κύρ - Δήμου... καί... τὸ ἔχα-
σα τὸ κατσικάκι μου, καὶ βγήκα
νὰ τὸ βρῶ.

—Δὲν ξέρεις ὅτι ἀπαγορεύεται
σ' ἐσᾶς τοὺς σκλάβους νὰ βγαίνε-
τε τὴν νύκτα ἔξω;

—Ὅχι ἄρχοντά μου! Μά, ἀπῆ-
στε μὲ καὶ ἂν βρῶ τὸ κατσικάκι
θὰ τὸ δώσω σ' ἐσᾶς.

—Σύμφωνοι! Ἄν μοῦ λὲς ψέ-
ματα, ἀλοίμονό σου.

Καὶ οἱ τρεῖς ὀπλοφόροι ἴσκιοι
χάνονται πάλι μέσα στὸ σκοτάδι.
Τὸ ἑλληνόπουλο, μὴν βαστώντας
ἄλλο, ἀρχίζει νὰ τρέχῃ μὲ τὴν ψυ-
χὴ στὸ στόμα. Κάτι ἀκούει, καὶ
γυρίζει ἀλαφιασμένο. Κοιτᾶ! Τί-
ποτα! Γυρίζει, καὶ πάλι ἀρχίζει
νὰ τρέγῃ. Ὅλα τοῦ φαίνονται
θαμπά! νομίζει ὅτι βλέπει λίκους
ἀγριοπούς, Τούρκους νὰ τὸν συλ-
λαμβάνουν, νὰ σκοτώνουν τὸν πα-
τέρα του... Μὰ κάνει κουράγιο
καὶ φθάνει στὸ μοναστήρι, πού
σὺν μαγνήτης τραβᾶ τὰ διψασμέ-
να γιὰ λίγα νηάματα ἑλληνόπου-
λα. Κτυπᾶ τὴν πόρτα. Τρεῖς φο-
ρὲς σιγὰ καὶ δύο δυνατά. Τὸ πα-
ραθυράκι τῆς πόρτας ἀνοίγει καὶ
προβάλλει ἕνα ξεραγκιανὸ καὶ
τρομαγμένο πρόσωπο, μὲ ἕναν
μαῦρο σκουῖφο, ἐνῶ μετὰ βλέπῃ
μεοικὰ δόντια νὰ γάσκουν στὸ ἀ-
νοιγμα τοῦ στόματός του.

—Τί εἶναι; Ρωτᾶ βιαστικά,
βραχνὰ καὶ ἀπότοια.

—Ἐγὼ εἶμαι παπούλη, ὁ Νί-
κος. Μέσα εἶναι οἱ ἄλλοι;

—Ναί! πέρασε γρήγορα!

Ἐνῶ Νίκος πεονᾶ σβέλτα μέσα
σὲ ἕναν σκοτεινὸ διάδρομο. Καὶ

ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸν μοναχό, περ-
νᾶ μέσα σὲ μιὰ μικρὴ τρύπα πού
εὑρίσκειτο στὴν ἄκρη τοῦ ἱεροῦ,
πίσω ἀπὸ μιὰ εἰκόνα, καὶ βρίσκε-
ται σὲ ἕνα μικρὸ, ὑγρὸ καὶ χωμα-
τένιο διάδρομο, πού μυρίζει μού-
χλα καὶ προνοσιεῖ. Στὸ βάθος, μιὰ
μικρὴ λεπίδα φωτὸς φωτίζει μιὰ
γραμμὴ στὸ ὑγρὸ χῶμα καὶ σχίζει
τὸ σκοτάδι. Ὁ Νίκος προχωρεῖ,
ἀνοίγει μιὰ πόρτα καὶ μπαίνει σὲ
ἕνα μικρὸ δωμάτιο. Ἐκεῖ εἶναι με-
ρικὰ παιδιὰ, καὶ ὁ ἡγούμενος
στὸ λιγὸφωτο τοῦ κανδηλιοῦ, μοιά-
ζει σὰν ἅγιος. Εἶναι ἡλιοκαμένος,
ξεραγκιανός, μὲ πυκνὰ φρύδια καὶ
μικρὰ βαθουλωτὰ μάτια, μὲ μεγά-
λη καμπουρωτὴ ὑψή, μὲ πυκνὰ
γενομούστακα καὶ τὸ κάτω του
χειλὸς ἐκαθαλίκευαν δυὸ δόντια,
ἀπὸ τὰ λιγιστὰ πού τοῦ εἶχαν μεί-
νει. Καὶ τὸ μάθημα ἄρχισε.

Ἐμαθὴν λίγη ἀνάγνωση, γρα-
φὴ καὶ ἀριθμητική. Καὶ ὅταν ἔ-
φθασε ὁ ἡγούμενος στὴν ἱστορία,
ἄστραψε τὸ πρόσωπό του, δούρκω-
σαν τὰ μάτια του, καὶ εἶπε μὲ
βραχνὴ φωνὴ λόγια. ἱεσὰ καὶ προ-
σητικά.

—Μὴν σκιαζέστε στὰ σκοτάδια.
Κάποτε, τῆς Λευτεριάς τὸ φεγγο-
βόλο ἀστέρι, τῆς Νύκτας τὸ ξη-
μέρωμα θὰ φέρῃ!

Καὶ τὸ μάθημα, ἐτελειώσε. Ὁ
Γιῶργος, τὸ παιδί τοῦ Μυλωνᾶ

πηγαίνει νὰ κατοπτρεύσῃ τὰ τριγύ-
ρω. Σὲ λίγο, ἔρχεται πίσω, λαχα-
νιασμένος καὶ φοβισμένος, καὶ μὲ
φωνὴ πού μόλις ἀκούγεται λείει:

—Πάτερ! οἱ ἄπιστοι! οἱ Τούρ-
κοι! βρῆκαν τὴν τρύπα καὶ ἔρχον-
ται!

Καὶ πραγματικά, στὴν πόρτα
ἔχει φανῆ ἕνας θεόκτιστος, μου-
στακαλῆς καὶ ἀπειλητικὸς Τούρ-
κος. Φωνάζει ἄγρια.

—Ἐμπρός! στὴν κρεμάλα! τὸν
πατᾶ καὶ τὰ παιδιὰ μαζί!

Ὁ ἡγούμενος ὅμως, μὲ φωνὴ
ἥρεμη, εἶπε:

—Ἀφέντη, τὰ παιδιὰ δὲν φταί-
νε τίποτα. Ἐγὼ τὰ κάλεσα ἐδῶ,
καί, σὺν μικρότερα, ὑπακούουν
στοὺς μεγαλύτερους. Ἐμένα νὰ τι-
μωρήσετε!

Καὶ ἀλήθεια! Τὴν ἄλλη ἡμέρα,
ἕνα πτώμα ταλαντευότανε κρεμα-
σμένο ἀπὸ τοῦ ἄερα τὰ πένθημα
σφυρίσματα ἔξω ἀπὸ ἕνα καμένο
μοναστήρι. Ἦτο τὸ πτώμα τοῦ ἡ-
ρωϊκοῦ ἡγουμένου πού ἔδωσε τὴν
ζωὴν του, γιὰ νὰ ζήσουν μερικὰ
παιδιὰ λέγοντας:

—«Ὅτι εἶχα νὰ κάνω τὸ ἔκα-
να! Πάω τώρα ἡσυχος στὸν οὐρά-
νιο πατέρα, γιατί, ἔπραξα ὅπως
ἐδίδαξε αὐτός!...».

ΑΘΑΝ. ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΣ

ΣΤ' 6)θεσίου

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΤΗΣ ΦΑΝΕΛΛΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Προχθὲς ἐγίνε ὁ ἔρανος τῆς «Φα-
νέλλας τοῦ Στρατιώτου». Οἱ φρουροί
μας, στρατιῶτες καὶ Τ.Ε.Α. πού φυλά-
νε ἐπάνω στὰ σύνορα καὶ μένουν ἀσά-
λευτοι στὰ κρῖα, στὰ χιόνια καὶ τὶς
παγωνιές, ἔχουν τὰ μάτια τους δεκα-
τέσσερα καὶ τὸ ὄπλο στὸ χέρι. Ὅσο αὐ-
τοὶ εἶναι ἐκεῖ ἐπάνω δὲν ἔχομε τίποτα
νὰ φοβηθοῦμε. Πιστοὶ στὸ καθήκον καὶ
γενναῖοι, φυλάνε μιὰ δλόκληρη χώρα
τὴν Ἑλλάδα, αὐτὴ τὴ χώρα πού πάν-
τα ἐπολέμησε γιὰ τὴν ἐλευθερία. Ὅ-
μως ἐκεῖ πού μένουν κρυώνουν καὶ ὑ-
ποφέρουν στὴν μοναξιά τους. Γι' αὐτὸ
καὶ ἐμεῖς γιὰ νὰ δεξιοῦμε τὴν ἀγάπῃ
καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη κάνομε κάθε χρό-
νο-σις 4 Δεκεμβρίου ἔρανο γιὰ τὴ «Φα-
νέλλα τοῦ Στρατιώτου». Ὅλοι, μικροὶ
καὶ μεγάλοι, μὲ τὴν πίστι στὴν καρδιά

δώσαμε μὲ προθυμία ὅσα χρήματα μπο-
ροῦσαμε ὁ καθένας. Μ' αὐτὰ τὰ λεπτὰ
ἢ «Φανέλλα τοῦ Στρατιώτου» ἀγόρασε
πάλτκι, πουλόβερ, γάντια κ.λ.π., γιὰ νὰ
τὰ στείλῃ σ' αὐτούς, ὄχι γιὰ νὰ τοὺς
ξεστάνῃ τὸ κορμί, γιατί τὸ κράτος μας
τοὺς ἔχει καλὰ ντυμένους, μὰ γιὰ νὰ
τοὺς ξεστάνῃ τὴν καρδιά δείχνοντάς
τους πὸς ὄλοι μας τοὺς σκεπτόμαστε
καὶ τοὺς εὐχαριστοῦμε. Μὲ συγκίνησι
λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἔδωσα προχθὲς ὅτι εἶ-
χα στὸν ἔρανο τοῦ ὀχολείου μας καὶ τὰ
μάτια μου γέμισαν δάκρυα ἀπὸ πατριω-
τικὸ ἐνθουσιασμό.

Ζήτω ἢ ΕΛΛΑΣ.

Ζήτω οἱ Ἀκρίτες μας.

ΑΤΥΝΤΙΑ Π. ΓΙΑΝΝΗ
Δ'. 6)θεσίου

Η ΜΙΚΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Ἡ πατρίδα μου εἶναι ἓνα νησί τοῦ Ἰονίου πελάγους. Γεννήθηκα σ' αὐτὸ καὶ τὸ ἀγάπησα ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν ποῦ ἀντίκρισα τὸ φῶς του.

Ἀγάπησα τὴν ἡμορφὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ τὴν ὡραία ἀλμύρα της. Ἀγάπησα τοὺς συντρόφους μου, τοὺς φίλους μου, τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου. Τοὺς ἱστορικοὺς δρόμους του καὶ τοὺς ὡραίους γιαιλούς του. Τὴν ἀμμουδιά της. Τὸ ὡραῖο μου σχολεῖο ποῦ τοῦ ἡλίου τὸ φῶς ἔκανε τὰ τζάμια ν' ἀστράφτουν.

Σ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο ἔμαθα τὰ πρῶτα γράμματα, τὰ πρῶτα παιγνίδια, τοὺς πρώτους τούπους. Στὴν ὡραία θάλασσα ἔμαθα τὰ μυστικά της τοὺς πρώτους ἄρθρους τὰ πρῶτα τραγούδια της. Στὸ δάσος τοῦ ἔμαθα τὸ κελαῖδ' ἢ τῶν πουλιῶν τὰ γυλισμάτα τῶν ζῶων.

Κοντὰ στὴν θάλασσα ἦταν χι-

σμένη ἢ πτωχὴ κατοικία μου. Κάθε μέρα ἀγνάντενα τὰ ἐμπορικά πλοῖα ἀπ' τὸ παράθυρό μου ποῦ ὁ κρότος ποῦ ἔκαναν μὲ ἔκανε νὰ δακρῶζω.

Ἀγνάντενα τὴν φουρτουνασμένη θάλασσα ποῦ ὁ πτωχὸς ψαροῦς ἔλεγε:

— Πρέτει νὰ φθάσω γρήγορα πρὶν ν' ἀρχίσῃ ἡ ἄγρια φουρτούνα.

Σ' αὐτὴ τὴ θάλασσα ἔκλαψα καὶ τὰ δάκρυνά μου βοῦλιαζαν στὸν βαθὺ βυθὸ της. Σ' αὐτὴ ἔμαθα τὸ πρῶτο κολύμπι. Ἔμαθα τὰ σπάρια ψάρια της. Ἔμαθα νὰ τὰ ψαρεύω. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ μικρὴ μου πατρίδα δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη. Γι' αὐτὸ ἔγω δώσω ὄσσο ὅταν θὰ μεγαλώσω νὰ δώσω τὸ πᾶν γι' αὐτήν.

ΠΑΝΑΓ. ΜΑΤΣΟΤΚΗΣ

Δ' 6) Θεσίου

Ο ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ ΜΟΥ

Τὸν κουμπάρῳ μου τὸν ἀγόρασα στὴν ἀρχὴ τῆς χρονιάς. Εἶναι ἓνα χωματένιο πραγματάκι μὲ μεγάλη κοιλιά καὶ μιὰ σχισματιά.

Καθημερινὰ παλεύω νὰ τοῦ γεμίσω τὴν κοιλιά μελεφτά. Ποῦ νὰ τᾶθω ὁ μωσ;

Νὰ ποῦ! Ὁ μπαμπᾶς μου μοῦ δίνει κάθε μέρα πότε πενηνταράκι καὶ πότε δραχμὴ. Πολλὲς φορὲς στεγῶ τὸν εαυτό μου ἀπὸ τὰ κοιλοῦρα ἢ τὶς καραμελίτσες, ποῦ θὰ πάρω στὸ διάλεμμα καὶ τὰ ρίχνω στὸν κουμπάρῳ. Τί νὰ σοῦ κάμουν ὅμως αὐτά; Μὲ ψέματα δὲν γεμίζει ὁ κουμπάρῳ.

Ἡ κοιλιά του εἶναι μεγάλη. Σκέφτηκα νὰ κάμω ἀκονομίες ἄλλες.

Στὴν ἀρχὴ τῆς σχολικῆς χρονιάς δὲν ἀγόρασα καινούργια τσάντα. Θὰ περᾶσω μὲ τὴν παλιὰ καὶ μοῦ ἔδωσε ὁ μπαμπᾶς ἓνα ἐκατοστάριον καὶ τὸ ξορίζω μέσα.

Ἔτσι μὲ ἄλλο τρόπο σκέφτηκα νὰ βροικονομήσω λεπτὰ. Διαβάζω γρήγορα καὶ γράφω τὰ μαθήματά μου καὶ ὁ μπαμπᾶς μου μοῦ δίνει πότε τάληρον πότε δεκάριον.

Τὰ ρίχνω καὶ αὐτὰ μέσα.

Νὰ καὶ ἄλλος τρόπος ποῦ παίρνω χρήματα: Ὅταν ὁ μπαμπᾶς μου εἶναι χαρούμενος καὶ εὐχαριστημένος, ἐγὼ βρίσκω τὴν εὐκαιρία καὶ τοῦ ζητᾶω καὶ μοῦ δίνει.

Ἔτσι ἔφθασε ὁ κουμπάρῳ μου χω-

νεύοντας καὶ ξαναχωνεύοντας τὸν παρῶ μου γὰ εἶναι πολὺ βαρῦς.

Μὰ θραδνὰ ἐκεῖ ποῦ τὸν ἐχάιδειναι καὶ τὸν καμάρωνα πὼς εἶχε πολὺ παρῶ, μούπτεσε ἀπὸ τὰ χέρια κάτω καὶ βροο σπορτίστηκαν δεκάρες, πενηνταράκια, δραχμὲς, δίδραχμα, τάληρα, δεκάρινα, καὶ γέμισε ὁ τόπος χρήματα!

Ἔ! τί χαρὲς ποῦ ἔκανα. Πηλοῦσα ὡς ἐκεῖ ἐπάνω! Ὅλα τὰ χρήματα ἦταν δικὰ μου!...

Μοῦ εἶπε ἡ μαμά μου:

— Αὐτὰ, Νικολάκη, θὰ τὰ βάλωμε στὴν Τράπεζα νὰ τᾶχης ὅταν μεγαλώσης γιὰ νὰ σπουδάσης! »

ΝΙΚΟΣ ΣΚΛΗΚΑΣ

Γ' 4) Θεσίου

ΓΙΑΤΙ ΑΓΑΠῶ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΜΟΥ

Τοὺς γονεῖς μου τοὺς ἀγαπῶ γιατί φροντίζουν πάντοτε γιὰ τὸ καλὸ τῆς ζωῆς μου.

Ὁ πατέρας μου ἐργάζεται στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ τὰ λεπτὰ ποῦ θὰ ἀγοράζουμε διάφορα πράγματα ποῦ χρειάζεται στὸ σπίτι μας.

Ἡ μητέρα μου μὲ ντύνει μὲ χτενίζει μὲ ἐτοιμάζει κάθε ἡμέρα γιὰ τὸ σχολεῖο.

Γιὰ ὅλα τὰ πράγματα αὐτὴ φροντίζει.

Ὅταν καμμιά φορὰ ἀρρωστήσουμε

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Στὸ σπίτι μου ἔχω ἓνα ραδιόφωνο. Πόσα καὶ πόσα πράγματα δὲν ἀκούμε ἀπ' αὐτό! Εἶναι ἓνα παράξενο πρᾶγμα. Πατώντας ἓνα κομπι ἀκούγεται μιὰ γλυκεῖα μελωδικὴ φωνή. Πατώντας τὸ πάλι ἡ φωνὴ χάνεται. Παράξενα πλὴν παράξενα.

Σὰν ἤμουν μικρὴ ἔλεγα μέσα μου. Ἄπο ποῦ ἀκούγονται αὐτὰ τὰ τραγούδια; Ἐγὼ δὲν βλέπω κανένα νὰ τραγουδᾷ. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως μεγάλωσα καὶ μοῦ λύθηκε αὐτὴ ἡ ἀπορία.

Ἄπ' αὐτὸ μαθαίνωμε πάρα πολλὰ πράγματα. Τραγουδεῖ αὐτὸ τόσο ἀφέσων σὲ βῆς τὰ παιδιὰ ἀκόμη καὶ στοὺς μεγάλους. Μὰ πὼς πολλὸ οἱ μεγάλοι πορρακλουθοῦν τὶς εἰδήσεις. Τὸ ραδιόφωνο εἶναι πολὺ ὠφέλιμο.

Δὲν μπορῶ νὰ περιγράψω πόση εὐχαρίστηση μοῦ δίνει τὸ ραδιόφωνο. Ἄτὸ μ' ἐνώνει μ' ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

Καὶ μοῦ φαίνεται σὰν νὰ ἔζη ζωὴ μέσα του τὸ ἄντρο κοῦτί.

Ὅταν μοῦ περισσεύουν ὥρες ἀπὸ τὰ μαθήματά μου, κάθομαι ὅρες ὀλόκληρες ἀκούοντας τὰ τραγούδια τοῦ ραδιοφώνου καὶ ποῦ χωρὶς νὰ θέλω, μὲ πιάνει ἔνας γλυκὺς ἔντρος.

Κάθε Κυριακὴ ἀκούω ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τὴν θεία λειτουργία.

Πολλὲς φορὲς ξεχνάωμε ὅλοι μας ἀκούοντας τοὺς γλυκοὺς ἤχους ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο.

Ἀκόμη καὶ ἡ μικρὴ μου γατούλα μὲ τὴν μαύρη της γούνα ποῦ κάθεται κοντὰ στὴ σόμπα καὶ παίξει μὲ τὸ κουβάρι τῆς γιαιγιάς εὐχαριστῆται ὅταν ἀκούῃ τὰ τραγούδια τοῦ ραδιοφώνου.

Ἐπάρχουν πολλὰ εἶδη ραδιοφώνων.

Ὅπως εἶναι τὸ Τραϊζέστου τῆς τσέπης κ.λ.π.

Ἄτὰ εἶχα νὰ γράψω γιὰ τὸ τόσο ὠφέλιμο στὴ ζωὴ τὸ ραδιόφωνο, αὐτὸν τὸν καλὸ σπιτικό μας φίλο.

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΑ ΡΙΖΟΥ

Δ' Βον Μονοθέσιον

οἱ γονεῖς μου ἀγορεύουνε πάνω ἀπὸ τὸ κροφάκι μου.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ ποῦ φροντίζουν οἱ γονεῖς μου πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ μὴν τοὺς στανοχωρῶ ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀκούω γιὰ τὸ κάθε τι ποῦ μᾶς λέγουν.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΚΟΤΡΑ

Λον Μονοθέσιον

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΜΑΣ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

ΔΩΔΩΝΗ, τὸ ἀρχαιότερο Μαντεῖο

Κάθε ταξιδιώτης πὸν θὰ ξεκινούσε ἀπὸ ὁποιοδήποτε μέρος τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ φθάσῃ στὰ Ἰωάννινα —τὴν ἀρχαίαν Ἑλλοπία— καὶ νὰ προχωρήσῃ 22 χιλμ. παρακάτω, γιὰ νὰ πατήσῃ στὴν ἐσθὴ γῆ τῆς Δωδώνης καὶ νὰ πάρῃ τὸν χορημῖο, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ τὸ ἀπαιτούμενο χρυσάφι. Καὶ τότε οἱ ἱερεῖς ἔγραφαν σὲ παπύρους τὸ μυστηριώδες γιὰ τοὺς ἄλλους θρόσισμα τῶν ἀοράτων στομάτων τῆς ἱερῆς δευός.

Καὶ ὅταν δινόταν ὁ χορημῖος —παρ' ὅλα αὐτὰ πάντοτε ἀλληγορικός— ἔφευγε ὁ ταξιδιώτης γεμάτος εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς Θεοὺς πὸν τὸν βοηθοῦσαν στὸ ἀδιέξοδο ἢ στὴν σιμφορὰ πὸν θὰ τὸν εἶχε βρεῖ!

Καὶ ὅταν τὸ 274 π.χ. κατασκευάσθηκε τὸ μεγαλοπρεπὲς θέατρον μὲ 63 σειρὰς καθισμάτων, τρία διαζώματα καὶ χωρητικότητα 18.000 θεατῶν περίπου, ἄρχισαν οἱ γιορτὲς πὸν δόξασαν τὴν Δωδωναία γῆ ὅπου παίχτηκαν οἱ κωμωδίες καὶ τὰ δράματα ὅπως ἡ Ἥλέκτρα, Χοηφόρος καὶ Εὐθυμίδης, ἡ Ἰφιγένεια ἐν Αἰδίδι, ἡ Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις κ.λ.π.

Καὶ τώρα νά, ὅσοι ἀπὸ δυὸ χιλιάδες χρόνια ἄρχισε πάλι νὰ βγαίῃν στὴν ἐπιφάνεια ὁ ἱερὸς χώρος καὶ δείχνει τὰ περασμένα του μεγαλεῖα. Ἰσως αὐτὸ νὰ συντελέσῃ στὸ νὰ βοῆ ἡ Δωδώνη καὶ τὴν μεγάλη, ξακουστή, τρανή, παλιά της δόξα!

Ἔτσι τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων ἀρχισε νὰ μεταφέρεται ἀπὸ τοὺς νέους στὸν ἄνω —τῆς ἱερῆς δευός, τῶν τριπόδων—, τῆς Δωδωναίας γῆς, συνεχίζοντας τὴν κομμένη παράδοσι!

Ἔ, Δωδωναία γῆ! Τρανή ἀπόδειξις στὶς τόπες ἀποδείξεις τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προγόνων μας! Ἔ, ἂν οἱ ἱερεῖς σου πέτρες, πὸν στέκουν μνημεῖα πολῦτιμα ἀγαπημένα, εἶχαν στόμα νὰ μιλήσουν πόσα δὲν θὰ μᾶς ἔλεγαν. Αὐτὲς οἱ πέτρες εἶδαν τοὺς ἀρχαίους νὰ παίζουν τὰ ξακουστὰ δράματα καὶ κωμωδίες, αὐτὲς οἱ πέτρες εἶδαν τοὺς νέους τοὺς ἀπογόνους νὰ ζωντανεύουν τὴν Ἥλεκτρα! Πόσες φορὲς δὲν θὰ εἶδαν τοὺς ἱερεῖς νὰ γράφουν σὲ παπύρους τὸ μυστηριώδες ἀνάσασμα τῶν φύλλων τῆς ἱερῆς δευός! Ἔ, Δωδώνη, τόσα χρόνια περιμένεις θαμμένη μέσα στὴν γῆ, ἀπὸ τὸ χῶμα τῶσων αἰώνων! Καὶ νὰ πὸν ἦρθε ἡ στιγμή καὶ ξαναβγήκεις στὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔστω καὶ χωρὶς τὴν πρότερη δόξα σου!

Ὅμως μὴν εἶσαι τόσο λυπημένη!

Λές τὰ παιδιὰ σου κάγουν ὅ,τι μποροῦν γιὰ νὰ σὲ ἀναδείξουν πάλι ὅπως σοῦ ἀξίζει! Τὰ σκαλιὰ πὸν ἀνέβαιναν οἱ ἀρχαῖοι, τώρα τὰ ἀνεβαίνουν οἱ ἀπόγονοί τοὺς. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ εἶναι θλαμμένα. Πῶς' τους ἐσὸ παρηγόρησέτα, πὸς τῶποτε δὲν μένει ἀπὸ μιὰ εὐτυχημένη ἐποχὴ, ὅλα γίνονται παρελθόν. Πῆς τους νὰ ζήσουν μὲ τίς ἀναμνήσεις ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν περηφάνεια πὸς καὶ πάλι Ἑλληνες κατοικοῦν στὸν τόπο αὐτὸ.

Παραπέρα ἀπὸ Σένα κεῖται μισογχορευμένος ὁ ναὸς τοῦ Διὸς. Καὶ αὐτὸς εἶναι ἔρημος. Κανεὶς πιά δὲν ἐρχεται στὸ ἱερὸ του νὰ προσκυνήσῃ. Κανεὶς πιά δὲν μένει πιστὸς στὴν θεοσκεία τῆς εἰδωλολατρείας νὰ σφάξῃ ἔστω καὶ ἓνα πουλάκι γιὰ νὰ τὸν ἐξιμενήσῃ. Ἔσὸ μπορεῖς νὰ τὸν παρηγορήσῃς καὶ αὐ-

τόν. Πῆς του νὰ μὴν νομίσῃ πὸς τὰ σπιτία καὶ τὰ διάφορα ἄλλα κτίρια τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων πὸν ἀπήτησαν καὶ τοῦ πῆσαν τὴν βασιλεία θὰ μένουν! Ὅχι! Ἄλλα πὸν ὠραῖα πὸν παρὰξένα, θάβουν ἔπειτα στὸ πέραςμα τῶν αἰώνων νὰ καταλάβουν τὴν θέσι τους.

Πῆς του νὰ μὴν στενοχωριέται γιὰ τὶ οἱ ἀνθρώποι ἔφτιαξαν καὶ αὐτοὶ κεραινοὺς ἀπὸ ἤλεκτροσιμό, οὔτε γιὰ τὸ πῆσαν τὸν θρόνο του μὲ τὰ ὅπλα πὸν ξεροντὸν θάνατο, γιὰ τὶ κάποτε, θὰ πάφουν αὐτὰ, τότε πὸν θὰ κυριαρχήσῃ ἡ ἀγάπη, ἡ ὁμόνοια, ἡ ἀδελφότης πάνω στὴ γῆ, διδάγματα τῆς ὠραίας θεοσκείας τοῦ Ναζωραίου πὸν πῆσε τὴ θέση του.

ΒΙΚΗ ΚΑΛΦΑΚΑΚΟΥ

Στ' 4)θεσίου

Η ΓΑΤΟΥΛΑ ΜΟΥ

Δὲν πᾶνε πολλὲς ἡμέρες πὸν ὁ μπαμπᾶς μου ἔφερε στὸ σπίτι μία γατούλα.

Πόσο εὐχαριστήθηκα! Ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι δὲν εἶχα καθήσει καθόλου.

Ὅλο ἔπαιζα μαζί της.

Ἐγὼ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι τὴν ὠνόμασα Σταχτούλα, γιὰ τὶ ἡ γούνα της εἶναι σταχτιά.

Ἔτσι, μιὰ μέρα πῆγα στὴν ντουλάπα καὶ βοῆκα μία σὰς κορδέλλα καὶ τῆς τὴν ἔβρασα στὸ λαμό.

Τὶ ἄμορφη πὸν φαίνόταν!

Ἦ γάτα μου τὰ βράδια ἐρχεται καὶ κάθεται κοντὰ στὴν σόμπα μας. Μάλιστα μιὰ φορὰ, ἡ μαμά μου ἔπλεκε καὶ τῆς ἔπεσε χάμω τὸ κουβάρι. Αὐτὴ μόλις τὸ εἶδε σὰν σκυλάκι πετάχτηκε ἀπὸ τὴν σόμπα καὶ ἄρχισε νὰ παίξῃ μαζί του.

Ἐγὼ τότε ζήλεψα τὸ παιχνίδι της καὶ πῆγα κάτω νὰ πάρω ἓνα ψαλάκι. Ἀπὸ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, μόλις τὰ μυρίστηκε ἔτρεξε κατ' ἐπάνω μου. Ἐγὼ ὅμως δὲν τῆς τὸ ἔδωσα ἀλλὰ ἄρχισα νὰ παίξω.

Μετὰ ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες μοῦ τὸ ἄρπαξε καὶ τὸ ἔφαγε.

Ἐγὼ ἀπὸ τὴν πολλὴ χαρὰ μου τῆς ἔβγαλα ἓνα ποίημα:

Ἦ Σταχτούλα ἡ γατούλα
ὅλο παίζει καὶ πηδᾷ
σκαρφαλώνει στὰ δενδράκια

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

Στὸ χωριὸ μου ἔχω μεγάλο σπίτι. Πόσο τὸ ἀγαπῶ τὸ σπιτάκι μου! Κάθε καλοκαίρι πηγαίνω καὶ κάθομαι 2 μῆνες μὲ τίς ζέστες. Ἐχει μεγάλη καὶ ὠραία ἀλλὴ μὲ πλάκες στρωμένη. Ἐχει μεγάλα καὶ εὐρύχωρα δωμάτια. Γύρα - γύρα ἔχει κήπους μὲ πολλὰ καρποφόρα δένδρα καὶ πολλὰ λουλούδια.

Τὶ ὠραῖο τὸ σπιτάκι μου! Τὸ καλοκαίρι ἐρχονται τὰ ξαδερφάκια μου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη. Τὶ παιγνῖδια καὶ ξεφωνητά! Ὅταν περᾶ τὸ καλοκαίρι τὸ κλείνομε καὶ ἐρχόμαστε στὰ Γιάννινα.

Πόσο λυποῦμαι πὸν ἀφήνω τὸ σπιτάκι μου. Μοιάζει τώρα σὰν τὴν ἔρημη χελιδονοφωλὴ πὸν ἔφυγαν τὰ χελιδόνια. Ἄλλὰ οἱ μῆνες περνοῦν, πάλι θὰ μᾶς ἔλθῃ τὸ καλοκαίρι καὶ θὰ ξαναπάω στὸ σπιτάκι μου. Ἐχει δικίο ἡ γοιούλα πὸν εἶπε: «Σπιτί μου σπιτάκι μου, σπιτοκαλυβάκι μου».

ΜΑΡΙΝΑ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Λον Μονοθεσίου

καὶ δὲν τὴ νοιάζει οὔτε σταλιά

Ἄχ πόσο ἀγαπῶ τὴν γατούλα μου!

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΤΡΜΑΚΕΣΗ

Ἐ' Β' Μονοθεσίου

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΝΟΤΕΣ

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

"Όμορφες είναι όλες οι εποχές και κάθε μία έχει τις χάρες της.

Το φθινόπωρο όμως το αγαπώ απ' όλες περισσότερο.

Είναι μια εποχή γλυκειά και μελαγχολική.

"Όλα είναι μέτρια την εποχή αυτή και τίποτε δεν ξαφνιάζει.

Δεν μοιάζει του καλοκαιριού, που μέρες - μέρες μ'ας ψήνει με τον καντερό ήλιο του, ούτε του χειμώνα που πολλές φορές μ'αξ ξεπαγιάζει με τις απότομες βαρυσχεμωνίες του και τους παγερούς βορράδες του.

Τώρα ο ήλιος είναι μαλακός και οι άπτινες του μ'αξ θωπεύουν απαλά σαν ποτόπουλα.

Τώρα το αεράκι είναι δροσερό και ευχάριστο.

Οι νύκτες και οι ημέρες, με ίδιες ώρες, σαν καλές αδελφούλες, πάντα ευχάριστες και γλυκές.

"Ησυχία απλώνεται παντού και πέ-ρα ή θάλασσα παίζει ναζιάρικα με το κύμα που ξεφυγιά απαλά στην άμμου-διά της.

"Ο κόσμος δεν λούζεται πιά στην άγκυλιά της και οι γλάροι πετούν ά-μέρμυνοι και μόνοι.

Μόνο οι βαρκοῦλες γλυκομοῦνται στ' άπάνεμα λιμανάκια της, με κατε-βασμένα τὰ πανάκια τους. Σάν περπα-τώ στο δρόμο με χαιρετούν τὰ φύλλα τῶν δένδρων, που κιτρινωμένα πέ-φτουν επάνω μου με τὸ πιὸ σιγανὸ φύ-σημα τοῦ αέρα. Σὲ λίγο οἱ δενδροστοι-χίες θὰ μείνουν με τὰ δένδρα γυμνά, καὶ κλαδιά σὰ σθησιμένα κεράκια στὰ μανουάλια. "Όλη ἡ φύσις παίρνει ἕνα καινούργιο χροῖμα. "Όλα ἀλλάζουν ἐμ-φάνιση: Τὰ δένδρα, τὰ φυτά, τὰ λου-λούδια, τὰ φτωχὰ χορταράκια.

Τὰ ταξειδιάρικα πουλιά ετομαζόν-ται γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι πρὸς τὸ Νότο:

Τὰ χελιδόνια κάνουν τις τελευταίες βόλτες τους γιατί σὲ λίγο θὰ μ'αξ ἀπο-χαιρετήσουν.

Στὰ χωριά οἱ χωρικοί συγκεντρῶ-νουν ξύλα γιὰ τὸ τζάκι τους και στίς πόλεις ἀγοράζουν κάρθουνα γιὰ ἰς σόμπες τους. Κάπου - κάπου κάνει τὴν ἐμφάνισή του και κανένα συννεφάκι.

"Ο γεωργὸς τὰ κοιτάζει και ετομα-ζει τὰ σύνεργά του. Σὲ λίγες ἡμέρες θὰ ἔχωμε βροχή ἔλεγε προχθὲς ὁ κυρ-Μήτρος που δὲν πέφτει ἔξω σὲ κάτι τέ-τοια. "Ἦρθε ὁ καιρὸς πιά γιὰ τὸ θρ-γοῦμα.

Τὰ πρωτοβόρξια περιμένουν οἱ γεωργοὶ γιὰ νὰ ἀπλωθοῦν στὸν κάμπε, νὰ ὀργώσουν και νὰ σπείρουν τὸ σιτά-ρι και τὸ κριθάρι τους. "Ας εἶναι εὐ-λογημένος ὁ κόσμος τους γιὰ νὰ φάμε κι' ἐμεῖς τὸ ψωμάκι μας.

Σὰς ἀρέσει τὸ φθινόπωρο; Ἐμένα μου εἶναι ἡ μεγαλύτερη συμπάθειά μου.

ΛΕΟΝΤΙΟΣ Κ. ΠΟΡΤΟΚΑΛΑΚΗΣ
Β'. Μονοτάξιον

ΕΝΑ ΠΟΥΛΑΚΙ ΣΤΟ ΚΛΟΥΒΙ

Εἶναι πρωί. "Ο ήλιος τὸ χρυσομάλλο πάλιχαρι τῆς ἡμέρας καθισμένος στὸν χρυσοστολισμένο θρόνο του, χίνει με τις ἀκτίνες του, με τις πυρῶσαντες κο-ρυφές του παντοῦ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Τὰ πουλάκια στὴν πράσινη φυλλω-σιά τῶν δένδρων συμπληρώνουν με τὰ κελαϊδήματά τους τὴν ἀρμονία τῆς φύ-σεως.

"Όλα χαίρονται! "Όλα γελοῦν!

Γι' ὡς ἄρα χαρούμενη κι' ἐγὼ ἰσὺ τὴν ἀγορά.

Καθὼς περπατοῦσα ἀνωσα ἕνα κε-λαϊδήμα γεμάτο πίκρα και παράτονο. Κοίταξα ψηλά και εἶδα ἕνα κλουδάκι ἔξω ἀπὸ ἕνα μαγαζι κρεμασμένο.

Μέσα στὸ κλουβί ἦταν ἕνα μικρὸ κα-καρίνι με ἕνα μικρὸ κεφαλάκι και σω-ματάκι με δύο φτερά πολύχρομα και ἕνα μικρὸ κίτρινο σάμφος.

Ἐξακολουθοῦσε νὰ κελαϊδῆ πιχωμέ-νο παραπονεμένο.

Τὶ νὰ ἔλεγε ἄραγε;

Μὰ τί ἄλλα θὰ ἔλεγε τὸ μικρὸ και χαριτωμένο πουλάκι;

Θὰ ἔλεγε. Εἶμαι σλαβωμένο μέσα σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ κλουδάκι. Ζῶ μα-κριά ἀπὸ τὴν στοργικὴ και ἀγαπημένη μαννούλα μου που ὅταν ἤμουν μικροῦ-λη με ἐφρόντιζε. Μοῦ ἔφερονε φαγάκι νὰ τρώω και με προστάτευε ἀπὸ τοῖς κακοῦς ἐχθροῦς μου.

"Ἦ ψυχὴ μου αἰμάτωσε ἀκούγοντας τὸ μικρὸ καναρινάκι νὰ μοῦ λέγη αὐ-τά.

"Ἄλλὰ δὲν ἔσταμάτησε μοῦ εἶπε και ἄλλα.

Τὶ χαρούμενα που εἶναι τὰ ἄλλα τ' ἀδελφάκια μου. Ζοῦν ἐλεύθερα στὰ δά-ση και χαίρονται τὸν ἀνοιξιάτικο ήλιο. "Ἔτσι κι' ἐγὼ ἤμωνα χαρούμενο και πετοῦσα με τὴ μαννούλα μου ἀπὸ δέν-δρο σὲ δένδρο.

Μὰ ἐκεῖ που καθόμουν ἀμέρμυνο και τραγοῦδοῦσα, ὁ κακὸς ἐχθρὸς μου σι-γά - σιγά ἤρθε και με ἔπιασε.

Και τώρα θρόσσομαι σ' αὐτὸ τὸ κλου-

βί. Χωρὶς τὴν μαννούλα μου θὰ πεθά-νω ἰσὺ τὴν στενοχώρια.

"Όπως ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει στὴ φυλακὴ και πεθαίνει ἔτσι και ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι σλαβωμένο και θὰ φθάσῃ ἡ ὥρα που θὰ πεθάνω.

"Ἦ φωνὴ του ἐφαινόταν τώρα τελευ-ταία ὀργισμένη και πολὺ πιχωμένη.

Καμμένο πουλάκι μου ἂν μποροῦσα νὰ σὲ ἐλευθέρω τί καλὰ θὰ ἦταν!

Θὰ χαιρόσουν μαζί με τὰ ἀδελφάκια σου τὸν ήλιο και θὰ ἤσον μαζί με τὴ μαννούλα σου και θὰ πετοῦσες χαρού-μενο ἀπὸ κλαδί σὲ κλαδί και ἀπὸ δέν-δρο σὲ δένδρο.

Ἀπὸ τὰ μάτια μου κύλησε ἐπάνω στὰ ροδοκόκκινα μάγουλά μου ἕνα κα-φτερὸ δάκρυ.

"Αχ! νὰ μποροῦσα νὰ σὲ βοηθήσω κακόμοις πουλάκι μου. Μὰ δὲν μπο-ροῦσα νὰ κάνω τίποτα.

Γι' αὐτὸ ἔφυγα καταλυπημένη γιὰ τὸ σπίτι μου.

ΕΛΕΝΗ ΦΡΙΓΚΑ
ΣΤ' 6)θεσίον

Ο ΚΗΠΟΣ ΜΟΥ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Εἶναι φθινόπωρο. Εἶμαστε στὸν μῆνα του.

"Όλα τώρα ἔχουν μία θλιμμένη ὄψη. "Ἔτσι και ὁ κήπος μου.

Μὲ τις βροχὲς και τις ἀστραπὲς τὰ λουλουδάκια του μαράθησαν και μόνον τὰ χρυσάνθεμα και μερικὲς ντάλιες ἔ-μειναν.

Και ὅμως!

"Ἦ γιαγιά μου και ἐγὼ τὸν περι-ποιηθήκαμε και εἶναι ὁμορφότερος.

Νομίζεις ὅτι τις ἡμέρες που ὁ ή-λιος εἶναι στίς χάρες του, τὸ φθινό-πωρον κάτι τοῦς ἔδωσε που δὲν τὸ ἔ-χουν οἱ ἄλλες εποχὲς.

Μία ἡμέρα χαρούμενη τοῦ φθινο-πώρου, ὅταν ἐγύριζα ἀπὸ τὸ σχολεῖο,

ΣΤΟ ΠΑΤΗΤΗΡΙ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΜΑΣ

Αύτες τὶς μέρες συζητοῦμε γιὰ τὸ σταφύλι, τὸν βασιλιὰ τῶν φρούτων. Χθὲς φέραμε ὅλα τὰ παιδιὰ σταφύλια. Ἡ τάξις μας ἔμοιαζε σὰν νὰ τρυγήσαμε τὸ ἀμπέλι...

Σήμερα κάνομε μὲ χαρὰ τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν.

Γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ μῆς χρειάστηκαν ἕνας δίσκος, ἕνα μεγάλο κουτί ποῦ ἦταν σὰν σκάφη κι' ἕνα ποτήρι. Ὅλα αὐτὰ τὰ πήραμε ἀπὸ τὴν κυρία Ὀλγα, τὴν ἐπιστάτημά μας.

Στὸ πάτημα βοηθήσαμε ἡ Γιαννοῦλα, ὁ Λευθεράκης, κι' ἐγὼ.

Ἔτρεχε τὸ ζουμί θαλδὸ - θαλδὸ στὸ ποτήρι. Πατήσαμε ἀρκετά, σχεδὸν νὰ γεμίση τὸ ποτήρι. Τὶς φλοῦδες τὶς πε-

μία ἐκπληξίς μὲ περιμένει!

Μερικὰ λουλουδάκια τοῦ κήπου μου εἶχαν ἀνοιξοῦν γιὰ νὰ δεχθοῦν τὸν χρυσοῦν ἥλιον, νὰ ἰδοῦν τὸν γαλάζιον οὐρανό, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ δῶξουν τὰ ὠμαῖα τοὺς χρώματα.

Ἀλήθεια τί ὠραῖα χρώματα ποῦ εἶχαν! Ἦσαν κόκκινα πολὺ σκούρα καὶ κάπου - κάπου ἦταν γαλάζια.

Ἔδιναν πολλὴ ὁμορφιὰ σὲ ὅλον τὸν κήπο.

Καὶ χθὲς πάλι πολλὰ μεγάλα χρυσάνθεμα ἀνοιξαν γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸ φθινόπωρο ποῦ ἐνῶ εἶναι μελαγχολικὴ ἐποχὴ ἔχει γιὰ τὸ δικό του ποῦ δίνει στὴ φύσι μία ξεχωριστὴ ὁμορφιά.

Πόσο μοῦ ἀρέσει αὐτὴ ἡ μελαγχολία τοῦ φθινοπώρου, ποῦ τὸ κάνει πιδεχάριστο στοὺς ἀνθρώπους.

Μερικὲς φορές ποῦ ὁ οὐρανὸς εἶναι θυμωμένος φαίνεται ὅτι θὰ βρέξει καὶ σὲ λίγο ἀρχίζει.

Ἐγὼ τότε λυποῦμαι νὰ βλέπω τὰ κακόμοια τὰ λουλουδάκια μου νὰ τὰ πνέγουν τὰ νερά τῆς βροχῆς καὶ τὰ φύλλα τοῦ πλατάνου ποῦ μοιάζει σὰν πελώριος δράκοντας.

Καὶ τὰ κακόμοια!

Μοιάζουν σὰν γενναῖοι πολεμιστὰς ποῦ δὲν φοβοῦνται τὸ κανόνια τῶν ἐχθρῶν των.

Κάθε πρωὶ τὰ ἐπισκέπτομαι καὶ τὰ παρηγοῶ λιγάκι.

Ποτὲ ὁ κήπος μου δὲν εἶναι τόσο ὠραῖος ὅσο τὴν ἀνοιξὴ ἀλλὰ καὶ τὸ φθινόπωρο ἔχει μία δική του χάρι.

Ἴσως εἶναι ἡ ὄψη τοῦ φθινοπώρου, ἴσως ὁ μουτυρωμένος κάποτε - κάποτε οὐρανός, ἴσως ἡ σκιερὴ καὶ λιπηρὴν γένην γῆς.

Σὰς ἀρέσει παιδιὰ τὸ φθινόπωρο; Σ' ἐμένα εἶναι ἡ ὠραιότερη σιμπιάδιά μου.

ΚΩΡΙΝΝΑ Ν. ΔΕΜΠΡΕΣΗ

Στ' 4)θεσίον

τάγαμε. Δέσαμε τὸ ποτήρι καλὰ καὶ τὸ βάλαμε στὸ μουσεῖο μας. Θὰ παρακολουθήσωμε τότε θὰ βρῶσῃ ὁ μοῦστος μας.

Ἡ Χαρόκλεια καὶ ἡ Εἰρηγέντα μοίρασαν σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ τὰ ὑπόλοιπα σταφύλια.

Μὲ τὶς ῥώγες κάναμε ἀριθμητικὴ. Τέλος τὰ φάγαμε. Αὐτὴ τὴν ἐργασίαν τὴν ἀνομάσαμε πάτημα τῶν σταφυλιῶν. Ἔτσι δὲν κάνει καὶ ὁ ἀμπελοργός; Μοιάσαμε κι' ἐμεῖς σὰν μικροὶ ἀμπελοργοί.

Τέλος τραγουδήσαμε «Στοῦ Μανώλη τὴν ταβέρνα».

Πόση χαρὰ ἐννοίωσα ἀπὸ τὴν σημερινή μας αὐτὴ ἐργασία!!

ΜΕΛΙΝΑ ΚΑΤΣΑΛΗΜΑ

Β' 4)θεσίον

ΚΑΣΤΑΝΑ, ΓΕΡΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Δὲν πέρασαν πολλὲς ἡμέρες τοῦ Δεκεμβρίου. Βρέχει συχνὰ καὶ ὁ βασιὰς σφυρίζει μανιασμένος. Οἱ κορυφὲς τῶν βουνῶν εἶναι χιονισμένες. Τὸ κρῦο εἶναι πολὺ τσουχτερό, καὶ μᾶς παγώνει τὸ πρόσωπο καὶ τ' αὐτιά, ὅταν πηγαίνομε πρωὶ στὸ σχολεῖο.

Σήμερα ξεκίνησα γιὰ τὸ σχολεῖο, μαζί μὲ τὸν φίλο μου τὸν Φώτη καὶ ὁλοτρῆξαμε γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Τὸ ἴδιον ἔκαναν καὶ ἄλλα παιδιὰ.

Βγαίνοντας στὴ γωνιά τοῦ δρόμου μᾶς ξάφνωσε μιὰ φωνή:

—Κάστανα, γερά κάστανα!

—Φώτη ὁ φίλος μας ὁ καστανὰς ξανάρθε, τοῦ εἶπα καὶ τὸν χτύπησα ἐλαφρὰ στὸν ὄμο.

Ἦάει ὁ παγωτατζῆς. Ποιὸς ξαίρει ποῦ νὰ ἔχη πετάξει τὸ καρτόσι του.

Τὸν ξεθρόνιασε ὁ καστανὰς.

—Καιρὸς ἦταν λέει ὁ φίλος μου.

Τρώγεται τώρα τὰ παγωτό; Ἐδῶ παγώνομε νὰ τὸν βλέπομε μανάχα.

Πήραμε μιὰ δριζυμὴ κάστανα καὶ τρέξαμε γιὰ τὸ σχολεῖο.

Πῶς ἀλλάζουν τὰ πράγματα, σκέπτομαι. Τὸ καλοκαίρι, ποῦ ἡ ζέστη ἦταν μεγάλη μὲ πόση ἀγάπη ἀκούσαμε τὴ φωνὴ τοῦ παγωτατζῆ!

Τώρα, οὔτε τὸν βλέπομε.

Ἄλλη ἀγάπη τώρα: ὁ καστανὰς. Τρῶς τὰ ζεστά κάστανα καὶ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ σου.

Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος...

Κάθε ἐποχὴ μὲ τὰ δικά της καλὰ, μὲ τὶς δικές της χάρες.

«Κάστανα! γερά κάστανα!».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΑΧΙΩΤΗΣ

Β'. Μονοθέσιον

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Μετὰ ἀπὸ τὸ Καλοκαίρι εἶναι τὸ φθινόπωρο.

Ὀνομάζεται ἔτσι γιὰτι παίρνουν νὰ τελειώσουν τὰ φρούτα: σταφύλια, σύκα, κάστανα, καρφύδια, μήλα, ἀχλάδια κ.λ.π. μὰ καὶ πολλὰ λαχανικά.

Τὸ φθινόπωρο ἀρχίζει ἀπὸ τὶς 22 Σεπτεμβρίου καὶ τελειώνει στὶς 22 Δεκεμβρίου.

Ἔχει τρεῖς μῆνες: τὸν μισὸν Σεπτεμβρίου, τὸν Ὀκτώβριο, τὸν Νοέμβριο καὶ τὸν μισὸ Δεκέμβριο.

Τὸν Σεπτέμβριο τρυγοῦν τὰ ἀμπέλια.

Ἐργάτες κι' ἐργάτριες μαζεύονται στὰ ἀμπέλια καὶ τρυγοῦν.

Ἀπὸ τὰ σταφύλια κρατοῦν μερικά καὶ τὰ πουλοῦν καὶ τὰ ἄλλα τὰ πατοῦν καὶ κάνομε μούστο.

Ἀπὸ τὶς φλοῦδες κάνομε τὸ τίπουρο.

Τὸν Σεπτέμβριο ἀνοίγουν τὰ σχολεῖα.

Ὅλα τὰ παιδιὰ πηγαίνουν σὲ μεγαλύτερη τάξι.

Τὸν Ὀκτώβριο ἀρχίζουν τὰ πρωτοβόρχεια.

Οἱ γεωργοὶ ὅταν βλέπουν τὴν γῆν δροσιωμένη ξεκινοῦν μὲ τὰ βόδια τους, ἢ τὰ ἄλογά τους ἢ τὰ τραπέζα, ἀν ἔχουν βέβαια, γιὰ τὰ χωράφια τους.

Ἀφοῦ τελειώσουν τὸ ὄργωμα, ἀρχίζουν τὴν σπορὰ μὲ τὶς σπαστικὲς μηχανὲς ἢ μὲ τὰ χέρια των.

Σπέρνουν σιτάρι, κριθάρι, βρύζα, βρώμη καὶ ἄλλα δημητριακά.

Τὰ χελιδόνια καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ταξιειδάρικα πουλιὰ, ἔχουν φύγει ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὶς θερμὲς χώρες.

Τὰ φύλλα ἀρχίζουν νὰ κιτρινίζουν.

Ἄμα κιτρινίσουν πολὺ ἀρχίζουν νὰ πέφτουν.

Κάνουν μία βόλτα γύρω ἀπὸ τὴν μάννα τους, τὸ δένδρο, καὶ πέφτουν.

Κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα σχηματίζονται κίτρινοὺς σωροὺς τοὺς ὁποίους μετακινεῖ ὁ ἀέρας.

Τὰ κίτρινα φύλλα οἱ κηπουροὶ καὶ οἱ γεωργοὶ τὰ μαζεύουν καὶ τὰ ρίχνουν στοὺς κήπους καὶ τὰ χωράφια, τὰ ὁποῖα σπαρτοῦν καὶ γίνονται περὶφρημὸ λίπασμα.

Τὰ φυλλοβόλα δένδρα μένουν γυμνά.

Μονάχα στὰ κλαδιά εἶναι χιλιάδες μιτάκια ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὴν Ἄνοιξὴ θὰ βγοῦν νέα φύλλα καὶ λουλουδιὰ.

Ὁ καιρὸς ἀρχίζει κατὰ τὸν Νοέμ-

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΑΕΡΑΣ

Τὸ πρωτὸ ποὺ σηκώθηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου, πλύνθηκα, κτενίστηκα, ἔγραψα τὰ μαθήματά μου, τὰ τελείωσα ὅλα καὶ βγήκα στὸ μπαλκόνι μου. Ἐκεῖ, τί νὰ ἰδῶ!... Ὁ ἀέρας μᾶς εἶχε ρέξει μιὰ γλάστρα κι' ἐγώ, μόλις τὴν εἶδα, ἔτρεξα καὶ τὴν σήκωσα. Ἐνα κλωνοράκι ἀπὸ τὸ λουλουδί εἶχε σπάσει. Κι' ἔμαθα πὸς μᾶς ἔσπασε τὸ κλωνοράκι...

Ἐγὼ ἔτρεξα καὶ τὸ εἶπα στὴ μαμά μου. Ἡ μαμά, ὅταν ἄκουσε ὅτι ἔσπασε ὁ ἀέρας τὸ λουλουδί, στενοχωρήθηκε πάρα πολύ.

Ὁ ἀέρας μᾶς κάνει πολλές καταστροφές στὸν κήπο. Ὁ σημερινὸς ἀέρας ἦταν πολὺ δυνατός. Μᾶς ἔστράβωσε κι' ἄλλα παλλὰ λουλουδία.

Ὁ ἀέρας δὲν εἶναι πάντα δυνατός. Εἶναι τότε δυνατός καὶ τότε σιγανός.

Ἡ μαμά μου μὲ φώναξε, γιὰ νὰ μὲ ἔτοιμάσει γιὰ τὸ σχολεῖο, γιὰτί ἡ ὥρα εἶχε περάσει.

ΚΑΛΥΨΩ ΚΑΖΑΝΤΖΗ

Βα 6)θεσίον

Η ΟΜΙΧΛΗ

Ὅπως κάθε μέρα εἶσαι καὶ σήμερα ἔξυπνησα τὴ συνθησομένη μου ὥρα. Πηγαίνοντας στὸ τραπέζι νὰ ἔτοιμάσω τὴ τσάντα μου, βλέπω ἔξω πικνὸ σκοτάδι.

—Μαμά φωνάζω μήπως ἔγινε λάθος καὶ ἔξυπνησα πολὺ πρωτὸ;

—Ἄν κοιτάξης καλύτερα θὰ ἰδῆς ὅτι ἔγινε ὀμίχλη μοῦ ἀπῆλθε ἡ μαμά. Πλησιάζω στὸ παράθυρο καὶ βλέπω ὁλόκληρη τὴν φύσι σκεπασμένη μ' ἕνα γροῖζο πέπλο. Θὰ πέρασαν ἴσως καὶ παραπάνω ἀπὸ 10' λεπτά, χωρὶς νὰ κάνω τὴν παρασημοκίνη κίνησι ἔχοντας τὰ μάτια μου στυλωμένα στὸ ἄπειρο, χωρὶς φυσικὰ νὰ διακρίνω τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ ἀχαρὴ κίνησι μερικῶν ἀνθρώπων. Ἦτο τόσο πικνὴ ἡ ὀμίχλη ὥστε σὲ λίγα μέτρα ἀπόστασι δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ διακρίνη τὸν πιδ στενὸ τοῦ φίλου.

Ἀλήθεια σκέφτηκα ἔχομε τέσσερες μέρες ποὺ μπήκαμε στὸ χειμῶνα καὶ δὲ θέλωμε νὰ τὸ πιστέψουμε ἀκόμη, ὅτι ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ εἶναι ἀχώριστοι

βριο νὰ κρυώνη καὶ οἱ νοικοκυρὲς ἀνάβουν τὶς σόμπες.

Τὸν Δεκέμβριο μαζεύουν τὶς ἐλιές καὶ τὰ ἔσπεριδοειδή.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Φθινόπωρο.

ΠΑΝΑΓ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ε', 6)θεσίον

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΟΜΙΧΛΗ

—Ὅτι ὡ ὦρα, σήκω παιδί μου, ἀκούω τὴν μαννούλα μου νὰ μοῦ λέγη. Ἀμέσως πετάγομαι, ἐλατήριο, ἀπὸ τὸ ζεστό μου κρεβάτι γιὰ νὰ προλάβω νὰ πάω στὸ σχολεῖο.

Ὅπως ντύνομαι ὀχνω μ'ὰ ματιὰ στὸ παράθυρο. Ἐξω ὅλα εἶναι χιονόλευκα. Χιόνι, εἶπα, τί χαρά! Πλησιάζω στὸ παράθυρο καὶ μὲ μεγάλη μου

λύπη βλέπω πὺς εἶχα γλασθῆ δὲν ἦταν παρὰ μιὰ πικνὴ ὀμίχλη. Ἐτοιμάσθηκα γρήγορα - γρήγορα καὶ ἔξοκνήθησα γιὰ τὸ σχολεῖο. Οἱ δρόμοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ διασπασμένους διαβάτες. Ἄκουσα τὰ βήματά τους καὶ μόλις πλησιάζαν πολὺ τοὺς ἔβλεπα. Πήγαιναν στὶς δουλειές τους. Ὁ ἥλιος ἔμοιαζε σὰν φεγγάρι. Ἄδικα αἱ ἀπῆλθε του προσπαθοῦσαν νὰ τραπήσουν τὰ λευκὰ πεντόνια τῆς καταχνιάς. Τὰ δένδρα μόλις διακρίνονταν καὶ τουλάκια ποιεῖνὰ, τὰ εἶχε κλειδώσει ἡ κρυὰ ὀμίχλη μὲ διπλὰ κλειδιόνια στὰ ὑγρά πομπουλῆνα παλάτια της.

Στοῖβω στὸ στενὸ καὶ βλέπω στὸ βάθος ἕνα κόκκινο σημάδι. Τί πᾶγμα νὰ εἶναι αὐτὸ διερωτήθηκα. Ἡ περιέργεια μὲ προάγει καὶ τρέχω νὰ τὸ φθάσω, σὰν τὸ καρδί πὺς πλησιάζει τὸ φάρο. Σιγά - σιγά ἡ ὀμίχλη ἀρξισε νὰ ἀραιώνη καὶ βλέπω, τί νομίζετε; τὸ παλτὸ τῆς Ἀγγελικούλας. Τὴν ἔπειρησα καὶ γελώντας τῆς εἶπα τί εἶχα πᾶθη.

—Μὲ τὸ δίκιο σου, μοῦ λέει ἡ Ἀγγελικούλα, δὲν κοιτᾶς τί πικνὴ ὀμίχλη εἶναι σήμερα! Ἐγὼ νομίζω πὺς εἶμαι τυλιγμένη στὰ πομπουλά!

Ἐτσι μιλώντας προχωροῦσαμε πρὸς τὸ σχολεῖο. Ἡ περιπέτειά μας ὅμως δὲν σταματήσε ἐδῶ. Ἀπὸ τὸ βάθος ἀκούονταν ὁ θόρυθος αὐτοκινήτου ἀλλὰ ἐμεῖς δὲν δώσαμε σημασία, καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πέσωμε ἐπάνω του. Ὁ ὀδηγὸς εὐτυχῶς σταμάτησε ἔγκαιρος καὶ μᾶς λέγει:

—Προσέχετε βρὲ παιδιά. Μᾶς συγχορεῖτε κίριε τοῦ εἶπαμε. Βλέπετε εἶναι τόσο πικνὴ ἡ ὀμίχλη.

Σὲ λίγο φθάσαμε στὸ σχολεῖο. Οἱ μῦτες μας ἦταν κόκκινες σὰν μπατζάκια.

Ἀνέβηκα στὴν τάξι καὶ ἀφοῦ ἀφῆσα τὴν τσάντα μου κατέβηκα στὴν ἀπλή. Κατεβαίνοντας στὴν σκάλα ἔρριξα μιὰ ματιὰ στὸ Μιτσικέλι μοῦ φάνηκε θεώματο σὰν τὸν Ὀλυμπο. Καὶ ἐνόμισα πὺς ἔβλεπα μέσα στὰ σύννεφα τοὺς δίδασκα παντοδύναμους θεοὺς τῶν ἀρχαίων προγόνων μας καθισμένους στοὺς θρόνους τους.

Γύρω ὅλα τὰ εἶχε σκεπάσει ἡ ὀμίχλη.

Σὲ λίγο ἐπέτησε τὸ κονδοῦνι καὶ μπήκαμε στὴν τάξι καὶ ἐνῶ ἐμεῖς προσέχαμε τὸ μάθημα ἡ ὀμίχλη ἔξω περυνῆσε σιγά - σιγά καθισμένη ἐπάνω στὸ κατὰλεικτο ἀπὸ σύννεφα ἄσμα της.

ΚΑΛΑΙΡΡΟΗ Ε. ΚΟΚΚΙΝΗ

Ε', 4)θεσίον

Η ΚΥΡΑ ΟΜΙΧΛΗ

Σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ ἡ κυρὰ ὀμίχλη σκέπασε τὸν γαλάζιο οὐρανό.

Ἄπλωσε τὰ μαλλιά της τὰ σταχτογροῖσα καὶ σκέπασε ὅλα τὰ Γιάννινα, τὶς ψηλὲς ραχοῦλες, τὰ μικρὰ πικνὰ δασάκια. Εἶχα ξυπνήσει καὶ ἔβλεπα πέρα μακρυνά. Τὸ Μιτσικέλι φαινόταν σὰν ἕνα μεγάλο γαλανόγκροῖσο σύννεφο.

Στοὺς δρόμους, ποὺ καὶ ποὺ περνοῦσαν διαβάτες καὶ πάλι χάνονταν στὰ πικνὰ μαλλιά τῆς κυρὰ ὀμίχλης.

Σὰν Σταχτοσοῖτα τοῦ παραμυθιοῦ ἔμοιαζε μὲ τὸ γροῖζο κορραλισμένο φῶρεμα ποὺ πετοῦσε πηγαίνοντας στὸ χορὸ ποὺ εἶχε δώσει τὸ βασιλόσκιο στὸ παλάτι.

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ εἶναι λίγος γαλάζιος οὐρανὸς οἱ τρύπες τοῦ φοιστανιοῦ της. Ὁ πατέρας της τῆς ἔδωσε πολλὴ ἀδεια νὰ μείνη στὴ γῆ.

Εἶναι τόσο χαροῖμένη. Στὸ κάθε φῶσφημα τοῦ ἀνέμου ζαζώνει λίγο καὶ μετὰ ξαναπλώνεται.

Σὲ λίγο θὰ φύγη μὲ τὸ μεσημεριάντικο ἥλιο καὶ θὰ χάσῃ φορέματα πέπλα μαλλιά. Καὶ θὰ ξαναφανῆ πάλι χαροῖμένη στὴ γῆ.

ΛΡΟΣΩ Δ. ΚΑΤΣΙΑΛ

ΣΤ' 4)θεσίον

φίλοι μας ἡ ὀμίχλη, ἡ βροχή, ὁ ἀέρας κ.λ.π.

Μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ ἀφήνω τὸ παράθυρο γιὰ νὰ ἔτοιμασῶ.

Οἱ φωνὲς τῆς μαμᾶς μὲ ἀκολούθησαν ὡς ἔξω:

—Τυλίξον καλά μὴν κρυώσης, πρόσεξε στὸ δρόμο καὶ κάτι τέτοια.

Μπαίνοντας στὸ σχολεῖο παραξενεύτηκα γιὰτί ἦταν κάπως ἥσυχία. Ὅλα τὰ παιδιὰ εἶχαν περιτριγυρῶσει τὴ σόμα σὰν νὰ περιμέναν νὰ ἀκούσουν κάτι εὐχάριστο. Δὲν διήγησε πολὺ αὐτὸ γιὰτί χτύπησε τὸ κονδοῦνι.

ΛΟΥΛΑ ΔΕΚΟΑΗ

Ε' | Α' Μονοθεσίον

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Είναι γλυκοχαράματα. Ἐγὼ κοιμῶμαι στὸ ζεστό μου κρεβάτακι καὶ βλέπω ἕνα γλυκό ὄνειρο.

Ἀλλὰ δὲν πρόφθασα νὰ τὸ τελειώσω καὶ ἡ γλυκεῖα φωνὴ τῆς μαννούλας μου μὲ ἔκανε νὰ ἀνοίξω τὰ μάτια μου.

Τότε εἶδα τὴ μαννούλα νὰ λέγει ημεροσάτι.

—Σήκω παιδί μου, Χρυσανγή, νὰ σοῦ πῶ κάτι χαρούμενο.

Ἐγὼ σηκώθηκα τρωμαγιένη ἐπάνω, γιατί μου φαινόταν πὼς ἔβλεπα ὄνειρο.

Τότε ἀγγάλισα τὴ μητερούλα μου σφιχτά - σφιχτά καὶ τὴ φίλησα πολλές φορές.

Ἡ μάννα μου εἶπε πὼς ὁ καλὸς πατερούλης μου πῆγε στὴν ἀγορὰ νὰ φέρῃ μιὰ κούρα γιὰ νὰ πᾶμε στὸ δροσερὸ χωριὸ μὲ τὰ καταπράσινα λιβάδια, «Δοφρωτή».

Ἡ χαρὰ μου ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἀμέσως σηκώθηκα, φόρεσα τὰ καλά μου ρούχα καὶ ἐπερμένα τὸ αὐτοκίνητο.

Ἀλλὰ νά! ἤλθε ἔξαφνα μπροστά μου χωρὶς νὰ καταλάβω. Ἡ μάννα μου εἶχε φτιάξει ἕνα δέμα ἀπὸ γλυκά καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα, καὶ τέλος μπήκαμε στὸ αὐτοκίνητο καὶ φύγαμε γιὰ τὸ χωριό.

Σ' ὄλο τὸ δρόμο ἐτραγουδοῦσα διάφορα σχολικά τραγούδια καὶ ὅσο πλησίαζα πρὸς τὸ χωριὸ ἡ χαρὰ μεγάλω-

νε γιατί σὲ λίγο θὰ ἔφθανα ἐκεῖ πού γὰ πρώτη φορὰ εἶδα τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Τὶ εὐχάριστη διαδρομὴ! Ὅλα γύρω μου γελοῦσαν χαρούμενα σὰν νὰ μᾶς λέγαν: Καλῶς ἦλθατε - καλῶς ἦλθατε! Τὰ πουλάκια χαρούμενα καὶ αὐτὰ πετοῦσαν ἀπὸ κροῖ σὲ κλαὶ καὶ τραγουδοῦσαν γλυκά τὰ ἀνοιξιὰτικα τραγούδια τους.

Ἀπὸ μακρὰ βλέπω ἕνα κοπάδι ἀπὸ πρόβατα σὲ μιὰ καταπράσινη πλαγὰ πού βοσκοῦσαν τὸ τρυφερὸ χορτάρι.

Τὸ κοιδούνημα ἀντηχοῦσε στὴ ρεματιά καὶ ἕνας κατάμαυρος σκύλος καθισμένος ψηλὰ στὸ βράχο γαύγιζε πότε - πότε.

Τέλος πάντων φθάσαμε στὸ χωριουδάκι μου πού μᾶς περίμεναν ὅλοι οἱ δικοὶ μας.

Κατέβηκα ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καὶ μὲ λαχτάρα ἔτρεξα νὰ φιλήσω τὴ γιὰ γιὰ μου τοὺς θεῖους μου καὶ τὶς φίλενάδες μου πού περίμεναν.

Τὶ χαρὰ ἦταν αὐτή! Ρίχτηκα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γιαιγιάς μου τὴν ἔσφιξα δυνατὰ καὶ τὴ φίλησα. Μὲ φίλησε καὶ ἐκείνη καὶ ἕνα δάκρυ χαρᾶς ἐκύλησε ἀπὸ τὰ μάτια της.

Ὅλοι μᾶς καλοδέχτηκαν μὲ χαρὸς καὶ φιλιά.

Δὲν ἔχασα καιρὸ. Μὲ τὶς ἐξεδελφούλες μου καὶ τὶς φίλες μου ἀρχίσαμε τὰ τρελλὰ παιχνίδια.

Χαρὸς, γέλια φωνὲς ἀκούονται παντοῦ.

Ἐπάνω στὴ χαρὰ τῶν παιχνοῦτων πού εἶχα ἡ τρεμουλιασμένη φωνὴ τῆς γιαιγιάς μου ἀκούσθηκε ἐπὶ μακρὰ.

—«Ἐλα Χρυσανγή μου νὰ γάμε τό-ρα».

Ἀφῆσα τὰ παιχνίδια καὶ ἰμέσως ἔτρεξα γιὰ τὸ σπίτι. Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο μὲ διάφορα καὶ καλὰ φαγητά. Ἐφαγα μὲ μεγάλη δρεξί.

Τελείωσα τὸ φαγητό μου καὶ ὁ πατέρας μου εἶπε πὼς θὰ φύγαμε.

Ἀφοῦ χαιρέτησα καὶ ὅλους τοὺς δικούς μας ἔφυγα εὐχαριστημένη γιὰ τὰ Ἰωάννινα.

ΧΡΗΣΤΑΓΓΗ Δ. ΣΩΜΑΚΟΥ

Ε' Β' Μονοθεσίον

ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ

Σήμερα πήγαμε ἕναν περίπατο στὸν κάμπο.

Ἡ ἡμέρα ἦταν ἥσυχη καὶ γλυκεῖα. Ὁ ἥλιος δὲν ἔκαιγε πολὺ ὅπως τὸ καλοκαίρι.

Τὸ δροσερὸ ἀεράκι χάρδενε τὰ μάγουλά μας, καθὼς βαδίζαμε. Ὁ δρόμος ἦταν στρωμένος ἀπὸ κτρινημένα φύλλα, καὶ τὰ δένδρα μὲ γυνὰ κλαδιά.

Φθάσαμε στὸν ἀπέραντο κάμπο.

Τὶ ὥραϊα ἦταν ἐκεῖ!

Θαύμασα τὸ ἥρεμο τοπίο τῆς πόλεως μας.

Εἶδα πολλὰ πράγματα.

Κατάρωσα τὰ χωράφια τὰ σπαρμένα καὶ καλοπεριποιημένα. Ὅλος ὁ κάμπος ἦταν ἀνοσκαμένος ἐπὶ τ' ἀέθρια τῶν γεωργῶν, καὶ εἶχε ἕνα χρῶμα βαθὴ καφέ ὡς πέρα στὶς ρίζες τοῦ μεγάλου βουνοῦ. Τὸ βουνὸ εἶχε πάρει ἕνα χρῶμα σκοῖφο μολυβί.

Στὴν κορυφὴ του ἔπαιξε ἕνα μικρὸ σεννεφάκι.

Πιὸ κάτω ἀνάκια μικρὰ καὶ μεγάλα ἀσπρόμυρα ἔτρεχαν καὶ πηβοῦσαν σὲ μερικὰ πρᾶσινα λιβάδια. Παρατηρήσαμε καλὰ τὴν γύρω φύση. Πρὶν βασιλέψη ὁ ἥλιος μᾶς ἔστειλε τὶς τελευταῖες του χρυσοὺς ἀκτῖνες στ' ἀπέναντι βουνά, καὶ τὰ σύννεφα ἔπαιρναν ἕνα χρῶμα μενεξεδένη.

Θαιμάσαμε τὶς φθινοπωριὰτικὲς ὁμορφιὲς καὶ ἐπιστορέψαμε χαρούμενοι στὸ σχολεῖο.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΑ. ΠΑΝΤΟΥ

Β', 1)θεσίον

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Πέρασε πιά τὸ καλοκαίρι. Πῆρε τὸ καλᾶθι του μὲ τὰ φρούτα καὶ τὰ πῆγε στὸ γέρο - χειμῶνα. Τὰ δένδρα ἀπὸ τὴ λήθη τους τὴ μεγάλη κτρινίσαν καὶ ἔπεσαν στὸ χῶμα τὰ φύλλα τους.

Οἱ βοσκοὶ κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ ψηλὰ βουνὰ στοὺς κάμπους. Οἱ νοικοκυροὺς στὰ σπίτια τους, βγάζουν ἀπὸ τὰ μπαούλα τὰ χειμωνιάτικα ρούχα καὶ βάζουν μέσα τὰ καλοκαιρινά, γιατί σὲ λίγο θ' ἀρχίσῃ τὸ τσουχερὸ κρύο.

Τὰ ἀνοιξιὰτικα πουλιὰ φεύγουν γιὰ τὶς θεομὲς χώρες. «Στὸ καλὸ νὰ πᾶτε καὶ μὲ τὸ καλὸ νὰ γυρίσετε πάλι», τοὺς λέω.

Οἱ γεωργοὶ ὀργώνουν καὶ σπέρνουν τὰ χωράφια τους. Οἱ ἀμπελοφυγοὶ τρυγῶν καὶ σκάπτουν τὰ ἀμπέλια τους. Ὅλος ὁ κόσμος εἶναι σὲ κίνησι. Ἐτοιμάζεται γιὰ νὰ δεχθῇ τὸ γέρο - χειμῶνα.

Ἐνας ποιητὴς γιὰ τὸ φθινόπωρο

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΦΕΥΓΟΥΝ

Τὸ καλοκαίρι ἐτελείωσε· τὰ ἀποδημητικά πτηνὰ ἐτομιζόταν νὰ φύγουν, νὰ πᾶνε πρὸς τὰ νότια μέρη. Ἐνα πρωὶ πού ἐβγήκα στὴν αὐλή μου, εἶδα νὰ πετοῦνε στὸν οὐρανὸ χελιδόνια. Εἶχαν σχηματίσει ἕνα μεγάλο τρίγωνο. Στὴν ἄκρη πετοῦσαν τὰ δυνατὰ χελιδόνια καὶ στὴ μέση τὰ ἀδύνατα.

Τὰ κίτταξα καλὰ καὶ τοὺς εἶπα:

—Προσέχετε ἀγαπημένα χελιδόνια νὰ μὴ σᾶς πέσουν τὰ μικρὰ μέσ' τὸ γυιό. Καὶ καλὸ σας ταξίδι».

ΟΛΓΑ ΑΘ. ΔΟΓΟΡΤΙΠ

Β', 6)θεσίον

γράφει:

Φεύγουν πιά τὰ χελιδόνια κρῖνε σὲ καιρὸς.

Πέφταν φύλλα ἀπὸ τὰ κλώνια στὸ χαντάκι μᾶζεῖνθῆκαν κίτρινος σωρός.

ΠΑΡΙΣ ΤΖΑΛΛΑΣ

1', 6)θεσίον

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ήγουμενίτσα, τὸ λιμάνι τῆς Θεσπρωτίας

Οι ρόδες τοῦ αὐτοκινήτου κυλοῦν γοργὰ στὸν ἀσφαλτοστρωμένο δρόμο ποὺ φέρνει στὴν Ήγουμενίτσα. Τὰ ὄρη αὐτὰ τοπία δεξιά καὶ ἀριστερὰ περνοῦν ἀπ' τὰ μάτια σου σὰν κινηματογραφικὴ ταινία.

Πλησιάζουμε στὴν πόλι. Δεξιά μας ξεχωρίζουν τὰ διαμερίσματα τοῦ νέου τουριστικοῦ ξενοδοχείου. Τί ὑπέροχο ποὺ εἶναι! Πραγματικῶς στόλισμα γιὰ τὸν τόπο. Λίγο πῶς κάτω ἀρχίζουν τὰ τεράστια πλατάνια σὲ δένδροστοιχία ποὺ οἱ κορυφές τους ἐκκλίνουν στὴν κορυφή σὰν μεγάλοι γίγαντες.

Τὸ αὐτοκίνητο σταματᾷ στὸ σταθμὸ πλησίον τοῦ παραλιακοῦ δρόμου.

Καθίσαμε στὸ καφενεῖο νὰ ξεκουρασθῶμε. Σηκώνω τὸ κεφάλι μου καὶ τί νὰ ἴδω! Ἡ πρασινογάλια θάλασσα ἐκκλινόταν στὸ βάθος μὲ τὸν καθαρὸ

γαλάζιο ὄριζοντα.

Τὸ ἔλαφρὸ ἀεράκι χιμάτιζε τὴν θάλασσα καὶ ἔκαμε νὰ χοροπηδοῦν οἱ ψαρόβαρκες καὶ τὰ καϊκάκια ποὺ ἦταν ἀνοιγμένα γιὰ ψάρεμα. Ἐψαχναν οἱ ψαράδες νὰ βροῦν τὸ θησαυρὸ, τὸ πολίτιμο αὐτὸ εἶδος τροφῆς γιὰ τὸν ἀνθρώπο.

Σὲ λίγο τὸ Φέρν-Μπόουτ ἀπλάκωνει τὰ θαλάσσια νερά καὶ προσεγγίζει μὲ γρήγορο σπῆ ἡπειρωτικὸ λιμάνι.

Ἐνα μελισσοκομικὸ ἀπὸ κόσμος βλέπουν τὰ μάτια σου νὰ μπαίνουν γαίτη στὸ πλοῖο.

Ἡέρα στὸ βάθος τὰ ἀλτήρωτα βορειοηπειρωτικὰ βουνὰ κατεστῆσαν μὲ λαχτάρα τὴν λευθεριά τους.

Τὸ γραφικὸ τοῦτο ἡπειρωτικὸ λιμάνι ἔχει ἀνοίγματα 850 περίπου μέτρα.

Ἀπὸ τὴν Ήγουμενίτσα ἐπιπλοῦνται

ἡ Ἠπειρος μὲ τὴν Κέρκυρα ποὺ τόσο συνδέθηκε στὴ μακεδαιωνή ἱστορία της, μὲ τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν οἰκονομικὴ τῆς ζωῆς. Ἐπιπλοῦνται ἀπὸ δῶ ὄχι μόνο ἡ Ἠπειρος ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρη ἡ Ἑλλάδα μὲ τὴν Ἰταλία καὶ τὸ ἐξωτερικὸ, χάρις στὰ δοκιμολόγια τῆς «Ἐγνατίας».

Ἀπὸ τὴν πόλι τοῦτη φεύγουν τὰ θησαυρικὰ προϊόντα γιὰ τὴν ἄλλη Ἑλλάδα.

Εἶναι λιμάνι σημαντικῆς ἀξίας ποὺ τὸ ἀνεκάλυψαν οἱ Τοῦρκοι στὴς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Ἐπὶ ἀπὸ ἕνα μικρὸ καὶ ἀσημαντὸ χωριονάκι ἔγινε σήμερον μὴ ἀξιόλογη πόλι.

Ἐχει στίτια καινούργια συγχρονισμένα καὶ καθαρά. Ἐπιβλητικὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς ὑψώνεται τὸ μέγαρον τοῦ Λοικητηρίου.

Ἐχει γίνει ἡ Ήγουμενίτσα μὴ τουριστικὴ πόλι, ποὺ ὁ πληθυσμὸς της σιγὰ - σιγὰ ἀφάνεται. Συνδύαζει τὴν ἱστορία καὶ τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα.

Ὁ ξένος τουρίστας ἔτσι γοῦσθαι καλύτερα τὸν τόπο μας, βλέποντας καὶ ἀκούοντας τὴν ἑλληνικὴ λεβεντιά, ποὺ ἔζησε ἐπάνω στὰ κακοτοράκια βουνά τῆς.

Ἡ γραφικὴ Ήγουμενίτσα καλωσορίζει τοὺς ξένους καὶ τοὺς κάνει νὰ ἀγαπήσουν τὴν γῆν ἡμῶν ποὺ λούζεται στὸ χρυσαφένιο φῶς τοῦ ἡλίου.

Τὸ ὄμορφο αὐτὸ λιμάνι καὶ ἄλλα ἀξιόλογα μέρη καὶ τοπία δίνουν στὸν ξένο μὴ γεννητὴ ἐντύπωση γιὰ τὴν ἀγαπημένην ἡμῶν Ἑλλάδα.

ΜΑΙΡΗ Γ. ΖΑΓΚΑΠ

Στ' 1) θεσίου

Μερικὴ ἀποψη Ήγουμενίτσας.

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Τὴν περασμένη Κυριακὴ μαζί μὲ τοὺς γονεῖς τὸν ἀδελφὸ καὶ τὴ θεία μου κάναμε μὴ ἐκδρομὴ στὴν Κόνιτσα.

Μόλις μπῆκα στὸ αὐτοκίνητο πέταξα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου.

Ξεκινήσαμε τραγουδώντας. Ἡ ἡμέρα ἦταν ἡλιόλουστη. Ὁ ἥλιος δὲν ἔκαιγε ὅπως τὸ καλοκαίρι. Τὸ φθινοπωρινὸ ἀεράκι χάρεινε ἀπαλὰ τὰ μάγουλά μας. Τὰ φύλλα τῶν δέντρων ἔπεφταν μὲ τὴν πῶς σιγανὴ ἀνάσα τοῦ ἀνέμου.

Ἀριστερὰ καὶ δεξιά τοῦ δρόμου συναντήσαμε πολλὰ κοπάδια προβάτων ποὺ ἔβοσκαν στὰ καταρσάσινα λιβάδια. Κάπου-κάπου ἦσαν καὶ ἀρνάκια ποὺ βέλαζαν χαρούμενα.

Ἦτορα ἀπὸ διαδρομὴν 35 χιλιόμετρα φθάσαμε στὸ Καλπάκι μὲ τὸ ἱστορικὸ ΟΧΙ. Μᾶς θυμίζει τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔκαναν οἱ πρόγονοί μας γιὰ νὰ κρατήσουν ἐλευθερὴ τὴν Πατρίδα μας.

Πῶς ἐπάνω ἀπλώνεται ἡ μακρὴ λίμνη τῆς Καλλιθέας. Γύρω τῆς ἔβοσκαν πολλὰ κοπάδια.

Φθάσαμε στὴ μεγάλη καμπυλωτὴ γέφυρα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀνεβήκαμε στὴν Κόνιτσα. Εἶδαμε στὴν πλατεία τὸ ἀγάλμα τῆς Βασίλισσας καὶ τὴν ἄμορφη Ἀναγνωσταποῦλειο σχολή. Ἦτορα ἐπερῶσαμε τὴν μεγάλην γέφυρα καὶ γυρίσαμε εὐχαριστημένοι.

ΟΥΡΑΝΙΑ Γ. ΡΩΜΑΝΕΑΗ

Δ' 6) θεσίου

Ὁ κύρ Τάσος ὁ μοραγκὸς

Ὁ κύρ Τάσος εἶναι ὁ μαραγκὸς, τοῦ σχολείου μας.

Ἦθε ἄνθρωπε νὰ ἐπιδορφώσῃ τὴν πόρτα, τὴν ἀμμοδόχο καὶ τὰ καρεκλάκια, γιατί ἐμεῖς οἱ μαθητές, οἱ ἀπόσχετοι, τὰ χαλάμε!

Ὁ κύρ Τάσος εἶναι ψηλὸς σὰν κυπαρίσσι. Φορεῖ μὴ μεγάλην ποδιά ποὺ ἔχει μὴ παλὴ μεγάλην τσέπη. Μέσα στὴν αἰθυσά μας ἀκούγεται: Μπάμ - μπάμ - τὰν - τὰν. Στὴν πόρτα ἔβαλε καινούργια κλειδωνιά. Ὁ κύρ Τάσος εἶναι χαρούμενος. Τὸν εὐχαριστοῦμε γιατί μᾶς ἔφτιαξε τὰ καρεκλάκια, τὴν πόρτα

ΤΟ ΚΑΝΑΡΙΝΙ ΜΟΥ

Ἔχω μιὰ μεγάλη ἀδυναμία καὶ μιὰ μιζήνη ἀγάπη:

Νὰ σᾶς τὴν εἰπῶ;

Εἶναι τὸ καναρίνι μου.

Λέω πῶς δὲν ἀγαπῶ τὰ ζῶα καὶ τ' ἄλλα πουλιά.

Μὰ ἡ ἀγάπη ποὺ ἔχω γι' αὐτό, εἶνα κίτρι πὺρ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω.

Μόλις πετοχτῶ, τὸ πρωτὶ ἀπὸ τὸ κεφάλι μου, τὸ καναρίνι μου φωνάζει καὶ τρέχει μὲ τὸ νυχτικὸ μου νὰ τὸ χαρμενίσω.

Ἐκεῖνο μὲ βλέπει, καθὼς τὸ φωνάζω, καὶ ἀρχίζει τὰ πηδημάτα.

Βγάζει τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὰ στήματα, σὺν νὰ θείη νὰ τὸ χαϊδέαρω.

—Ἐφθάσα, ποὺ λέγω, καὶ τρέχω νὰ πληθῶ καὶ νὰ συγκριστῶ.

Ἔτσι τρέχω κοντὰ του.

Τοῦ καθαρίζω τὸ κλουβάκι, τοῦ ρίχνω καναβοῖρι, τοῦ ἀλλάζω τὸ νερό.

Μὰ αὐτὸ δὲν τρώγει τότε.

Ἀρχίζει τὸ κελάδημα καὶ βγάζει τοὺς πύθλιζους λαρυγγισμούς.

Λέτε νὰ θέλῃ νὰ μ' ἐνχαριστήσῃ;

Ἐγὼ πάντως τὸ πιστεῖω.

—Μᾶς ἔφαγες μὲ τὸ καναρίνι σου — μοῦ λέγει ἡ Ρούλα, ἡ ἀδελφή μου.

Ἔχει λιγὰζ: ὄϊκιο ἢ Ρούλα.

Τώρα τελευταῖα ξεχάστηκα ὡς τέλα. Ποῦ εἶμαι, ποῦ βίωσκωμαι, στὸ καναρίνι μου.

Πάντως, ἡ μαμὰ μοῦ λέγει:

—Μοῦ φαίνεται Μαρταρίτα, πῶς πρέπει νὰ τὸ πουλήσωμε, τὸ καναρίνι. Γιατί, ὅπως πηγαίνης, θὰ τὰ ξεχάσης βλα.

Λίγιο ἔχει ἡ μαμὰ.

Πρέπει ν' ἀλλάξω.

Μιὰ ἀγάπη, δὲν πρέπει νὰ μᾶς κίνη νὰ ξεχνοῦμε τίς ἄλλες...

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ ΛΥΓΩΝΗ

Λ' Βογ Μονοθέσιον

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ, ΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΜΑΣ

Τὰ καινόμενα τὰ πουλάκια μας! Πόσα καλὰ προσφέρουν στοὺς ἀνθρώπους!

Σκοτώνουν ἢ τρῶνε τοὺς ἐχθρούς μας. Ὁ σκουρτζής π.χ. τρῶει τὰ σκουλήκια κ. ἄ. ἐντομα.

Τὸ μικρὸ χελιδόνι, τρέχει σὰ σίφουνας στὸν αἰθέρα καὶ καταπίνει τὰ κουνούπια καὶ τίς μενέγες.

Ὁ τ'λαργὸς τρῶει τὰ φίδια. Ὁ δροσκολάτης —στὸ δάσος— ψάχνει τὰ δένδρα μήπως βρῇ τίποτε σκουλήκια, τὰ ὅποια κάνουν κακὸ στὸν δένδρο, νὰ τὰ καταπιῇ.

Καὶ στὰ δένδρα κάνουν ἀκόμη καλὸ τὰ χαριτωμένα αὐτὰ πουλάκια. Ὅχι μόνον χαλιτωμένα ἀλλὰ καὶ ἄθῳα.

Ἀντιθέτως οἱ ἀνθρώποι, εἶναι σκληροὶ καὶ ἀχάριστοι. Αἰχμαλωτίζουν, μέσα στὰ κλουβιά, καναρίνια, κέρδρες καὶ ἀηδόνια. Δὲν τὰ ἀφήνουν νὰ χαροῦν καὶ αὐτὰ τὴν ἀνοιξί, τὴν καλύτερη ἐποχὴ. Μέσα στὸ καταπράσινο δάσος νὰ τραγουδήσουν καὶ αὐτὰ μὲ τοὺς

συναέφους τους. Νὰ χαροῦν καὶ αὐτὰ τὴ ζωὴ τους, ποὺ τοὺς τὴν ἔδωσε ὁ Λημιουργός.

Οἱ κνηγοὶ τὰ σκοτώνουν γὰ νὰ γίνε τάχα τὸ καλὸ κρέας τους. Ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε τροφή. Ἀλλὰ εἴμαστε ἰχθυοφάγοι. Θὰ μᾶς ἄρσσε ἐμᾶς ἂν εἴμαστε πουλιά καὶ τὰ πουλάκια ἀνθρώποι νὰ μᾶς σκοτώνουν αὐτὰ; Καὶ βέβαια ὄχι.

Δὲν φτάνει ποὺ κνηγοῦν τὰ πουλιά οἱ κνηγοὶ, ἀλλὰ τὰ κνηγοῦν καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ, μὲ τὰ λάστιχα!

Ἀκόμη δὲν τὰ ἀφήνουμε νὰ φτιάξουν τὴ φωλιτσα τους στὰ σπίτια μας.

Ἔ! τότε πῶς νὰ μὴν ξεφανίζονται τὰ ἄθῳα αὐτὰ πλάσματα;

Ἄλλ' ὁ πάνσοφος Λημιουργὸς προνόησε, καὶ γι' αὐτὸ συνέχεια πληθαίνει τὰ πουλάκια, καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἀπλάχνους ἀνθρώπους.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΔΙΑΣΣΑΣ

ΣΤ' 4) Θεσίον

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ ΜΟΥ

Στὴν ὁδὸ Λαμπεριδίου εἶναι τὸ περιβόλι τοῦ παπποῦ μου. Ἔχει διάφορα δένδρα. Ἀμυγδαλιές, καρυδιές, σικεές, κληματαριές, ἀχλαδιές, μηλιές καὶ ἄλλα.

Κάθε καλοκαίρι πηγαίνομε καὶ μαζεύνομε τὰ φρούτα.

Τὶ τραγοῦδια! τὶ γέλια καὶ χαρές!

Γύρω - γύρω εἶναι κλεισμένο μὲ κλασσάκια, καὶ σύρμα, γιὰ νὰ μὴν μπαίνουν μέσα τὰ πρόβατα καὶ τρῶνε. Τώρα τὸ μικρὸ περιβολάκι τοῦ παπποῦ μου, ἔχει μείνει μόνο του. Τὰ φύλλα ἀπὸ τὰ δένδρα, ἔπεσαν. Ἀπὸ τὸν ἀέρα, τὰ κλεινάκια, γυρίζουν ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ. Κίττω ὁμοιάζει μὲ ξνα πολύχρῳμο χαλί, ἄλλα κίτρινα, καὶ ἄλλα καφέ.

Τὸ περιβόλι τώρα εἶναι γεμῆτο χλόη. Καὶ τὰ κλασσάκια ποὺ εἶναι γύρω του, εἶναι ὀλοπράσινα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ περιβόλι τοῦ παπποῦ μου.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Δ' 6) Θεσίον

καὶ τὴν ἀμμοδόχο. Μόλις ἐχτύπησε τὸ κουνούφι, ἐμαζέψαμε τὰ βιβλία μας, τὰ βάλουμε στὴν σάκκα μας καὶ ἐφύγαμε γιὰ τὰ σπίτια μας, ἀφοῦ ἐχαρμενίσσαμε τὸν κῆρ Τάσο, ποὺ ἐξακλουθοῦσε νὰ ἐργάζεται. Εἶναι τέλειος τεχνίτης, ὁ μαρμαρῶς τοῦ σχολείου μας, ὁ κῆρ Τάσος. Μπράβο του!

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΛΗΠΑΣ

Β' 4) Θεσίον

ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ

Μία Κυριακὴ ἀπόγευμα μαζί μὲ τοὺς γονεῖς μου καὶ τὴν ἀδελφοῦλα μου, πηγαίναμε βόλτα πρὸς τὴ λίμνη. Δὲν εἶχα ξαναθεῖ λίμνη, καὶ γι' αὐτὸ παρεκάλεσα τὸν μπαμπά μου νὰ μποῦμε εἰς τὴν βάρκα καὶ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὴν λίμνη.

Τὰ νερά τῆς λίμνης δὲν εἶναι καθαρά, ὅπως τῆς θάλασσας. Στὶς ὄχθες φυτρώνουν καλὰμα, καὶ ἄλλες διάφορες πραιοινάδες. Κοντὰ στὴν Νηρομπάτοβα εἶδαμε τίς βάρκες ποὺ ψαρεύουν. Δεξιά μας ἦταν τὸ ὄμορφο νησί, ποὺ εἶναι καταπράσινο ἀπὸ βλάστηση. Ἀπὸ τὴν βάρκα κατεβήκαμε στὴν Νηρομπάτοβα. Περάσαμε ἕνα μικρὸ γεφυράκι καὶ καθήσαμε στὴν δεξιά ἐνὸς γέφυκου πλατάνου. Ἀπ' ἐκεῖ τρώγοντας καραβίδες

καὶ γέλια τῆς λίμνης ἀπολαύσαμε τὸ ἡλιοβασιλεμα.

Καὶ ὅταν ἡ νύκτα ἄρχισε νὰ ρίχνῃ τίς πρῶτες σικεές τῆς πῆραμε τὴν βάρκα γιὰ νὰ ἐπιστρέψωμε. Στὰ Ἰωάννινα εἶχαν ἀνάψει τὰ φῶτα καὶ στὶς ὄχθες τῆς λίμνης ἔλωπαν σὺν νὰ εἶχαν φωτιές τὰ νερά. Ὁ βαρκῶς μᾶς διηγήθηκε διάφορες ἱστορίες γὰ τοὺς Τούρκους καὶ γιὰ τὸν ἠρωϊσμὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἔτσι δὲν καταλάβαμε πότε φθάσαμε στὴν ξηρά.

Ἡ Κυριακὴ αὐτὴ θὰ μοῦ μένῃ ἀξέχαστη γιατί εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ σο ἔμορφα τοπία!

ΦΙΛΙΤΣΑ ΤΖΙΑΛΙΝΗ

Δ' 4) Θεσίον

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΔΑΝΙΑ, Η ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΤΙΜΙΟΤΗΤΟΣ

Στην χώρα του 'Αμιλέτου, στη Δανία, το ποδήλατο εξακολουθεί να είναι το συχνότερο απαντάμενο μεταφορικό μέσο, όπως και στην χώρα των ανθέων, στην 'Ολλανδία. Είναι πάντοτε θέαμα καταπληκτικό για κάθε ξένο να βλέπει στους δρόμους των Δανικών πόλεων και ιδιαίτερα στην Κοπεγχάγη να παραυάνουν απειράριθμα ποδήλατα με αξιολογίαση τάξι και προσοχή. Έξιν ο υμνος που καταπλήσσει ακόμη περισσότερο, εκείνο που κρατεί και τον πληροφορημένο άκομη επισκέπτη με άνοικτο στόμα, είναι να βλέπει τις μικρές αυτές μηχανές, όταν δεν τρέχουν, να είναι εγκατελελειμμένες εδώ και εκεί, κατά μήκος των πεζοδρομίων, εμπρός στις βιτρίνες των καταστημάτων, στις δημόσιες πλατείες ή ακόμη συσω-

ρευμένες ανάκατα γύρω από κάποιο πεδοσφαιρικό γήπεδο. Μά πως οι ιδιοκτήτες τους ετόλμησαν να εγκαταλείψουν, έτσι στην τύχη, όλα αυτά τα ποδήλατα δίχως καμιά επίβλεψη, στο έλεος του πρώτου διαβάτου, ο οποίος θα έπυθμοῦσε να προμηθευθή ένα ή περισσότερα από αυτά σέ... τόσο φθηνή τιμή; "Ε, λοιπόν αν οι Δανοί τολμούν ένα τέτοιο πράγμα, τούτο γίνεται επειδή στη Δανία υπάρχει ένας κανών χωρίς καμιά εξαίρεση, ένας άγραφος νόμος που κανείς δεν θα σκεπτόταν να παραβιάσει και που είναι αβιτηρήτως άπο όποιονδήποτε άλλο γραπτό νόμο: 'Ακλόυστατα: όλος ο κόσμος εκεί είναι τίμιος!

Πράκειται περί μις άρχαιότητας παραδόσεως. Και οι πανάρχαιοι Δανοί

έτσι ήσαν. Και οι απόγονοί τους είναι καταπληκτικά τίμοι. Γιατί λοιπόν τότε να μην αφήνουν τα ποδήλατά τους εγκατελελειμμένα στο πεζοδρόμιο δίχως επίβλεψη; Πούν θα είχαν να φοβηθούν; 'Υπάρχει όμως και ένας άλλος λόγος ακόμη. "Όλοι οι Δανοί, όπως είπα, έχουν ιδιότητα ποδήλατα. 'Ελάχιστα είναι όσοι δεν έχουν. Το ζήτημα είναι ότι στην εύλογημένη αυτή χώρα ο καθένας ξέρει να κάνει διάκριση μεταξύ των δικών του πραγμάτων και των ξένων! Πολυάριθμοι άλλως τε είναι οι αποδείξεις αυτού του φαινομένου που σε άλλες χώρες θα φαινόταν τυφλάιστον παράδοξο.

'Ιδού ένα παράδειγμα ακόμη: Τελωνιαία ο ιδιοκτήτης ενός ποδηλάτου το άφησε στο πεζοδρόμιο, πάνω όμως σε μια στορφή του υρόμου και έφυγε. Σε λίγη ώρα επέρασε από εκεί ένα φορητό αυτοκίνητο. 'Ο δόμος ήταν στενός και ο σωφρό ύπολογίζοντας έσφαλμένα την στορφή που έπρεπε να δώσει στο βολάν του, έπεσε πάνω στο κακόμοιρο το ποδήλατο και το έκανε χάλια.

Το απλούστερο πράγμα που θα είχε να κάνει ο σωφρό θα ήταν να το σκάσει δίχως να βγάλει τσιμεντιά. "Όχι όμως. Αιτός έσταμάτησε, κατέθηκε από το αυτοκίνητό του και επάνω στο κατεστραμμένο ποδήλατο... άφησε την κόρτα του με τον άιθμό του τηλεφώνου του, για να τον ζητήσει εκεί ο ιδιοκτήτης του ποδηλάτου, να συζητήσουν και να πληρώσουν από κοινού την ζημία.

Τί θαυμάσιος τόπος!

Το να φείγη ο έφημεροδότης από τη γωνιά του και να αφήσει τις έφημερίδες του μόνης και έρημης, με την πεποίθηση ότι αφού πάρουν οι πελάτες του την έφημερίδα τους θα αξίζουν το τίμημα στο κακέτο του που είναι δίπλα στις έφημερίδες, ε, αυτό δεν συμβαίνει παρά μόνο στη Δανία. Και δεν παρουσιάστηκε έως τώρα κρούσμα του να κλαπή καμιά έφημερίδα, ή τα χρήματα που βόηκε όταν γύρισε ο έφημεροδότης στο κακέτο του να είναι λιγότερα από το αντίτιμο των έφημερίδων που έλειπαν. Το ίδιο, άλλως τε, κάνουν κ' οι άνθοσάλλιδες. Τα μπουκέττα βρίσκονται στις προθήκες, έχοντας καρφωμένους επάνω τις τιμές τους. Και οι πελάτες περνώντας, παίρνουν το μπουκέτο που τους άρσκει, αφήνουν δίπλα το αντίτιμό του και

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Είναι Κυριακή.

'Η ήμερα είναι ήλιόλουστη.

'Ο μπαμπάς μου αποφάσισε να μς πάρη με το αυτοκίνητο να επισκεφθούμε το Σπήλαιο του Πέραματος, το όποισον δέχεται κάθε ήμερα πολλούς Έλληνες και ξένους επισκέπτες.

Ξεκινήσαμε και, μετά από σύντομη διαδρομή, αφού προσπεράσαμε το χωριό Πέραμα, σταματήσαμε στην είσοδο του Σπηλαίου.

Κατεβήκαμε από το αυτοκίνητο και αφού ανέβηκαμε μερικές σκάλες, σταματήσαμε για να πληρώσουμε τα εισιτήρια. Μπήκαμε στο σπήλαιο με ένα ξεναγό. Μπροστά μας άρχισαν ν' απλώνονται όλοένα πυκνά δάση από σταλακτίτες και σταλαγμίτες, οι όποιοι είχαν παράδοξα σχήματα. Προχωρώντας απλώνονταν μπροστά μας μερικοί σταλακτίτες οι όποιοι έμοιαζαν με κουρτίνας. Οι πιο όμορφοι σταλακτίτες φωτίζταν από φώτα. "Ενοιωθα ότι βρισκόμουν σε μια παραμυθένια πολιτεία του κάτω κόσμου.

Μετά από λίγο φάσαμε σε ένα ξέφωτο όπου δεν υπήρχαν πολλοί σταλακτίτες. 'Εκεί τα φώτα τα όποια ήσαν πολύχρωμα είχαν τοποθετηθή σε μικρές σπηλιές που έσχημάτιζαν οι σταλακτίτες.

'Ο ξεναγός πατώντας μερικά κοιμητιά μς είπε να θαυμάσουμε την αντολή του ήλιου.

Μετά αφού πήγαμε άλλο κοιμητιά είδαμε την δίοο και ακολουθώντας είδαμε το χρυσοπύφρο χόμα που σχηματίζεται όταν είναι σούροικο!

Μου έκαναν εντύπωση, επόξ άπ' αϊτό, και οι χμπατζήδες, τα γουρουνάκια, τα φτερά του άεστου, ο κάπτεος, οι μπουλίτες, οι μαδημένες χήνες. "Όλος αιτός ο θησαυρός είχε γίνει πριν από πολλές χιλιάδες χρόνια. Σε μια τοποθεσία το έδαφος ήτο σκαμμένο, κάτω από ένα βέχο.

'Ο ξεναγός μς είπε, ότι βρέθηκαν αυτού κόκαλα άρκούδας. Πιο πέρα ένας σταλακτίτης και ένας σταλαγμίτης ήθελαν μόνο πέντε εκατοστά για να ένωθούν. 'Ο ξεναγός μς είπε ότι θα ένωθούν σε 120 έτη.

Λίγο πιο κεί συναντήσαμε μια όμορφη λιμνούλα, την λίμνη με τα νύφαρα.

Σε λίγο φτάσαμε στην έξοδο του Σπηλαίου, αφού ανέβηκαμε 200 σκαλιά.

'Ω! τί ώραία που ήταν. Πόσο μου άρεσαν τα θαυμάσια αυτά δημιουργήματα της φύσεως!

Κατεβήκαμε έπειτα το λόφο και ευχαριστημένοι για τα τόσα φαντασμαγορικά τοπία που είδαμε γυρίσαμε στα Γιάννινα.

ΚΩΝ. Σ. ΣΟΥΡΕΛΗΣ

Δ', 4) Θεσίου

ΕΝΩ ΠΕΡΙΜΕΝΩΜΕ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ τῶν Χριστιανῶν. Γι' αὐτὸ ὅλοι μας προσπαθοῦμε νὰ τὴν γιορτάσουμε ὡσο πὺλ καλὰ μποροῦμε.

Ἄν καὶ θέλωμε ἀκόμη δύο ἐβδομάδες γιὰ τὴν λαμπρὴ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων οἱ προετοιμασίες ἄρχισαν.

Οἱ βιτρίνες τῶν καταστημάτων στολίσθηκαν μὲ τὰ Χριστουγεννιάτικα δένδρα, μὲ πολὺχρωμα παιγνίδια μὲ φανταχτερές γι. λάνδες.

Τὰ ζαχαροπλαστεῖα ἔχουν στολισθῆ με λογίων - λογίων γλυκά. Κουραμιπέδες, μελομακάρονα κ.τ.λ.

Στὸ δρόμο βλέπεις κοπάδια γαλοπούλες ποὺ πιγαίνουν γιὰ σφάξιμο.

Τὰ παντοπωλεῖα ἔχουν καὶ αὐτὰ στολισθῆ.

Κόσμος μπαίνει καὶ βγαίνει στὰ μαγαζιά...

Ἡ ἀγορὰ ἔχει μεγάλη κίνησι.

Στὰ σπίτια οἱ νοικοκυρὲς ὄλη τὴν ἡμέρα σκουπίζουν, σφουγκαρίζουν, ξεσκονίζουν προσπαθώντας νὰ δώσουν καὶ

σ' αὐτὰ τὴ γιορτινὴ ὄψη.

Μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ ἀνυπομονησία ὁ καθένας περιμένει τίς ἄγιες ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων.

Τὰ σχολεῖα προετοιμάζονται γιὰ Χριστουγεννιάτικες γιορτές.

Τὰ μικρὰ παιδιὰ ἔχουν μεγάλη χαρὰ γιὰτὶ οἱ γονεῖς τους θὰ τοὺς κάνουν δῶρα, διάφορα παιγνίδια.

Οἱ μαθητὰί θὰ καθήσουν γιὰ δέκα πέντε ἡμέρες, ποὺ θὰ κλείσουν τὰ σχολεῖα.

Τῖς ἄγιες αὐτὲς ἡμέρες δὲν πρέπει νὰ ξεχάσουμε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους.

Καὶ τότε μποροῦμε νὰ ποῦμε πὺς εἴμαστε ἕτοιμοι γιὰ νὰ γιορτάσουμε καὶ νὰ χαροῦμε τὴ Γέννησι τοῦ Ἀντρωτοῦ.

«Χριστούγεννα εὐλογημένα Χριστούγεννα».

Ὅλοι ξαναγεννιόμαστε ψυχικὰ μὲ τὴ Γέννησι τοῦ Χριστοῦ μας.

ΦΩΤΕΙΝΗ Ι. ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ

Ε' Α' Μονοθεῖου

ΠΩΣ ΠΕΡΑΣΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΜΟΥ

Ὅπως καὶ πέρουσι ἔτσι καὶ φέτος τὸ καλοκαίρι μᾶς πέρασε γρήγορα καὶ εὐχάριστα.

Ὅταν τελείωσαν τὰ μαθήματα πῆρε καὶ ὁ μπαμπὰς μου τὴν ἀδειά του καὶ πῆγαμε ὅλοι στὴ Βόνιτσα.

Τὸ ταξίδι μας ἦταν ὄρατο γιὰτὶ πῆγαμε μὲ κούρα μέρου τὴν Πρὲβεζα. Ἔπειτα μέρου τὴν Βόνιτσα πῆγαμε μὲ βενζίνα. Κάναμε 1½ ὡρα θαλασσινὸ ταξίδι. Ὅταν φθάσαμε ἦταν μεσημέρι καὶ ἡ πόλις ἦταν ἥσυχη.

Τὸ Βενετσιάνικο κάστρο ἀπλωνόταν μεγαλοπρεπέστατο σὰν νὰ μᾶς ὑποδεχόταν.

Ἀποῦ τακτοποιηθήκαμε σὲ ἕνα σπίτι ἀρχίσουμε τὰ μπάνια.

Ἡ ἥσυχη θάλασσα ἢ καθαρὴ ἄμμος μὲ ἔξανα νὰ μὴν φύγω ποτέ.

Ἀλήθεια τί δημοφιλὴς ποὺ ἦταν ὅταν πηγαίναμε μὲ τὴν βενζίνα γιὰ μπάνιο! Ἔνα δροσερὸ ἀεράκι δρόσιζε τὰ πρόσωπά μας.

Ἔνα ἀπόγευμα ἐπισκεφθήκαμε τὸ Βενετσιάνικο φρούριο. Μαζὺ μας ἦταν καὶ ἕνας οὐμιαθητὴς τοῦ μπαμπὰ μου ἀρχαιολόγος καὶ μᾶς ἐξήγησε ὅλα τὰ ἀξιοθέατα.

φεύγουν... χωρὶς σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα ν' ἀντικρούουν καθόλου τὴν κωλήτρια!

Ἀξίζει δὲ νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ ξένος ποὺ ἐπισκέπτεται τὴν Δανία δὲν μπο.εῦ παρὰ νὰ ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τοὺς τόσο πολιτισμένους τρόπους τῆς ἀξιοθαύμαστης αὐτῆς χώρας.

Ἐντύπωσι μού ἔκανε τὸ ἡλιοβασιλεμα ποὺ τὸ εἶδαμε ἀπὸ ἐκεῖ.

Ὁ ἥλιος σὺν ἕνα κόκκινος δίσκος διαρκῶς ἄλλαζε χρώματα καὶ χανόταν πίσω ἀπὸ τὸ Ἴόνιον Πέλαγος.

Ἐπίσης τὴν φρεσκότατη τσιπούρα ποὺ τρώγαμε τὸ ὄρατο νερὸ καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι δὲν θὰ τὰ βρῆκαμε πουθενὰ ἄλλου.

Ἀποῦ τελείωσε ἡ ἀδεια τοῦ μπαμπὰ μου ἀφήσαμε μὲ λύπη τὴν ὄρατα Βόνιτσα καὶ γυρίσαμε στὰ Γιάννενα.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΒΛ. ΤΣΕΚΟΤΡΑ

Ε' Β' Θεῖου

ΤΑ ΣΠΟΥΡΓΙΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΜΟΥ

Τὰ σπουργίτια δὲν φεύγουν τὸ φθινόπωρο. Ἀλλὰ καθονται ἐδῶ καὶ μᾶς κάνουν παρέα.

Τὰ σπουργίτια εἶναι ὠφέλιμα, γιὰτὶ μᾶς καθαρίζουν τὰ δένδρα ἀπὸ τὰ ζουζούνια καὶ τίς κάμπιες. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ χωροφύλακες δὲν ἀφήνουν τὰ παιδιὰ νὰ τὰ σκοτώνουν.

Ἐγὼς ἤθες στὴν αὐλὴ μου ἔφριξα λίγες μυῖγες σκοτωμένες καὶ κρόφτημα πίσω ἀπὸ ἕνα ξύλο. Σὲ λίγο ἄκουσα πὺλ πέρα σ' ἕνα δένδρο, νὰ «τσιριτῶνε».

Ἦταν τὰ σπουργίτια. Σὲ λίγο ἕνα σπουργίτι ἤλθε καὶ κάθησε στὴν τριανταφυλλιά μας. Ὅσορα ἤλθαν ὅλα κ' ἄρχισαν νὰ συζητοῦν. Σὲ λίγο ἕνα σπουργίτι κατέβηκε, ἄπαξε δυὸ μυῖγες κ' ἔφυγε. Τ' ἄλλα τὸ κνηροῦσαν...

ΞΕΝΟΦΩΝ ΛΕΟΝΤΙΟΥ

Βα Β' Θεῖου

ΤΙ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΟΤΑΝ ΒΛΕΠΩ ΠΤΩΧΟ

Κάποτε, ὅταν γυροῦσα ἀπὸ τὸ σχολεῖο, εἶδα ἕναν πτωχὸ νὰ κάθεται στὸ πεζοδρόμιο καὶ νὰ μᾶς ζητᾶ ἐλεημοσύνη. Τὸν λιπήθηκα καὶ τοῦ ἔδωσα μία δραχμοῦλα ποὺ εἶχα γιὰ νὰ πάρω ἕνα κοινὸν ἄκι.

Ὁ γέρο - πτωχὸς τὴν πῆρε καὶ μὲ εὐχαρίστησε πολὺ καὶ μοῦ ἔδινε ὄλο εὐχές. Ἦταν πολὺ καλὸς. Ἔχε κορμιασμένα ρούχα καὶ ἕνα ξύλο γιὰ νὰ στηρίζεται μὴ καὶ τυχὸν πέση κάτω.

Ἔχε ἕνα σκουμένο καπέλλο καὶ γιὰτὶ αὐτὸ μὰτια του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ γέρο - πτωχὸς, ἦταν ἔξω ἀπὸ τὴν πό.τα μου. Μόλις βγῆκα τὸν εἶπα καὶ ἀμέσως πῆγα μέσα νὰ πάρω λίγο ψωμάκι καὶ λίγο τυράκι γιὰ νὰ τοῦ δώσω νὰ φάη. Ὅσοι φαίνονται ἦταν πολὺ καλὸ γεροντάκι γιὰτὶ δι.τι καὶ νὰ τοῦ ἔδινε τὸ ἔπαιρνε καὶ μοῦ ἔδινε ὄλο εὐχές. Μετὰ ἔφρυγα γιὰ τὸ σχολεῖο χαροῦμενη γιὰ αὐτὴν τὴν ὄρατα πρῶξι ποὺ ἔκανα.

Ὅλη τὴν ἡμέρα ἤμουν χαρούμενη καὶ πετούσα, τόσο πολὺ ἤμουν εὐχαριστημένη. Ὅταν ἐπῆγα σπίτι τὸ εἶπα στὴν μητέρα μου καὶ αὐτὴ μοῦ εἶπε:

—Μπαρῶ Εὐτυχία, καλὰ ἔκανες καὶ ἔδωκες σ' αὐτὸν τὸν πτωχὸ τὸ ψωμάκι. Καὶ ἐγὼ ὅταν τὸν βλέπω τοῦ δίνο ὅ.τι ἔχω. Δὲν πρέπει μονάχα σ' αὐτὸν τὸν πτωχὸ νὰ δίδουμε ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλους τοὺς πτωχοὺς ποὺ δὲν ἔχουν.

Κάθε καλὸς Χριστιανὸς πρέπει νὰ βοηθᾶ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφοῦς του, ὅπως ὁ Χριστὸς μας μᾶς εἶπε νὰ ἀγαπᾶμε καὶ νὰ βοηθᾶμε τοὺς πτωχοὺς.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΒΑΚΚΑ

Στ'. 4) Θεῖου

Η ΚΥΡΙΑ ΟΛΓΑ

Ὅπως τὸ σπίτι ἔχει διάφορες ἀνάγκες καθαριότητος ἔτσι καὶ τὸ σχολεῖο. Χρειάζεται λοιπὸν ἕνα ἀνθρώπο νὰ τὸ περιποιήται. Ἐμεῖς στὸ σχολεῖο μας ἔχοιμε τὴν κυρία Ὀλγα.

Εἶναι μία μικροσωμὴ κυρούλα, μαυροφορεμένη, μὲ λίγη καμπούρα.

Καθαρίζει τὸ σχολεῖο, ξεσκονίζει τὰ τραπεζομάντηλα ἀδειάζει τὰ καλάθια τῶν ἀρχοτήτων.

Εἶναι ἐξυπηρετικὴ καὶ ἀρεῖται μὲ τὰ λίγα.

Ἡ καϊμένη γοιὰ γυναικα κουράζεται ὄλη τὴν ἡμέρα γιὰ νὰ μᾶς ἐξυπηρετήση.

Ἄν κτυπήσουμε πονθεγὰ ἀμέσως θὰ τρέξη νὰ μᾶς δέση τὸ τραῦμα.

Σὲ μία γωνιά τοῦ σχολείου μας ἔχει ἕνα μικρὸ ντουλαπάκι καὶ πουλάει λιχουδιές.

Παρ' ὄλη τὴν κόουρασή της στίς ὄρες ποὺ τῆς μένουν δὲν μένει ἀργή.

Ἔχει ἕνα ἐργόχειρο καὶ τὰ ζαρωμένα χέρια της πηγαίνουν σὰν μηχανή

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Κάτω από τὰ βάρη τῆς Ἀσίας ἐρχεται ὁ κυρ - χειμῶνας. Εἶναι ἕνα ὠραῖο μελαχρινὸ παλιγγράρι πού τὰ κοκκινόξανθα μαλλιά του ἀστράφτουν σάν τὸν ἥλιο. Διέσχισε πολλὰ μέρη γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ παλάτι του νὰ βασιλεύσῃ, μὲ τὴν ἀδεία τοῦ πατέρα του.

Μᾶς τὸ προμηθεύει ἡ βροχὴ πού εἶναι τυλιγμένη σὲ μιὰ ἐλαφρὴ στασιμὰ ὁμίχλη. Πόσο μελαγχολικὴ καὶ πένθιμη φαίνεται ὅλη ἡ φύση! Ντύθηκα μὲ τὸ γκριζοῦ τῆς μανιούρα γιὰ νὰ μὴν κωνήνῃ ἀπὸ τὶς βροχές.

Ὁ ἥλιος ἔχει μέρες νὰ φανῇ. Παίξει τὸ κρυφοτύλι του γύρω ἀπὸ τὰ βουνά. Ἄλλοτε ἔρριχνε τὶς πύρινες ἀκτίνες καὶ ζεσταινόμαστε· τώρα, σάν ἀρωστος, φαίνεται ψηλά στὸν οὐρανὸ.

Τώρα ὁ κυρ - χειμῶνας βασιλεύει στὸ παλάτι του, καὶ μὲ τὸ μαγιστὸ ραβδάκι του ρίχνει τὰ κίτρινα φύλλα τῶν δένδρων.

Σὰν μικρὲς χορεύτριες, χορεύουν γύρω ἀπὸ τὴν μάννα τους καὶ πέφτουν πῦθαμένα τὰ φύλλα κάτω στὴν γῆ. Τὰ γύρω βουνὰ φόρεσαν τὸ λευκὸ τους φόρεμα. Οἱ βροχὲς πέφτουν ἀδιάκοστα στὴ γῆ, γιὰ νὰ βγῆ, λίγο χορταρέει νὰ φᾶνε τὰ πρόβατα. Τὰ πουλάκια σταμάτησαν νὰ κελαιδοῦν τὸ γλυκὸ κελαιδίμα τους καὶ τὰ δένδρα ξυμειναν βουβά.

Ὁ οὐρανὸς πού ἦταν ἄλλοτε γαλάξιος, τώρα ντύθηκε στὰ γκριζὰ καὶ τὰ σύννεφα ὅλο πὺ πικνύνουν.

Τί μελαγχολικὸς εἶναι ὁ χειμῶνας!

ΑΡΕΤΗ ΣΕΠΕΤΑ

Στ' 4) Θεσίου

περιμένοντας μὲ ἀγωνία νὰ τὸ τελειώσῃ.

Μὲ τὸ λίγο μισθὸ πού παίρνει συντηρεῖ ὀλόκληρη οἰκογένεια.

Εἶναι ἀξιολύπητη ἡ καλὴ μας καθαρίστρια!

ΜΑΡΙΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗ

Ε' 6) Θεσίου

ΑΓΑΠΩ ΠΟΛΥ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΜΟΥ

Μεγάλωσα τώρα καὶ πηγαίνω στὴν τετάρτη τάξι. Κάθε πρωτὶ φεύγω γιὰ τὸ σχολεῖο μου χωρὶς καμμιά σκουτούρα στὸ μυαλό μου.

Παίζω μὲ τὰ ἀδελφάκια μου τὴν ὥρα πού δὲν ἔχω διάβασμα καὶ εἶμαι εὐτυχεμένη.

Μὰ σὲ ποιὸς χρωστῶ αὐτὴ τὴν εὐτυχία;

Καὶ βέβαια στοὺς γονεῖς μου.

Αὐτοὶ μὲ γέννησαν κι' αὐτοὶ μὲ μεγάλωσαν.

Αὐτοὶ μὲ τρέφουν καὶ μὲ ντύνουν καὶ αὐτοὶ ἱκανοποιοῦν κάθε μου ἐπιθυμία.

Κι' ἀπάντησα: «Ἐλα χρυσὸ μου νὰ στὸ

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΤΗΣ ΦΑΝΕΛΛΑΣ

Κάποιο πρωτὶ ξεκίνησα στὴν ὥρα μου γιὰ τὸ σχολεῖο. Λίγα μέτρα ἀπὸ τὸ σπίτι μας συνάντησα μιὰ συντροφιά ἀπὸ γυναῖκες. Ἡ μία ἀπ' αὐτὲς κοιτοῦσε ἕνα μικρὸ κιβώτιο καὶ μία ἄλλη ἕνα μικρὸ μπλόν, ἀπὸ αὐτὰ πού ὁμοιάζουν μὲ εἰσιτήρια θεάτρου. Ἀμέσως κατάλαβα. Μοῦ ἤρθαν στὸ νοῦ τὰ λόγια τοῦ δασκάλου μου, πού μᾶς εἶχε εἰπῆ τὴν προηγούμενη μέρα:

— Παιδιά, αἴριο θὰ γίνῃ Πανελλήνιος ἔρανος γιὰ τὴν «Φανέλλα τοῦ Στρατιώτου». Διάφοροὶ ὅμιλοι, ἀπὸ κυρίες καὶ δεσποινίδες, θὰ περᾶσουν ἀπὸ ὅλα τὰ σπῆτια καὶ τὰ καταστήματα γιὰ νὰ τοὺς δώσουν ὅ,τι ἔχουν γιὰ τοὺς φαντάρους μας. Φέρετε καὶ σεῖς αἴριο ὅ,τι μπορεῖτε. Ἡ συμβολικὴ αὐτὴ προσφορά σας ἀξίζει πολὺ, γιατί ἔχει μέσα τὴν ἀγάπη σας.

Τὴν αὐριανὴν ἡμέρα, ἡ σκέψη ὅλων τῶν Ἑλλήνων θὰ πετᾷ στὰ σύννεφα. Ἐκεῖ ἐπάνω στὶς κατοστράχολες βουνοκορφές στέκει περήφανος σάν κηραρῖσι καὶ μὲ τὸ ὄπλο στὸ χέρι, ὁ φαντάρος.

Ἄδεν στέκει ἐκεῖ γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ κάποιο προσωπικὸ συμφέρον. Στέκεται καὶ φυλάγει τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος. Στέκει ἐκεῖ, καὶ τὸν δέχνει τὸ κρύο, τὸ χιόνι καὶ ὁ πάγος, χωρὶς πηροαμῆ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς παρόπονο. Κάνει τὸ ὑπέρτατο καθήκον του πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ εἶναι ἴσα ἄνθρωπος νὰ θυσιασθῇ καὶ τῆ Ζωῆ του γι' αὐτή. Ἄν χρειαστῇ. Νὰ γιὰτὶ αἶμα πρέφιλήκω, μοῦ λέγει ἡ μαμιά, καὶ ἀμέσως περνᾷ ὁ πόνος!...

Εἶμαι καλὰ: «Οἱ γονεῖς μου μὲ χαίρουνται καὶ μὲ καμαρώνουν».

Εἶμαι ἄρωσστη: «Αὐτοὶ ἔαργησαν μὲ ἀγωνία στὸ μαξιλάρι μου».

Ἀλήθεια πόσο κοντράζονται καθημερινά, γιὰ νὰ ζῶ ἐγὼ χωρὶς φροντίδες!

Σὰν ἔρχεται τὸ βράδυ, ὁ μπαμπᾶς μὲ παίρνει στὴν ἀγκυλιά του καὶ μοῦ λέγει:

— Ἦσουνα καλὸ παιδάκι σήμερα;

— Ναι τοῦ ἀπαντῶ ἐγὼ, ἂν καὶ παλλὲς φορὲς ἔχω κάνει φασαρίες.

Θὰ περᾶσθῆσῃ ὅμως νὰ γίνω καλὸς ἄνθρωπος.

Κάθε μέρα στὴν προσοχὴ μου θὰ παροικαλῶ τὸν Θεὸ νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ χαρίζω χαρὰ στοὺς καλοὺς μου γονεῖς μὲ τὴν διαγωγή καὶ τὴν πρόδοό μου.

Ἔτσι καὶ τώρα καὶ θταν μεγαλώσω θὰ ἀνταποδίδω λίγα ἀπὸ τὰ πολλὰ πού χρωστῶ σ' αὐτοὺς.

Πρέπει νὰ τοὺς εὐχαριστήσω γιὰ ὅ,τι κάνοον αὐτοὶ τώρα γιὰ μένα.

Πῶς λουπὸν νὰ μὴν τοὺς ἀγαπᾶ;!

ΚΛΑΙΡΗ ΠΑΠΑΛΕΤΚΑ

Δ' 4) Θεσίου

πει νὰ κάνομε κι' ἐμεῖς τὸ καθήκον μας πρὸς αὐτόν. Δώστε ὅ,τι μπορεῖτε, γιὰ νὰ ἔχη περισσότερα μάλλινα, περισσότερη ζεστασιά, στὰ κρύα καὶ τὰ χιόνια τοῦ χειμῶνα.

Ἔφτασα στὸ σχολεῖο μὲ τὶς σκέψεις αὐτές. «Ὅλα τὰ παιδιὰ δώσαμε πρόθυμα ὅ,τι εἶχαμε μὲ χαρὰ. Καὶ ἡ σκέψη ὅλων μας πέταξε μακριά, στοὺς ἡρωϊκοὺς φαντάρους μας, πού μένουν ἀκοίμητοι φρουροὶ τῆς πατρίδος μας, ἐπάνω ἐκεῖ στὰ Ἱππερωτικὰ καὶ Μακεδονικὰ βουνά».

ΚΙΜΩΝ ΦΛΟΚΑΣ

Ε' 4) Θεσίου

Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΕΙΝΑΙ

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΑΣ

Μιὰ ἀπὸ τὶς καλὲς μου πράξεις εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη. Ἡ ἐλεημοσύνη θεωρῶ ὅτι εἶναι ἡ παρηγορία τῶν φτωχῶν, τῶν δυστυχισμένων καὶ τῶν τυφλῶν.

Καὶ σ' ἐμᾶς πού βρισκόμαστε καλὰ, πρέπει νὰ εἶναι ἡ καλλίτερη χαρά μας.

Κάθε ἡμέρα περνώντας στὸ δρόμο ἢ τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτὲς στὴν ἐκκλησία, βλέπομε τοὺς πτωχοὺς καὶ πονεμένους, μὲ τὸ χέρι ἀπλωμένο, ἐλεημοσύνη νὰ ζητοῦν.

Ἡ παρακλητικὴ φωνὴ τους μὲ συγκινεῖ καὶ μοῦ σαγίζει τὴν καρδιά. Ποιὸς ξέρει, λέω μέσα μου, ἂν ἡ φτωχὴ μητέρα ἔχη νὰ θρέψῃ τὸ μικρὸ παιδί της, πού κρατᾷ στὴν ἀγκυλιά, ἢ ὁ τυφλὸς γέροντας ψωμάκι γιὰ νὰ ζήσει;

Ἄλλοι κάτι πρέπει νὰ τοὺς δίνομε.

Μὲ τὴν δεκάρα μας παίζουν τὸ ψωμί τους ἢ τὰ ὀλίγα κάρβουνα γιὰ νὰ ζεσταθοῦν στὴν φτωχὴ μπαράκα τὰ ἄρωστα παιδάκια τους τώρα τὸν χειμῶνα!

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἡ καλλίτερη πράξι πού πρέπει νὰ κάνομε σάν καλὰ παιδιὰ καὶ καλοὶ Χριστιανοί.

Τὶς γιορτὲς καὶ τὶς Κυριακὲς πού ἔχομε ὅλα τὰ καλοῦδια μας, πρῶτα πρέπει νὰ βγάλομε τὸ μεράδι μας γιὰ τὸν φτωχὸ τῆς γειτονιάς μας καὶ τοῦ δρόμου.

Κάθε μέρα ὅ,τι μᾶς περισσεύει, νὰ τὸ κρατᾶμε γιὰ τὰ δεφανά καὶ γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ νὰ τοὺς ἔχομε πάντα στὸ νοῦ μας.

Ἔτσι θὰ ἔχομε πάντοτε τὴν εὐτυχία καὶ τὴν χαρὰ στὸ σπίτι μας καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μαζί μας.

Καὶ θ' ἀλοῦμε μέσα μας ἀπάντὰ πού λέγει τὸ ποίημα:

«Μὲ τὴν ἐλεημοσύνη, πολλὰ χαρίζει ὁ Θεός, σ' ἐκεῖνον ὅπου δίνει...»

ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ

Δ' 4) Θεσίου

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

- 21-9-61. — Έναρξις εισητηρίων ἐξετάσεων.
 7-10-61. — Ἀποτελέσματα εισητηρίων ἐξετάσεων.
 10-10-61. — Προσέλευσις Βετών σπουδαστῶν.
 16-10-61. — Ἐορτὴ ὑποδοχῆς Αἰετῶν σπουδαστῶν.
 17-10-61. — Έναρξις κανονικῶν μαθημάτων.
 21-10-61. — Δεξιῶσις ἀντιπροσωπείας σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν Ἀκαδημίας εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τραπέζαν. — Ἐπίδειξις λειτουργίας τῆς Τραπέζης. — Ὀμιλία ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Μαρτσούκη.
 22-10-61. — Συμμετοχὴ σπουδαστῶν καὶ καθηγητῶν εἰς θεῖαν λειτουργίαν Ἰακώβου Ἀδελφοθέου.
 24-10-61. — Ὀμιλία τοῦ κ. Μαντέλου ὑπαλλήλου Ἐθνικῆς Τραπέζης, περὶ ἀποταμειώσεως.
 27-10-61. — Ἐορτὴ σημαίας.
 28-10-61. — Κατάθεσις στεφάνου εἰς Ἡρῶν πεσόντων.
 31-10-61. — Ἐκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ εἰς Κασικᾶ.
 4-11-61. — Ἄφιξις Διευθυντοῦ Ἀκαδημίας κ. Σοφ. Λάλης. Χαιρετισμὸς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς σπουδαστάς.
 7-11-61. — Παρακολούθησις Ἀκολουθίας Ἐσπερινοῦ εἰς Ἱερὸν Ναὸν Μητροπόλεως.
 8-11-61. — Παρακολούθησις λειτουργίας εἰς Ἱερὸν Ναὸν Μητροπόλεως κατὰ τὸ Μνημόσυνον τῶν μεγάλων Εὐεργετῶν Ζωσιμαδῶν καὶ Τροίτσα.
 22-11-61. — Ἐορτασμός ἀπελευθερώσεως Κορυτσᾶς (1940). — Ὀμιλίαι ὑπὸ σπουδαστῶν.
 2-12-61. — Διάλεξις ὑπὸ κ. Ρέγκου καθηγητοῦ Πανεπιστημίου μὲ θέμα «Τέχνη καὶ Μουσεῖα τέχνης εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας».
 4-12-61. — Ὁρειθυσία εἰς καταφύγιον Ε.Ο.Σ. Σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν Αὐοῦ καὶ Βου ἔτους, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ καθηγητοῦ Γυμναστικῆς κ. Χατζηγιάννη.
 3-12-61. — Ὀμιλία καθηγητοῦ κ. Γ. Στεφάνου μὲ θέμα: «Ὁ ἔρανος τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου».
 7-12-61. — Ὀμιλία ὑπολοχαγοῦ Πυροβολικοῦ διὰ τὰ ἀτυχήματα ἐξ ἐγκαταλειφθέντων πυρομαχικῶν.
 10-12-61. — Παρακολούθησις μνημοσύνου τῶν θυμάτων τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος, εἰς Ἱ. Ναὸν Μητροπόλεως.
 11-12-61. — Έναρξις συνεδρίου γεωργικῶν ἐφαρμογῶν εἰς αἰθουσαν τελετῶν Ζ.Π.Α.
 15-12-61. — Ὀμιλία Πανσοφ. Ἀρχιμ. Σεβαστιανοῦ Κυπριανοῦ Ἱεροκήρυκος Ἱερῶς Μητροπόλεως, εἰς τὴν αἶθουσαν τελετῶν μὲ θέμα: «Ἠθικὴ καὶ θρησκεία».
 16-12-61. — Ὀμιλία τῆς κ. Ἐσμ. Φωτιάδου εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν τῶν τελετῶν: Περὶ ἀλκοολισμοῦ. ἐκ μέρους τῆς Χριστ. Ἐνώσεως Γυναικῶν Ἠθικῆς Ἐξυμώσεως.
 19-12-61. — Ἐκκλησιασμός καὶ Θ. Μετάληψις εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων.
 20-12-61. — Ἐορτὴ Χριστουγέννων καὶ Πρωτοχρονιάς. — Ὀμιλία Βετούς κ. Καϊμᾶ.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

I. ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ

1. Σοφοκλῆς Δ. Λάλης, Διευθυντῆς
2. Εὐθ. Θεοδωρόπουλος Καθ. Παιδαγωγικῶν
3. Ἑλληνικὴ Σταματᾶκη » »
4. Γεώργιος Ζύδης » »
5. Κωνσταντῖνος Κίτσος » »

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

6. Γεώργιος Στεφάνου Καθ. Γεωπονικῶν
7. Εὐθ. Χατζηγιάννης » Γυμναστικῆς
8. Γεώργιος Καζάκος » Τεχνικῶν
9. Ἀναστ. Πάτσης » Μουσικῆς
10. Παρασκ. Τσουκανέλη » Οἰκοκυρικῶν
11. Μιχαὴλ Μπάης » Φυσικῶν
12. Χρῆστος Κίτσος » Ἱστορικῆς
13. Ἀριστοκλῆς Πύρρος » Δημ. Δικαίου
14. Θ. Μπαϊρακτάρης » Μουσικῆς
15. Λωφοθέα Μοντάφη » Ἀγγλικῶν

I. 6)θέσιον Δημοτικῶν

1. Γεώργιος Ἐξαρχόπουλος Διευθυντῆς
2. Μιλτ. Κουνᾶβος Δημ.)λος
3. Θρασ. Βλαδίκας »
4. Ἡλίας Παπαζήσης »
5. Γαλ. Κων)νίδου — Κουνάβου Δ)σσα
6. Μαρία Κασίμη »

II. 4)θέσιον Δημοτικῶν

7. Δημήτρ. Σακελλαρίου Διευθυντῆς
8. Ἰωάν. Νικολαΐδης Δημ.)λος
9. Ἀνθούλα Γκολέτση Δ)σσα
10. Παρασκευὴ Ρόκου »

III. Αὐοῦ Μονοθέσιον

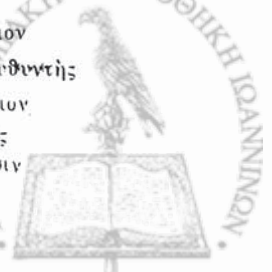
11. Νικολ. Σπυρόπουλος Διευθυντῆς

IV. Βου Μονοθέσιον

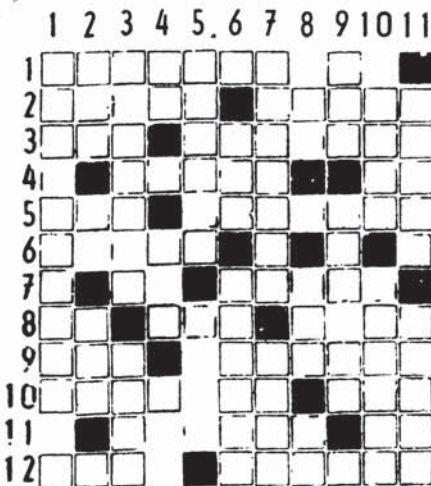
12. Δημ. Πλιάκος Διευθυντῆς

V. Ἰπὸ ἀπόσπασιν

13. Ἐλένη Ζεθοῦ Δ)σσα

ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ Ν' ΑΚΟΝΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟΜΑΣ . . .

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) Δεν είναι δεκτά. 2) Την θεομορφωσίαν του ο ΚΕΙΛΙΟΣ βαθμολόγησε με 0ο (όν.μ.)—μικ.ο ποτάμι. 3) ή... τών υδάτων του ποταμού. — Κατοικεί στον άγρο (κλητ. μετ' άρθρου). 4) Βλέμμα. 5) ...και άδλαβή — Μικρό κόσκαλο. 6) Άρχηγός των Περσών στην μάχη του Μα.αθώνος. 7) 21 (άντι-στράφως). — Κατοικία νεκρών. 8) Ό-ταν. — Άπόβαρον. 9) Θεά του Ό.λύμπου. — Άπερθετικός του αγαθόν. 10) Άερόν. — Άρχικά οργανισμού. 11) κάθε φορά. 12) Όδατα (δημοσι-κή). — Ά.πακτικόν πτηνόν (μετ' άρ-θρου).

ΚΛΘΕΤΩΣ:

1) Άνεπάντεχον. 2) Έλληνική ποδοσφαιρική όμάς. — Άγιά. — Άρχικά κόμματος. 3) Φόρταμα (όνου, πληθυν-τικού). — Άγαπώ (λατινιστή, μέση φωνή). — 4) Γράμμα της άλφασθήτου μας. — Άρχικά οργανισμού άσφαλείας άσθενών. — Άφραε (δημοτ. άπλή). 5) Ό... νιάς, του Έδωγγελίου. — Έχει τὰ παιδιά της. 6) Άναφορική άντωνυμία. — Κράτος. 7) Είναι φιλό-πονη ή ζωή του (αίτ.). — Όμοια. 8) 25. — Ό κύριος (κατά προφοράν στο χωριό). — Είς την (δημοτ. άντιστρό-φος). — Προσωπική άντωνυμία. 9) Παρώνι (δοτική, λανθασμένα). — Χωρίς αυτά δεν γίνεται πρόταση. 10) Βρέχονται από θάλασσα. — Το χρησι-μοποιεί ό γεωργός. 11) Σπάει εύκο-λότατα (λανθασμένα). — Είναι τρα-γουδιωμένα τὰ πλακώτικα... (άντιστρό-φος).

ΠΑΣΧΟΤΑΗ ΝΑΤΣΙΚΑ

ΑΙΝΙΓΜΑ

Τόν ήλιο έχω πατέρα
και μητέρα τη βροχή.
Τό κεφάλι μου στον ούρανό
και τὰ πόδια μου στη γή.

ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Τ' όνομά μου πάντα με θαυμασμό προβάλλει αλλά σε μεγάλη ήττειρο εδής με μεταβάλλει, όποιος τὰ πρώτα γράμ-ματά μου βγάλει.

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1232456 βασιλεύς του Ίουαήλ.
1235421 Έθνικός ποιητής
321 ... Άντζελες
2321 όχι μισός
42621 Έρμος
526 Τροφή
62421 Κανών

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

..... Άσθένεια
..... Λόμος
..... Νότα
..... Άναφ. άντωνυμία
..... Σίμφωνον
Καθέτως τό ίδιο.

ΣΤΙΧΕΙΟΓΡΑΦΟΣ

Είς μίαν των προθέσεων
εδής με μεταβάλλεις
έν από ένα νησί
ένα γράμμα βγάλης.

ΔΟΚΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ

— Ό άπ. Πέτρος από ποιά πόλι της Γαλιλαίας ήταν;
— Στην Ίερουσαλήμ ύπήρχε κανέ-νυς Ξακουστίς ναός;
Πώς λεγόταν;
— Η βροχή του κατακλυσμού πόσες ήμέρες δήσκαε;
— Η Πένδος τί θνός έχει;
— Πώς λεγόταν ή Καβάλα στην έ-ποχή του άπ. Παύλου;
— Πόσα είναι τὰ νησιά της... Δο-δεκαήσπον;
Οί γωνίες ενός τριγώνου πόσες μοί-ρες είναι;
— Τὰ άειθαλή δένδρα οίχονται τὰ φύλλα τους;
— Γιατί τὰ περιοδικά λέγονται «Πε-ριοδικά»;
— Τίνος οί στρατιώται φώναξαν τό «θάλαττα! θάλαττα!»

ΑΚΟΝΙΣΤΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΣΑΣ

Νά εύρεθοῦν 4 αριθμοί μεταξύ 1— και 31, οστωσ όστε διά προσθαφαιρέ-σεως αυτών να δίδονται οί αριθμοί ά-πό τό 1— και 31.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ό δάσκαλος μιάς μικρής πόλεως της Φλόριντα θέλει να εξηγήση στα

παιδιά τό φαινόμενο των αποδημητικών πουλιών τον χειμώνα:

— Πούσ μπο.εί να μου πη, ρωτά, ποιά πλάσματα αρχίζουν να κινούνται και ξεκινούν από τον βορρά και από άλλες παγωμένες περιοχές και έρχονται προς τὰ δικά μας θερινά κλίματα για να ζεσταθοῦν και να περάσουν τις ά-σχημες ήμέ.ες;

— Αι τουρίστες, απαντά κάποιος πι-τσιρίκος, από τό βάθος της τάξεως!

....

Στό σχολείο, στο μάθημα της άρι-θημικής:

— Πέζ μου έσύ Παπαδόπουλε έν αν ό πατέρας σου πληρώση στον μπακάλη μισό κιλό τυρί προς 37 τό κιλό, δύο κιλά άλεύρι προς 9 τό κιλό και ένα κι-λό μακα.όνια προς δύοδεκα δραχμές πό-σα θα πληρώση όλα μαζί;

— Τίποτα κύριε.

— Πώς τίποτα παιδί μου;

— Δεν θα πληρώση τίποτα, κύριε, γιατί ό μπακάλης λέει πάντα στον μπα-κάλη: Γράφατα!.

....

— Κύριε καθηγητά... την ύμπαρέλλα σας που την είχατε χάσει την βρήκα... Όρίστε την.

— Που την βρήκες παιδί μου; Που

— Την βρήκα στο γραφείο των απο-λεισθέντων άντικειμένων...

Και ό καθηγητής πάντοτε άφορημέ-νος με μεγάλη άπορία:

— Πολύ περίεργη... Ποτέ μου δεν έχω πιάσει άπ' εκεί!.

....

Ό διδάσκαλος λέγει: Αῦριο παιδιά θα έλθετε με κομμένα τὰ μαλλιά.

Μ. Νά κύριε, ναι.

Και ό (διδ)λος έκνευχημένος διά έ-να μαθητή που είχε μεγάλη μαλλιά του λέγει:

— Αῦριο να μου έλθης με κομμένο τό κεφάλι. Κατάλαβες;

— Και πώς θα έλθη, κύριε, απαντά άλλος μαθητής.

Άνάσα ό διδάσκαλος.

....

Η μαμά βρίσκει τον Δημητράκη της να κλαίη γιατί είχε οίξει τὰ μολυ-θέντα στρατιωτικά του στο νερό του μπάνιου και δε μπορούσε να τὰ φτάση.

— Τι κοινό παιδί, ποιά είσαι του λέει. Γιατί έ.οίξεις τὰ στρατιωτικά σου στο νερό; Δεν ξέρεις ότι θα βου-λιάξουν;

— Είναι ναυτίλμα, μαμά, και νόμι-ζα ότι ήξεραν κολύμπι.

